

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΝΟΡΙΑΚΟΥ ΚΛΗΡΟΥ

ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΟΝ ΜΕΡΙΜΝΗ,

ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛ. ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
(ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»)

ΕΤΟΣ Γ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19 | 1-15 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1954 | ΑΡΙΘ. 21-22

ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΙΟΥ

Τρίπλευρον εἶναι τὸ ἔργον τοῦ Πρεσβυτερίου, ἦτοι: α) ἀγιαστικόν, β') διδακτικόν καὶ γ') ποιμαντικόν. Ἔχει δὲ τοῦτο τὴν βάσιν του εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν πράξιν τῆς χειροτονίας ἐκάστου Πρεσβυτέρου, ὁλόκληρον, καὶ κατὰ τὰς τρεῖς αὐτοῦ πλευράς, ἀνατιθέμενον διὰ ταύτης εἰς αὐτόν. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ Πρεσβύτερος δὲν καθίσταται, ὅπως ὁ Ἐπίσκοπος, διὰ τῆς πράξεως τῆς χειροτονίας εἰς ὠρισμένον τόπον, εἶναι πρόδηλον, ὅτι τὸν τόπον τῆς ἀσκήσεως τῆς ἱερατικῆς δικαιοδοσίας ἐκάστου Πρεσβυτέρου καθορίζει ὁ οἰκείος Ἐπίσκοπος διὰ τοῦ εἰς Ἐνορίαν τινὰ διορισμοῦ του, πέραν τῆς ὁποίας δύναται ν' ἀσκήσῃ μέρος μόνον τοῦ ἔργου του, καὶ δὴ ἀγιαστικοῦ καὶ διδακτικοῦ χαρακτήρος, οὐχὶ δὲ καὶ ποιμαντικοῦ.

Τὸ τελευταῖον γίνεται παρ' ἐκάστου Πρεσβυτέρου προκειμένου μὲν περὶ τόπου τῆς ἐπισκοπικῆς δικαιοδοσίας, εἰς ἣν οὗτος ἀνήκει, τῇ ἀδείᾳ τοῦ Ἐπισκόπου του, προκειμένου δὲ περὶ τόπου εἰς ἄλλην ἐπισκοπικὴν δικαιοδοσίαν ἀνήκοντος, τῇ ἀδείᾳ τοῦ Ἐπισκόπου του διὰ τὴν ἐκ τῆς Ἐπαρχίας του ἀναχώρησιν, βεβαιούντος καὶ τὸ ἀκώλυτον τῆς Ἱερωσύνης τοῦ ἀπερχομένου, καὶ τοῦ Ἐπισκόπου τῆς Ἐπαρχίας, εἰς ἣν μεταβαίνει, διὰ τὴν ἐν αὐτῇ τέλεσιν πάσης οἰασδῆποτε ἀγιαστικῆς ἢ διδακτικῆς πράξεως, μηδεμιᾶς παρεκκλίσεως ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ταύτης δικαιολογουμένης.

Ἡ ἀσκήσις καὶ τοῦ ποιμαντικοῦ μέρους τοῦ ἱερατικοῦ ἔργου εἰς ἄλλον τόπον, πέραν τοῦ διὰ τοῦ ἐπισκοπικοῦ διορισμοῦ ἀρχικῶς ἀνατιθεμένου εἰς ἕκαστον Πρεσβύτερον, ἐπιτρέπεται μόνον εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς μεταθέσεως τούτου ὑπὸ τοῦ οἰκείου πάλιν Ἐπισκόπου εἰς ἄλλον τόπον τῆς αὐτῆς ἐπισκοπικῆς δικαιοδοσίας, ἢ μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Ἐπισκόπου του, εἰς τόπον

«Οὐδέτι ἐστὲ ξένοι καὶ πάροικοι, ἀλλὰ συμπολιταὶ τῶν ἁγίων καὶ οἰκεῖοι τοῦ Θεοῦ...»

(Ἐφεσ. 2,19)

ἄλλης ἐπισκοπικῆς δικαιοδοσίας προσωρινῆς ἢ ὀριστικῆς ἐγκαταστάσεως τοῦ ὑπὸ τοῦ Ἐπισκόπου τῆς νέας ταύτης δικαιοδοσίας. Καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει, εἶναι τελείως ἀπηγορευμένη πάσα ἱερατικὴ οἰουδήποτε Πρεσβυτέρου πράξις ἐν ἄλλῳ, πλὴν τοῦ εἰς αὐτὸν ἀνατεθειμένου, τόπῳ ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ οἰκείου τοῦ τόπου τούτου Ἐπισκόπου, εἰς κανονικὰς δὲ κυρώσεις ὑπόκεινται ὅ τε τελέσας τὴν πράξιν ταύτην καὶ ὁ τυχὸν συμπράξας εἰς αὐτήν.

Ἄλλ' ἄς ἴδωμεν τώρα τὸ ἔργον τοῦ Πρεσβυτέρου καὶ ἀπὸ τῶν τριῶν πλευρῶν του. Καὶ δὴ:

α) Τὸ ἁγιαστικὸν ἔργον τοῦ Πρεσβυτερίου

Περὶ τούτου σαφῶς ὁμιλεῖ, ὡς εἶδομεν εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον, αὐτὴ ἢ ἐπὶ χειροτονία Πρεσβυτέρου δευτέρα ἀρχιερατικὴ εὐχή, σύγκειται δὲ τοῦτο εἰς τὴν ἱκανότητα τοῦ τελεῖν: α') πάντα τὰ μυστήρια, πλὴν τοῦ τῆς Ἱερωσύνης (χειροτονία), καὶ πάσας τὰς λοιπὰς ἁγιαστικὰς τελετὰς τῆς Ἐκκλησίας, πλὴν τῆς τῶν ἐγκαινίων, καὶ β') τοῦ προῖστασθαι πασῶν τῶν ἱερῶν τῆς δημοσίας λατρείας ἀκολουθιῶν, ἧτοι τοῦ δέεσθαι κατ' αὐτὰς ἐπὶ κεφαλῆς τῶν πιστῶν καὶ ἀναφέρειν τὰς προσευχὰς αὐτῶν πρὸς τὸν Θεόν, οἶονεὶ μεσίτης μεταξὺ Αὐτοῦ καὶ ἐκείνων καθιστάμενος, καὶ τοῦ εὐλογεῖν τὸν ἐν αὐταῖς συμπροσευχόμενον λαόν, ἐφ' ὅσον δὲν χοροστατεῖ Ἄρχιερεὺς. Διὰ τὴν ἀκριβῆ τέλεσιν πάσης, ὡς ἀνωτέρω, ἁγιαστικῆς πράξεως ἰσχύουσιν αἱ σχετικαὶ τυπικαὶ διατάξεις αἱ εἰς τὰ οἰκεῖα λειτουργικὰ βιβλία περιεχόμενα καὶ χρησιμοποιοῦνται μόνον τὰ ἐν τοῖς βιβλίοις τούτοις περιεχόμενα κείμενα ἐκκλησιαστικῶν εὐχῶν καὶ ὕμνων.

Οἷκοθεν νοεῖται, ὅτι ἀπαιτεῖται καὶ σχετικὴ προπαιδεία πρὸς χρῆσιν τῶν λειτουργικῶν τούτων βιβλίων καὶ πρὸς τήρησιν τῆς ἐν αὐτοῖς διαγραφομένης τάξεως κατὰ τὰς διαφόρους τελετὰς, ἀλλὰ καὶ μεγίστη προσοχὴ εἰς τὴν ὀρθὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἀπαγγελίαν τῶν εὐχῶν κλπ. Ἄλλὰ πρὸ πάντων χρειάζεται ἀνάλογος διὰ τὸ ἔργον τοῦτο ψυχικὴ προετοιμασία καὶ ἡ ἀπαιτούμενη κατὰ τὴν τέλεσιν τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν ἐσωτερικὴ διάθεσις, ἵνα μὴ ὁ ἱεραργὸς ἀποβαίῃ «χαλκὸς ἤχων καὶ κύμβαλον ἀλαλάζον», ὅπως ἐξ ἄλλων εὐκαιριῶν παρὰ διαφόρων συνεργατῶν τοῦ «Ἐφημερίου» ἔχει λεπτομερῶς ἀναπτυχθῆ ἀπὸ τῶν στηλῶν αὐτοῦ. Ἐπὶ πλέον δέ, πρέπει ὁ βίος τῶν διαχειριζομένων τὰ ἱερά νὰ εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὴν ἱερότητα αὐτῶν, κα-

«...ἐποικοδομηθέντες ἐπὶ τῇ θεμέλιῳ τῶν ἀποστόλων, ὄντος ἀκρογωνιαίου αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ...».
(Ἐφεσ. 2,20)

θοδηγούμενος πάντοτε ἀπὸ τὴν βαθεῖαν πίστιν καὶ εὐλάβειαν τοῦ Ἱερέως, ἀπὸ τὴν ἀπὸ παντὸς ἠθικοῦ μολυσμοῦ προφύλαξιν του, ἀπὸ τὴν ὅσον τὸ δυνατόν ἀκριβεστέραν ἐπιτέλεσιν τῶν ἐν γένει χριστιανικῶν καθηκόντων, ἀπὸ τὴν ἀπόλυτον πρὸς τοὺς συλλειτουργοὺς σύμπνοιαν καὶ τὴν ἐκ παντὸς τρόπου διατήρησιν τῆς μετ' αὐτῶν εἰρήνης, ἀπὸ τὴν ἐπίσης ἀπόλυτον ἀγάπην καὶ ἀφοσίωσιν πρὸς τοὺς, δι' οὓς εὐθύνεται, πιστοὺς καὶ τὴν βαθεῖαν συναίσθησιν τῆς εὐθύνης, ἣν ἔχει διὰ τὴν ψυχὴν ἐνὸς ἐκάστου ἐξ αὐτῶν.

Καὶ δὲν κωλύεται μὲν ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν τυχὸν ἀναξιοσύνην τοῦ λειτουργοῦ τῆς Ἐκκλησίας, ὅστις ἐπικαλεῖται ταύτην ὑπὲρ τοῦ πιστοῦ λαοῦ, καὶ δὲν στεροῦνται τῆς ἀγιαστικῆς τῶν ἀξίας τοιούτων λειτουργῶν αἱ ἀγιαστικαὶ πράξεις, ἢ προσωπικότης ὁμοῦς τοῦ Ἱερέως ἐπιδρᾶ ἐπὶ τοῦ ἐκκλησιάσματος, τὸ ὁποῖον συναρπάζεται καὶ καιανύσσεται, ὅταν οὗτος συναισθάνεται τὴν ἱερότητα τῶν ὑπ' αὐτοῦ τελουμένων καὶ ἔχῃ θίγον ἀνεπίληπτον καὶ καθ' ὅλα σύμφωνον πρὸς τὴν ἱερότητα τούτων. Εἰς τὴν περίπτωσιν δὲ ταύτην καὶ διδασκτικὸν συγχρόνως ἔργον τελεῖται ὑπὸ τοῦ ἱερουργοῦ, διδάσκοντος διὰ τῆς ὅλης αὐτοῦ προσωπικότητος, καὶ δὴ καὶ διὰ τοῦ τρόπου, κατὰ τὸν ὁποῖον ἀναστρέφεται μεταξὺ τῶν πιστῶν καὶ συμπεριφέρεται ἐν τῷ ναῷ τοῦ Κυρίου.

Τὸ ἀγιαστικὸν ἔργον τοῦ Ἱερέως δὲν εἶναι δυνατόν ν' ἀποτελῇ ἐμπορίαν, οὔτε εἶναι ἀνεκτὸν νὰ ὑπόκειται εἰς οἰκονομικὰ παζαρεύματα. Εἰς τὸ σημεῖον δὲ τοῦτο χρειάζεται μεγίστη προσοχή, ὑπὸ τὰς σημερινὰς μάλιστα συνθήκας, ὥστε νὰ μὴ παρέχεται, ἔστω καὶ ἡ ἐλαχίστη, ὑπόνοια περὶ τοιαύτης τινὸς ἐμπορίας, ὅσον καὶ ἂν, ὅπως ἔχουν σήμερον τὰ πράγματα, εἶναι ὑποχρεωμένη ἡ Ἐκκλησία ν' ἀπαιτῇ περὰ τῶν πιστῶν τῆς νὰ συμβάλλουν εἰς τὴν συντήρησιν τοῦ Ἐφημερίου των, ἔστω καὶ ἐκτάκτως κατὰ τὸ κρατοῦν σύστημα τῶν «τυχηρῶν». Χρειάζεται δὲ ἐν προκειμένῳ καὶ πληρεστέρα διαφώτισις τοῦ λαοῦ, ὥστε νὰ γνωρίζῃ καλῶς τὸν σκοπὸν τῆς τοιαύτης συνεισφορᾶς του καὶ ὄχι μόνον ἀσκανδαλίστως, ἀλλὰ καὶ ἀγογγύστως νὰ καταβάλλῃ ταύτην. Τούτων δὲ οὕτως ἐχόντων, εἶναι αὐτονόητον πλέον τό, ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἢ μεταξὺ τῶν συνυπηρετούντων ἐν τῷ αὐτῷ ναῷ Κληρικῶν διαμάχη, φανερά ἢ κεκρυμμένη, περὶ αὐτῶν τῶν «τυχηρῶν», περὶ τῆς ὁποίας μάλιστα τινὲς δὲν ἐμποδίζονται καὶ νὰ ἐκφράζωνται ἐνώπιον τῶν λαϊκῶν, σκανδαλίζοντες

«...ἐν τῷ πᾶσι οἰκοδομῇ συναρμολογουμένη αὖξει εἰς ναὸν ἅγιον ἐν Κυρίῳ...»
(Εφ. 2,21)

τούτους, ὡς μὴ ὄφελε, ἐπὶ θέματος, τὸ ὁποῖον θὰ ἦτο προτιμότερον νὰ μὴ περιέρχεται εἰς γνῶσιν τοῦ πιστοῦ λαοῦ.

Ὅσον καὶ ἂν δὲν ἔχη καθιερωθῆ τυπικῶς ὁ ὅρος «σιμωνία», παρὰ μόνον διὰ τὰς ἐπὶ χρήμασι χειροτονίας, φρονοῦμεν ταπεινῶς, ὅτι καὶ πᾶσα χάριν τοῦ χρήματος τέλεις οἰασθήποτε ἄλλης ἀγιαστικῆς πράξεως πρέπει νὰ θεωρῆται ὡς πράξις σιμωνιακῆ. Διὰ τοῦτο χρειάζεται μεγίστη προσοχή, εἰς τρόπον ὥστε τὸ σημερινὸν καθεστὼς τῶν «τυχηρῶν» νὰ μὴ προσλαμβάνη αὐτὸν τὸν χαρακτήρα. Ἐπὶ τοῦ σημείου δὲ τούτου τὸν λόγον ἔχει κυρίως ἕκαστος Ἱερεὺς, ὅστις ὀφείλει νὰ παρακολουθῆ ἀνυστάκτως ἑαυτὸν καὶ πάντοτε νὰ κρατῆ εἰς τὸ ἐμπρέπον ὕψος τὰς ἀγιαστικὰς του ὑπὲρ τοῦ λαοῦ του ὑπηρεσίας, ὅσον μεγάλαι καὶ ἂν εἶναι αἱ οἰκονομικαὶ του ἀνάγκαι, ὀφείλων ἐν παντὶ καὶ πάντοτε, ὅχι μόνον νὰ μὴ διῖδη «ἐγκοπὴν» τινα εἰς τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Κυρίου, ἀλλὰ καὶ νὰ εἶναι ἐν πᾶσι, κατὰ τὸν Ἀπόστολον, «τύπος τῶν πιστῶν».

E. Γ. M.

ΕΩΘΙΝΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

(Μάρκ. ις', 9-20)

Ἡ ἀρχὴ τῆς περικοπῆς ταύτης τοῦ κατὰ Μᾶρκον Εὐαγγελίου ἀποτελεῖ τὴν μοναδικὴν μαρτυρίαν τοῦ σαφοῦς καὶ ὁριστικοῦ καθορισμοῦ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ἀνέστη ὁ Κύριος: *πρωτὴ πρωτῆ Σαββάτου*, ἤτοι τῇ πρωτῇ τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος, ἢ πρώτη δ' αὕτη ἡμέρα ἦτο ἡ «τρίτη» μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ, κατὰ τὰς προροήσεις αὐτοῦ τοῦ Κυρίου (Ματθ. ις', 21. ις', 23), εἶναι δυνατὸν δὲ νὰ ὁρισθῆ καὶ ἀκριβέστερον ἢ ὥρα τῆς πρωτίας, καθ' ἣν ἐγένετο ἡ ἀνάστασις αὐτοῦ. Μικρὸν ἀνωτέρω, ὡς ἤδη εἶδομεν, ὁ Μᾶρκος ἀνέφερεν ὅτι, ὅταν «λίαν πρωτὶ» (ις', 2) αἱ μυροφόροι ἦλθον ἐπὶ τὸ μνημεῖον, ὁ Κύριος εἶχεν ἤδη ἀναστῆ· ἐὰν δὲ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν, ὅτι καὶ ἡ προπορευθεῖσα αὐτῶν «σκοτίας ἔτι οὐσης» (Ἰω. κ', 1) Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ δὲν εὔρεν αὐτὸν ἐν τῷ μνημείῳ, συμπεραίνομεν ὅτι ὁ Κύριος ἀνέστη πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου. Ἐντεῦθεν καὶ οἱ κανόνες τῆς Ἐκκλησίας ὀρίζουσιν ὅπως ἡ νηστεία τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς καταπαύη περὶ τὸ μεσονύκτιον τοῦ Μεγάλου Σαββάτου πρὸς τὴν Κυριακὴν: «χρὴ τοὺς πιστοὺς περὶ μέσας νύκτας τῆς περὶ τὸ Μέγα Σάββατον νυκτὸς ὥρας ἀπονησιζέσθαι» (πθ' τῆς Στ' Οἰκ. Συνό-

«...ἐν ᾧ καὶ ἡμεῖς συνοικοδομεῖτοθς εἰς κατοικητήριον τοῦ Θεοῦ ἐν Πνεύματι.» (Ἐφ.σ. 2,22)

δου), τῆς ἡμέρας τῆς Ἀναστάσεως λογιζομένης ὡς ἀρχομένης ἀπὸ τῆς πρώτης μετὰ τὸ μεσονύκτιον ὥρας (ἴδε τὴν εἰς τὸν α' καν. Διονυσίου ἐρμηγείαν τοῦ Βαλσαμῶνος). Τὸν καθορισμὸν ὅμως τοῦ ἔτους καὶ τοῦ μηνὸς τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου δὲν ἐπιχειροῦμεν ἐνταῦθα, διότι ἀποτελεῖ μέγα ἐπιστημονικὸν ζήτημα, περὶ τοῦ ὁποίου πάμπολλα μέχρι τοῦδε ἐγράφησαν καὶ ἀκόμη γράφονται, τὸ ὁποῖον ὅμως παρμένει εἰσέτι ἐκκοιμῆς. Ἀρκοῦμεθα ν' ἀναφέρωμεν ὅ,τι συνήθως καὶ κοινῶς λέγεται, ὅτι δηλαδὴ ὁ μὲν θάνατος τοῦ Κυρίου ἐπῆλθε τὴν Παρασκευὴν, ἤτοι τὴν παραμονὴν τοῦ ἐβραϊκοῦ πάσχα, τοῦτο δὲ κατὰ τὸ ὑπ' ὄψιν ἔτος ἐωρτάσθη τὸ Σάββατον ἄλλὰ κατὰ τὸ Σάββατον, ἡ εορτὴ τοῦ πάσχα, ὅπερ ἐωρτάζετο κατὰ τὸν νόμον ἀπὸ τῆς ἐσπέρας τῆς ἰδ' τοῦ μηνὸς Νισάν (Μαρτίου), συνέπιπτε, κατὰ τὰς χρονολογικὰς ἐρεῦνας, πρὸς τὸ α' ἔτος τῆς 203ης, ἢ κατ' ἄλλους, τῆς 202ας Ὀλυμπιάδος. Ἄλλ' εἶπομεν ἤδη, ὅτι τὸ ζήτημα παρέμεινε μέχρι σήμερον ἄλυτον, οἷδ' εἶνε σκόπιμος πᾶσα περὶ αὐτοῦ πολυλογία, διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἡ Ἐκκλησία, ὀρίσασα ἀνέκαθεν ἡμέραν παγίαν τοῦ εορτασμοῦ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου, μέχρι μὲν τῆς Α' Οἰκ. Συνόδου ἐτέλει τὴν ἀνάμνησιν αὐτῆς ἢ τῇ 14 τοῦ Νισάν, ἢ τῇ πρώτῃ Κυριακῇ μετὰ τὸ ἰουδαϊκὸν πάσχα, κατὰ δὲ τὴν Α' Οἰκ. Σύνοδον ὥρισε πρὸς εορτασμὸν τοῦ Πάσχα τὴν πρώτην Κυριακὴν μετὰ τὴν ἑαρινὴν ἰσημερίαν καὶ τὴν πρώτην ἑαρινὴν (τοῦ Μαρτίου) πανσέληνον, ἤτοι κατὰ τὸ μεταξὺ τῆς 22 Μαρτίου καὶ τῆς 25 Ἀπριλίου (π. ἡ.) διάστημα.

Ὁ Κύριος, ἀναστάς, ἐφάνη πρῶτον τῇ Μαρίᾳ τῇ Μαγδαληνῇ. Τὰ κατὰ τὴν ἐμφάνισιν αὐτὴν περιγράφει λεπτομερῶς ὁ Ἰωάννης (κ', 11-18), ἄξιον δ' ἐνταῦθα ἰδιαιτέρας σημειώσεως εἶνε ὅτι μόνος ὁ Μάρκος ρητῶς ἀναφέρει ὅτι εὔτη ἦτο ἡ πρώτη ἐμφάνισις τοῦ ἀναστάντος Χριστοῦ. Ἡ Μαγδαληνὴ ἰδοῦσα τὸν Ἰησοῦν ἀπῆλθεν ἵνα ἀναγγείλῃ τὸ γενόμενον τοῖς μετ' αὐτοῦ γενομένοις, ἤτοι τοῖς ἀπ' ἀρχῆς μετ' αὐτοῦ οὔσι μαθηταῖς, πρὸς τοὺς ὁποίους «εἰσῆλθε καὶ ἐξῆλθεν ὁ Κύριος Ἰησοῦς, ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ βαπτίσματος Ἰωάννου ἕως τῆς ἡμέρας ἧς ἀνελήφθη» ἀπ' αὐτῶν (Ἰω. ιε', 27 καὶ Πράξ. α', 21-22), οἱ ὁποῖοι ἐπέμβουλον καὶ ἔκλαιον. Τίς ὁ λόγος τοῦ πένθους καὶ τῶν κλαυθμῶν; Ἦτο, ἀπλούστατα, ἡ ἀπώλεια τοῦ μεγάλου των Διδασκάλου καὶ Παρηγόρου, καὶ ἡ διάψευσις τῶν ἐλπίδων των.

«Ἀπ' ἀρχῆς» μετ' αὐτοῦ ὄντες, ἠγάπησαν αὐτὸν τόσον, ὥστε

«Ἐνὶ δὲ ἐκάστῃ ἡμῶν ἐδόθη ἡ χάρις κατὰ τὸ μέτρον τῆς δωρεᾶς τοῦ Χριστοῦ» (Ἐφ. 3, 7)

ἦσαν ἔτοιμοι νὰ «ἀποθάνωσι μετ' αὐτοῦ» (Ἰω. ις', 16. ιγ', 37). Ἐξ ἄλλου, ἐλπίζοντες «ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ μέλλων λυτροῦσθαι τὸν Ἰσραὴλ» (Λουκ. κδ', 21) ἀπὸ τοῦ ρωμαϊκοῦ ζυγοῦ καὶ ὅτι θὰ γίνῃ εἶτα ἰδρυτῆς βασιλείας γηϊνης καὶ ἐγκοσμίου, ὡς φαίνεται ἐκ τοῦ αἰτήματος τῆς μητρὸς τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου (Ματθ. κ', 20 ἔξ.), μὴ ἐννοοῦντες δὲ εἴτε μὴ πιστεύοντες ὡς σοβαρὰς τὰς περὶ τοῦ θανάτου του προρρήσεις (18. 19. 22. Ἰω. ις', 16 κλ.), εἶδον αὐτὸν αἴφνης συλλαμβανόμενον, κρινόμενον, σταυρούμενον καὶ θανατούμενον οὐχὶ πλέον ὡς κοινὸν θνητόν, ἀλλ' ὡς τὸν ἀπαισιώτερον τῶν κακούργων! Τὴν θλίψιν ταύτην ἤδη προεῖπεν ὁ Κύριος, καὶ δὴ ἐμφαντικῶς καὶ σαφῶς: «ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι κλαύσετε καὶ θρηνήσετε ὑμεῖς», τὴν δὲ δριμύτητα αὐτῆς παρέβαλε πρὸς τὰς ὠδῖνας γυναικὸς τικτούσης (Ἰω. ις' 20-21).

Οὗτοι ἦσαν οἱ λόγοι, διὰ τοὺς ὁποίους καὶ οἱ εἰς Ἐμμαοὺς πορευόμενοι καὶ ὁμιλοῦντες περὶ τῶν κατὰ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ, ἦσαν «σκυθρωποὶ» (Λουκ. κδ', 17).

Ἐν τοιαύτῃ ψυχικῇ εὐρισκόμενοι καταστάσει — «οὐδέπω γὰρ ἤδεισαν τὴν γραφήν, ὅτι δεῖ αὐτὸν ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι» (Ἰω. κ', 9) —, ἀκούσαντες παρὰ τῆς Μαγδαληνῆς ὅτι (ὁ Ἰησοῦς) ζῆ καὶ ἐθεάθη ὑπ' αὐτῆς, ἠπίστησαν, ὡς εἰλικρινέστατα καὶ ἀπεριφράστως ὁμολογεῖ ὁ εὐαγγ. Μάρκος. Ὁ Λουκᾶς ἔτι ἐκφραστικώτερον λέγει, ὅτι «ἐφάνησαν ἐνώπιον αὐτῶν ὡσεὶ λῆρος τὰ ρήματα αὐτῶν, καὶ ἠπίστουν αὐταῖς» (κδ', 11), δηλαδὴ ἀνοησῖαι καὶ φληναφήματα! Πάντως εἰς τοὺς ἀπιστήσαντας μαθητὰς δὲν περιλαμβάνετο καὶ ὁ «ἄλλος μαθητῆς», ὁ ἐν τῷ μεταξὺ δραμῶν μετὰ τοῦ Πέτρου εἰς τὸ μνημεῖον. Περὶ τούτου ρητῶς λέγεται ἐν τῷ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίῳ, ὅτι, ἅμ' ὡς εἰσῆλθεν εἰς τὸ μνημεῖον, ἐπίστευσε (κ', 8).

Τοιαῦται ἀναγρίβειαι ἐν ταῖς λεπτομερείαις ἀπαντῶσι συχνὰ παρὰ τῷ Μάρκῳ, καὶ ἐπομένως ἄς παύσωμι νὰ θεωρῶσι καὶ τὸ χωρίον τοῦτο ὡς ἐπιχείρημα περὶ τῆς ἀσυμφωνίας τῶν Εὐαγγελίων.

Ἀναφέρει π.χ. ἀλλαχοῦ καὶ ὅτι καὶ οἱ δύο συνεσταυρωμένοι τῷ Ἰησοῦ ὠνείδιζον αὐτὸν (ιε', 32), ἐνῶ κατὰ τὸν ἀκριβολόγον Λουκᾶν ὁ ἕτερος τῶν ληστῶν ἐπέιμα τὸν ἕτερον, ἐν μετανοίᾳ ἀναφωνήσας τὸ περίφημον ἐκεῖνο «μνήσθητί μου, Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου» (κγ', 39-42). Ἄλλ' οἱ μαθηταὶ

«Καὶ αὐτὸς ἔδωκε τοὺς μὲν ἀποστόλους, τοὺς δὲ προφῆτας, τοὺς δὲ εὐαγγελιστάς, τοὺς δὲ ποιμένας καὶ διδασκάλους...» (Ἐφess. 4,11)

ἠπίστησαν διότι ἄρα γε δὲν εἶχον ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν Μαγδαληνήν, ἢ διότι δὲν ἐπίστευον ἐν γένει εἰς ἀνάστασιν, ἢ, ἐπὶ τέλους, διότι αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἢ εἶδησις τοῖς ἐφάνη ἀπίθανος; Ἄλλ' ἢ Μαγδαληνὴ ἦτο ἐκ τῶν ἐμπίστων μαθητριῶν (Λουκ. κδ', 22) καὶ θὰ ἤθελον διακαῶς νὰ πιστεύσωσιν εἰς τοὺς λόγους τῆς· καὶ εἰς ἀνάστασιν δ' ἐκ νεκρῶν ἐπίστευον, ἀφοῦ ἄλλως τε ἔγιναν αὐτόπται μάρτυρες τῆς ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀναστάσεως τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἰαεῖρου, τοῦ υἱοῦ τῆς ἐν Ναϊν χήρας καὶ τοῦ Λαζάρου. Συνέβαινε λοιπὸν τὸ τρίτον, διότι δὲν ἦσαν εἰς κατάστασιν νὰ πιστεύσωσιν, ἢ μᾶλλον, ἦσαν ἀπολύτως καὶ ἀκραδάντως πεπεισμένοι ὅτι ἦτο ἀδύνατον νὰ ἔγινεν ἀληθῶς ὅ,τι τοῖς ἀνήγγειλεν ἡ Μαγδαληνὴ.

Εἰς τὰς ἄλλας τῶν νεκρῶν ἀναστάσεις ἐπίστευσαν, διότι τὰς εἶδον καὶ ἔλαβον πείραν τῆς θείας δυνάμεως τοῦ Ἰησοῦ· ἀλλὰ τὴν ἀνάστασιν αὐτοῦ τοῦ Χριστοῦ δὲν εἶδον, καὶ ποῖος δ' ἦτο δυνατὸς ὡς αὐτὸν νὰ τελέσῃ αὐτήν; Ὁ Ἰησοῦς ἀπέθανε· τοῦτο δι' αὐτοὺς ἦτο ἀπολύτως βέβαιον· πρὸ τοῦ θανάτου του οἱ μαθηταὶ «ἠλπίζον ὅτι αὐτὸς ἔστιν ὁ μέλλων λυτροῦσθαι τὸν Ἰσραὴλ» (Λουκ. κδ', 21)· μετὰ τὸν θάνατόν του ἡ ἐλπίς αὐτῆ ἐχάθη, ἐσβέσθη, ἢ πίστις ἐξησθένησε καὶ κατέπεσε, διὰ τοῦτο δὲ καί, φοβούμενοι μήπως περιπέσωσιν εἰς ἀπάτην ἐκ τῶν λόγων τῆς Μαγδαληνῆς, ἐξέλαβον αὐτοὺς ὡς «λῆρον», καὶ δὲν ἐπίστευσαν. Δὲν ἐπίστευσαν ὅμως καὶ εἰς τοὺς δύο μαθητάς, εἰς οὓς ἐνεφανίσθη ὁ Ἰησοῦς πρὸς ἐσπέραν τῆς αὐτῆς ἡμέρας (Λουκ. κδ', 29) ἐν ἄλλῃ μορφῇ. Τὰ κατὰ τὴν ἐμφάνισιν ταύτην λεπτομερῶς ἐκθέτει ὁ Λουκᾶς (κδ', 13-32), ὀνομάζων τὸν ἕτερον τῶν πορευομένων εἰς ἀγρὸν μαθητῶν (Κλεόπαν) καὶ τὴν εἰς ἣν κατηνύοντο κόμην (Ἐμμαοὺς), ὑπαιτισσόμενος δὲ καὶ τὸν λόγον, δι' ὃν οὗτοι δὲν ἐγνώρισαν τὴν συμπορευόμενον Ἰησοῦν («οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἐκρατοῦντο τοῦ μὴ ἐπιγῶναι αὐτόν» 16). Ἄλλ' ἐνῶ ὁ Μάρκος λέγει ρητῶς οὐκ ἐπίστευσαν, ὁ Λουκᾶς ἀφηγεῖται ὅτι, ὅταν οἱ δύο οὗτοι μαθηταὶ «ὑπέστρεψαν (ἐξ Ἐμμαοῦς) εἰς Ἱερουσαλὴμ, εὔρον συνηθροισμένους τοὺς ἕνδεκα καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς, λέγοντας ὅτι ἡ γέροθ ὁ Κύριος ὄντως καὶ ὤφθη Σίμωνι» (33-34), φαίνονται ἄρα παρὰ Λουκᾶ οἱ μαθηταὶ ὡς πιστεύσαντες, παρὰ τὸν ἀντίθετον τοῦ Μάρκου ἰσχυρισμόν.

Περισσότερα, ἐν τούτοις, προσοχὴ ἀποδεικνύει πλήρη μεταξὺ τῶν δύο εὐαγγελιστῶν συμφωνίαν. Ἀπαιτεῖται δὴλον ὅτι προ-

«...πρὸς τὸν καταρτισμὸν τῶν ἀγίων, εἰς ἔργον διακονίας, εἰς εὐδομίαν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ...»
(Ἐφεσ. 4,12)

σοχή εἰς τὴν γραμματικὴν καὶ λογικὴν διατύπωσιν τοῦ αὐτοῦ γεγονότος. Διότι ὁ μὲν Λουκᾶς παρουσιάζει τὴν ἀρχικὴν στιγμὴν τῆς συναντήσεως τῶν δύο ὁδοιπόρων μετὰ τῶν 11 μαθητῶν, ὁ δὲ Μάρκος τὸ τελικὸν τῆς συναντήσεως ταύτης σημεῖον καὶ τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῆς. Ὅταν, δῆλον ὅτι, οἱ ἔξ Ἑμμαοὺς ὁδοιπόροι ἐνεφανίσθησαν πρὸ τῶν ἑνδεκα, εὔρον αὐτοὺς καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς, κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν «λέγοντας», ἀφηγουμένους, δῆλα δὴ ἀπλῶς συνεχίζοντας προαρξαμένην ὁμιλίαν περὶ τοῦ ὅτι ὄντως—ὡς ἰσχυρίζονται οἱ λέγοντες ὅτι εἶδον—ἠγέρθη ὁ Κύριος καὶ ὤφθη τῷ Σίμωνι· τότε ἤρχισαν καὶ οὗτοι νὰ διηγοῦνται τὴν εἰς αὐτοὺς καθ' ὁδὸν ἐμφάνισιν τοῦ Κυρίου καὶ τὰ λοιπά, ὅσα ὁ Λουκᾶς ἀναφέρει, ἀφοῦ δὲ ἐπεράτωσαν τὴν ἀφήγησιν, οὐδὲ ἐκείνοις ἐπίστευσαν. Ἴσως μάλιστα νὰ ὑπῆρχον ἐν τῇ ἀνακοινώσει τῶν ὁδοιπόρων περισσότεροι καὶ σοβαρώτεροι λόγοι πρὸς ἀμφιβολίας, οἷον ὅτι εἰς αὐτοὺς ἐφανερώθη ὁ Κύριος ἐν ἑτέρᾳ μορῇ, ὅτι ἐφανερώθη ὄλως ἀπροσδοκῆτως καὶ αἰφνιδίως, καθ' ὃν χρόνον ἐπορεύοντο, ὅτι τὸ κατ' ἀρχὰς δὲν τὸν ἐγνώρισαν, ὅταν δὲ «διηνοίχθησαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ ἐπέγνωσαν αὐτὸν» ἐκεῖνος «ἄφαντος ἐγένετο». Ἀγνοοῦντες τὰς ιδιότητας τοῦ σώματος τοῦ Κυρίου μετὰ τὴν ἀνάστασιν, ἠπίστησαν, ὡς ἦτο ἐπόμενονον, πρὸς τοὺς τὰ καινὰ καὶ παραδόξα ταῦτα ἀφηγουμένους, τοὺς ὁποίους ἐξέλαβον πάντως ὡς δραματισθέντας, διότι ὅσα εἶπον περὶ τῆς αἰφνιδίας φανερώσεως καὶ ἀφανείας τοῦ Ἰησοῦ, μόνον εἰς φάσμα, εἰς «πνεῦμα», ἠδύναντο, κατ' αὐτοὺς, νὰ ἀποδοθῶσιν. Ὅτι δὲ διὰ τούτους τοὺς λόγους οὐδ' ἐκείνοις ἐπίστευσαν, δῆλον καθίσταται ἐξ ὅσων εὐθὺς αὐτὸς ὁ Λουκᾶς ἐπάγεται. Ἐνῶ δηλονότι οἱ ὁδοιπόροι ἐλάλουν ταῦτα, «αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἔστι ἐν μέσῳ αὐτῶν» καὶ οὗτοι «ἐμφοβοὶ γενόμενοι ἐδόκουν πνεῦμα θεωρεῖν», δὲν ἐπίστευον δηλαδὴ οὐδὲ τοὺς ἰδίους των ὀφθαλμούς. Ἐταράχθησαν λοιπόν, καὶ ὑπὸ διαλογισμῶν ἀπορίας καὶ ἀμφιβολίας κατελήφθη ὁ νοῦς των. Τοῦτο γνοὺς ὁ Ἰησοῦς ἠρώτησεν αὐτοὺς ἐλεγκτικῶς:

«Τί τετραραγμένοι ἐστέ, καὶ διατὶ διαλογισμοὶ ἀναβαίνουσιν ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; Ἴδετε τὰς χεῖράς μου καὶ τοὺς πόδας μου, ὅτι αὐτὸς ἐγὼ εἰμι· ψηλαφήσατέ με καὶ ἴδετε, ὅτι πνεῦμα σὰρκα καὶ ὀστέα οὐκ ἔχει καθὼς ἐμὲ θεωρεῖτε ἔχοντα καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐπέδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας...» (κδ', 36 ἔξ.)

(Συνεχίζεται)

Γ. Π.

«...μέχρι κατανήσωμεν οἱ πάντες εἰς τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ,...»
(Ἐφεσ. 4,13)

ΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΕΛΔΑΦΟΣ ΚΑΙ Ο ΕΡΓΑΤΗΣ ΤΟΥ ΘΕΙΟΥ ΛΟΓΟΥ (*)

Τὸ πρόβλημα τῆς χειραφετήσεως τῆς γυναικός.

Ἡ χειραφέτησις καὶ ἐξίσωσις τῆς γυναικός πρὸς τὸν ἄνδρα εἰς τὰς χώρας τοῦ δυτικοῦ κόσμου εἶναι ἤδη μία πραγματικότητα. Εἰς τὴν οἰκογένειαν, εἰς τὴν ἐργασίαν, εἰς τὸν δημόσιον βίον, ἡ γυνὴ εἶναι ἴση πρὸς τὸν ἄνδρα. Εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ἡ περίπτωσις τῆς χειραφετήσεως αὐτῆς εὐρίσκεται ἐν ἐξελίξει κατὰ τρόπον παραλλάσσοντα ἀπὸ μέρους εἰς μέρος. Οὕτως, ἐνῶ εἰς τὴν ὑπαιθρον χώραν ἡ χειραφέτησις ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εὐρίσκεται εἰς τὰ σπάργανα, εἰς τὰς μεγάλας πόλεις εἶναι λίαν προωδευμένη καὶ ἐξακολουθεῖ προοδεύουσα.

Εἰς τὴν ὑπαιθρον χώραν παρουσιάζονται μονάδες ἐνίοτε γυναικῶν, αἱ ὁποῖαι ἐμφανίζονται ὡς δῆθεν χειραφετημέναι, ἐνῶ εἰς τὴν πραγματικότητα πρόκειται περὶ γυναικῶν οὐχὶ πάντοτε ἀμέμπτου ἠθικῆς ὑποστάσεως. Αἱ ἐμφανιζόμεναι περιπτώσεις αὐταὶ ἀποτελοῦν τοιαῦτα παραδείγματα εἰς στενὰ μέρη, ὡς εἶναι τὰ χωρία τῆς ὑπαίθρου, ὥστε λίαν συνετῶς οἱ οἰκογενεῖαρχαι καὶ οἱ ἐχέφρονες ἄνθρωποι εἶναι λίαν ἐπιφυλακτικοὶ καὶ δικαιοτάτα αὐστηροὶ εἰς παρομοίου εἴδους κηρύγματα καὶ ἐκδηλώσεις.

Εἰς τὰς μεγάλας πόλεις, ὡς πρὸς τὴν χειραφέτησιν, συμβαίνει αὕτη πολλάκις νὰ εἶναι παρανενοημένη καὶ νὰ θεωρῆται ὑπὸ πλείστων ὀπαδῶν της ὡς μία εὐκαιρία ἀποβολῆς, ὑπὸ τῆς γυναικός προπαντός, παντός καλῶς ἐννοουμένου ζυγοῦ καὶ ἀποκτήσεως ἀχαλινώτου ἐλευθερίας, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ γυνὴ θὰ δύναται νὰ σκέπτεται ὅπως ἐπιθυμεῖ, νὰ λέγη ὅ,τι θέλει, νὰ πράττῃ ὅ,τι ὀρέγεται.

Οὕτως ὁμως ἐξέροχεται ἡ χειραφέτησις τῶν ὀρίων, τὰ ὁποῖα ἔθεσεν ὁ Θεὸς διὰ τῶν φυσικῶν νόμων καὶ τὰ ὁποῖα διδάσκει διὰ τῆς γραπτῆς διδασκαλίας του.

Τὴν ὀρθὴν ἐξίσωσιν μεταξὺ ἀνδρὸς καὶ γυναικός τὴν ἐδίδαξεν ὁ Χριστιανισμὸς διὰ τοῦ «οὐκ ἔνι ἄρσεν οὐδὲ θῆλυ», ἀλλ' ἡ ἐξίσωσις αὕτη ἐγένετο βαθμηδὸν καὶ διὰ μέσου πολλῶν αἰῶνων, ἐντὸς δὲ τῶν φυσικῶν καὶ λογικῶν ὀρίων, ἐπειδὴ εἰς ὠρισμένας περιπτώσεις ἡ ὑπεροχὴ τοῦ ἀνδρὸς ἔναντι τῆς γυναικός

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 444.

«...εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ, ...»
(Ἐφεσ. 4,13)

εἶναι καὶ φυσικὴ καὶ ἀπαραίτητος, ἀντιθέτως δὲ ἡ γυνὴ ἐνίστε ἐντὸς τοῦ κύκλου τοῦ φύλου της καὶ τῶν χαρισμάτων της ὑπερ-ἔχει τοῦ ἀνδρός.

Ἡ χειραφέτησις λοιπόν, διὰ νὰ μὴ καταστῇ ἐπικίνδυνος διὰ τὴν μεγάλην καὶ σημαντικὴν μερίδα τῆς ἀνθρωπότητος, ἣτις εἶναι τὸ γυναικεῖον φύλον, πρέπει νὰ κινῆται εἰς λογικὰ καὶ φυσικὰ ὄρια, ἐπειδὴ ἡ κοινωνία ἔχει ἤδη πεῖραν τῶν ἐκ τῶν παρεκτροπῶν δεινῶν, ἀποτελέσματος ἐκμεταλλεύσεως τῆς ὀρθῆς χειραφετήσεως, πρὸς ἱκανοποίησιν παθῶν, συμφερόντων καὶ ἀδυναμιῶν.

Τὸ πρόβλημα τῆς ἐργαζομένης γυναικός.

Ἡ περίπτωση τῆς ἐργαζομένης γυναικός ἔχει δύο πλευράς, μίαν τὴν τῶν πλεονεκτημάτων καὶ μίαν τὴν τῶν μειονεκτημάτων. Τὰ πλεονεκτήματα εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν εἶναι, ὅτι διὰ τῆς ἐργασίας παρακάμπτονται διάφορα οἰκονομικὰ προβλήματα, εἰς τὴν ζωὴν τῆς ἀγάμου καὶ τῆς ἐγγάμου γυναικός. Ἡ ἐργαζομένη γυνὴ γενικῶς ἀναπτύσσει τὰς ἱκανότητάς της, διὰ τῆς ἐργασίας της, ὀλοκληροῖ τὴν προσωπικότητά της, ὡς ἐπίσης καὶ τὴν καλῶς ἐννοουμένην ἐξίσωσίν της μετὰ τοῦ ἀνδρός. Ὡς ἔχει ἐναυθὰ ἤδη λεχθῆ, ἡ ἐργασία τῆς γυναικός ἐπιλύει τὸ οἰκονομικὸν πρόβλημα ἑκατομμυρίων νέων ὑπάρξεων καὶ ὁδηγεῖ εἰς τὴν ἐνωρὶς σύναψιν γάμου, ἐπειδὴ εἰς πλείστας περιπτώσεις ἡ ἐργασία τοῦ ἀνδρός μόνη καὶ τὰ ἐξ αὐτῆς ἔσοδα δὲν ἐπαρκοῦν διὰ τὴν σύμπληξιν νέων οἰκογενειῶν.

Ἡ ἐργασία καὶ ἡ ἐπίδοσις τῆς γυναικός εἰς διάφορα ἐπαγγέλματα καὶ ἡ ἀπόδοσις της εἰς αὐτά, τὴν ἔκαμεν ὥστε νὰ ἀπαιτήσῃ καὶ νὰ ἀποκτήσῃ τὰ δικαιώματα, καὶ εἰς τὴν ζωὴν τῆς πολιτείας ἀκόμη, τὰ ὁποῖα τῆς ἀνήκουν.

Οὔτε ὡς ἀφύσικόν τι δύναται τις νὰ θεωρήσῃ τὴν ἐργασίαν τῆς γυναικός, διότι ἀνέκαθεν ἡ γυνὴ εἰργάζετο διὰ νὰ βοηθῇ τὸν ἄνδρα της εἰς τὴν ἀνακούφισιν ἐκ τῶν ταλαιπωριῶν τῆς ζωῆς.

Ἄλλ' ἡ ἐργασία τῆς γυναικός εἶναι ἀπαραίτητον νὰ προσαρμόζεται πρὸς τὴν φύσιν της καὶ τὸν χαρακτήρα της, διότι, ἄλλως, ἀποβαίνει εἰς βάρος τῆς ἰδίας, καθὼς ἐπίσης καὶ τῆς ὅλης κοινωνίας, χριστιανικῆς ἢ μὴ χριστιανικῆς τοιαύτης.

Οὐδὲ εἶναι ἀσήμαντος καὶ μικρὰ ἡ ἐργασία, τὴν ὁποίαν

<... ἵνα μὴ κέτι ὦμεν νήπιοι, κλυθωνιζόμενοι καὶ περιφερόμενοι παντὶ ἀνέμφ τῆς διδασκαλίας, ἐν τῇ κωθείᾳ τῶν ἀνθρώπων, ἐν πανουργίᾳ πρὸς τὴν μεθοδεῖαν τῆς πλάνης... > (Ἐφεσ. 4,14)

προσφέρει ἡ γυνὴ ἐν τῇ οἰκίᾳ ἀσχολουμένη, μὲ τόσας οἰκιακὰς ἐργασίας καὶ πλείστας ἄλλας χειρωνακτικὰς, οὕτως εἶπείν, ἐξυπηρετήσεως τοῦ συζύγου της, τῶν τέκνων της, οὐχὶ σπανίως δὲ καὶ ἡλικιωμένων γονέων καὶ ἄλλων συγγενῶν.

Δὲν θὰ ἦτο ὑπερβολὴ νὰ εἴπωμεν, ὅτι, ἐφ' ὅσον ἡ ἐργασία τοῦ συζύγου θὰ ἐξήκει πῶς εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ καθημερινοῦ βίου, διὰ τὴν ἔγγαμον γυναῖκα θὰ ἐπερίττειε κάθε ἄλλη ἐργασία ἐκτὸς τῆς οἰκίας, ἐὰν θὰ ὠνομάζομεν ἐργασίαν καὶ ὄχι ἀποστολὴν τὴν καθημερινὴν ἀπασχόλησιν εἰς τὸν οἶκόν της.

Διὰ τὴν πρὸ τοῦ γάμου τῆς γυναικὸς ἐργασίαν, θὰ ἠδύνατο νὰ εἴπη τις, ὅτι ἐνέχει κινδύνους διὰ τὰς νεαρὰς γυναῖκας, ὅταν μάλιστα αὐταὶ ἐργοδοτοῦνται ὑπὸ ἐργοδοτῶν πλημμελοῦς ἡθους κλπ., οἵτινες, ἐκμεταλλεζόμενοι ἐνίοτε τὴν πτωχείαν τῶν γυναικῶν ἢ ἐπισειόντες τὴν ἀπειλὴν τῆς ἀπολύσεως καὶ γενικῶς μετερχόμενοι διάφορα μέσα, προσπαθοῦν νὰ παρασύρουν τὰς νεαρὰς αὐτὰς γυναῖκας εἰς τὴν διαφθοράν, τὴν ὁποίαν πολλάκις ἐπιτυγχάνουν.

Ἡ ἐργασία τῆς γυναικὸς εἶναι πολλάκις εὐεργετικὴ εἰς τὰ πτωχὰ ἐνίοτε ἔσοδα τῆς πατρικῆς οἰκίας, παρέχει δὲ πείραν τῆς ζωῆς εἰς τὴν ἐργαζομένην γυναῖκα καὶ τὴν καθιστᾷ περισσότερον ἐφωδιασμένην διὰ τὰς ἀντιξοότητας, τὰς ὁποίας ἐνδεχομένως θὰ ἀντικρούσῃ εἰς τὸν ἔγγαμον βίον της.

Ἡ ἐργασία τῆς γυναικὸς πρὸ τοῦ γάμου της, ἐὰν δὲν ὑπάρξουν ἢ ἀποτραποῦν οἱ προαναφερθέντες κίνδυνοι καὶ ἐφ' ὅσον ἡ ἐργασία εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὴν φύσιν τῆς γυναικὸς, ἔχει γενικῶς πολλὰ τὰ πλεονεκτήματα, ἴσως δὲ πολλὰ ἐκ τῶν ἐργασθεισῶν κατὰ τὴν νεότητά των γυναικῶν θὰ ἐπεθύμουν νὰ ἐργάζοντο ἐπὶ ἀρκετὸν διάστημα μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεων των πρὸς τὰ τέκνα των. Εἰς τὰς χώρας τοῦ δυτικοῦ κόσμου τὸ μεγαλύτερον ποσοστὸν ἀγάμων καὶ ἐγγάμων γυναικῶν ἐργάζονται, πλὴν ὅμως ἐκεῖ καὶ ἡ μισθοδοσία καὶ αἱ ἀσφαλίσεις καὶ αἱ συντάξεις εἶναι ἀρκούντως ὀργανωμένοι.

Πάντως, ὡς πρὸς τὴν ἐργασίαν τῆς γυναικὸς, χρυσοῦς κινδύνων θὰ ἦτο, νὰ κρίνεται αὕτη μὲ βάσιν τὰ καθήκοντά της ὡς μητρός. Ἐὰν ἡ ἐργασία ἀποβαίῃ εἰς βάρος τῆς μεγίστης αὐτῆς ἀποστολῆς τῆς γυναικὸς, τότε οὐδεὶς δύναται νὰ τὴν συστήσῃ ὁσαυδήποτε καὶ ἂν εἶναι τὰ ὀφέλη καὶ τὰ πλεονεκτήματά της.

Αἱ κοινωνίαι τοῦ δυτικοῦ κόσμου ἔχουν ἀναμφιβόλως πολλὰ

«... ἀληθεύοντες δὲ ἐν ἀγάπῃ ἀξήσωμεν εἰς αὐτὸν τὰ πάντα, ὃς ἐστὶν ἡ κεφαλὴ, ὁ Χριστός,»
(Ἐφεσ. 4,15)

ζημιωθῆ ἔστω καὶ ἂν ἔχουν πολλοὺς καὶ ὄργανωμένους τοὺς «παιδικούς σταθμούς», ὅπου περιθάλπονται κατὰ τὰς ὥρας τῆς ἐργασίας τῶν μητέρων των, τὰ βρέφη καὶ τὰ παιδιά τῆς προσχολικῆς ἡλικίας. Ἡ μήτηρ ὅταν ἀπέρχεται διὰ τὴν ἐργασίαν, παραδίδει τὸ παιδί ἐκεῖ καὶ μὲ τὸ πέρας τῆς τὸ παραλαμβάνει. Τὸ παιδί ἔχει τὴν τροφήν καὶ τὴν περιποίησίν του, ἀλλὰ δυστυχῶς στερεῖται τῆς μητρὸς του πολλὰς ὥρας τὴν ἡμέραν καὶ τοῦτο εἶναι ὁμολογουμένως πολὺ ἐπιζήμιον καὶ διὰ τὴν μητέρα, πρὸ παντὸς δὲ διὰ τὸ παιδί, τὸ δὲ γενικώτερον ἀποτέλεσμα αὐτῆς τῆς καταστάσεως εἶναι τὸ ὅτι παραδίδονται εἰς τὴν κοινωνίαν μέλη ἢ στελέχη τὰ ὅποια δὲν ἔλαβον ὅσῃν ἡ φύσις ἀπαιτεῖ μητρικὴν ἀγάπην καὶ στοργήν.

(Συνεχίζεται)

Ἄρχμ. ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ ΚΑΡΑΝΙΚΟΛΑΣ

Η ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΙΣ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ (*)

(ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ)

Ἐν πρώτοις, ὁ νέος καὶ ἡ νέα συγκλονίζονται ἀπὸ σωματικὰς μεταβολάς, αἵτινες καταλαμβάνουν πολλάκις αὐτοὺς ἐξ ἐφόδου ἀπροκαταρτίστους καὶ δι' ἔλλειψιν γενετησίου διαπαιδαγωγήσεως ἀνησυχοῦν αὐτούς. Ὁ πνευματικὸς πατήρ θὰ πρέπει νὰ προσέξῃ τοὺς κινδύνους, οἱ ὅποιοι ἀπειλοῦν τὸν ἔφηβον ἀπὸ τῆς σιγμῆς τῆς εἰσόδου εἰς τὴν ἡβην. Ὑπάρχουν νέοι, τοὺς ὁποίους ἀπὸ τῆς παιδικῆς ἡλικίας διὰ τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων καὶ τῆς Ἱερᾶς Ἐξομολογήσεως παρακολουθεῖ. Θὰ μεριμνήσῃ λοιπὸν ὅπως οὗτοι μὴ παρασυρθῶσιν ὑπὸ τῶν κακῶν εἰσηγήσεων τοῦ περιβάλλοντος, ἀλλὰ ἐνισχυθῶσιν εἰς τὴν ζωὴν τῆς ἀγνότητος. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ὁ ἐξομολόγος, εἴτε λαμβάνων ἀφορμὴν ἐκ τῆς ἐξαγορεύσεως τοῦ ἐφήβου, εἴτε διὰ καλῶς διατυπουμένων ἐρωτήσεων θὰ διαγνώσῃ πᾶσαν ἐκ τῆς ἐγκρατείας καὶ ἀγνότητος ἐκτροπήν καὶ διὰ παραινέσεων πρῶτον, εἶτα δὲ διὰ τῆς ἐπιβολῆς τῆς προσωπικότητος καὶ τοῦ κύρους αὐτοῦ, ὡς καὶ δι' ἐνισχυτικῶν πνευματικῶν ἐφοδίων, θὰ προσπαθήσῃ νὰ ἐπανορθώσῃ τὸ σφάλμα. Αἶ ὡς ἂν καλῶς καὶ μετὰ προσοχῆς ὑποβαλλόμεναι ἐρωτήσεις δύνανται νὰ ἀπευθύνωνται καὶ πρὸς νέους ἐρχομένους

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 512.

«... ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα συναρμολογούμενον καὶ συμβιβαζόμενον διὰ πάσης ἀφῆς τῆς ἐπιχορηγίας κατ' ἐνέργειαν ἐνὸς ἐκάστου μέρους...»
(Ἐφ. σ. 4, 16)

τὸ πρῶτον εἰς τὴν ἐξομολόγησιν, θὰ πρέπει δὲ νὰ εἶναι περίπου αἱ ἐξῆς: «παιδί μου, εἶσαι μεγάλος τώρα. Ἴσως νὰ ἔχῃς ὠρισμένα ζητήματα τοῦ ἑαυτοῦ σου ποὺ σὲ ἀπασχολοῦν. Δὲν θὰ ἤθελες νὰ ὁμιλήσωμεν ἐπάνω εἰς αὐτά;». Αἱ ἐρωτήσεις ἐπιβάλλονται, ἐπειδὴ ὁ νέος αἰσθάνεται ἐντροπὴν καὶ φόβον, ἀκώμη δὲ καὶ σεβασμὸν πρὸς τὸν πνευματικὸν πατέρα καὶ εἶναι ἐπόμενον νὰ μὴ κάμῃ λόγον διὰ τὰ ἀνωτέρω ζητήματα.

Τὸ πρᾶγμα βεβαίως διαφέρει ὡς πρὸς τὴν νέαν. Πρὸς αὐτὴν δὲν δύναται νὰ γίνῃ λόγος ἐπὶ τῶν σεξουαλικῶν ζητημάτων, εἰμὴ μόνον σύστασις ὅπως διατηρῆ τὴν ἀγνότητα τῆς ψυχῆς καὶ τῆς διανοίας αὐτῆς, ἐφ' ὅσον θὰ ὁμολογήσῃ τὴν ὑπαρξιν ἐν αὐτῇ διαλογισμῶν καὶ ἐπιθυμιῶν. Εἷς τινὰς περιπτώσεις θὰ ἠδύνατο νὰ γίνῃ συνεργασία τοῦ πνευματικοῦ πατρὸς μετὰ τῶν γονέων τῆς νέας, ὅταν αὕτη εἶναι τακτικὸν πνευματικὸν τέκνον αὐτοῦ.

Πρὸς νέους τῶν δεκαοκτῶ καὶ ἄνω ἐτῶν ὁ πνευματικὸς πατήρ θὰ ὁμιλήσῃ μετὰ μεγαλυτέρας ἐλευθερίας, ἵνα προφυλάξῃ τούτους ἐκ τῶν σαρκικῶν παρεκτροπῶν καὶ τῶν ὀλεθρίων συνεπειῶν αὐτῶν. Κατάλληλα βιβλία ὡς τὸ «Ἠθικὴ καὶ Ὑγεία», «Ἠθικὴ καὶ Σωφροσύνη» κ. ἄ. θὰ πρέπει νὰ συστηθοῦν πρὸς μελέτην καὶ ἀναίρεσιν ἀντιθέτων εἰσηγήσεων προσώπων καὶ βιβλίων.

Σχετικὸν πρὸς τὸ γενετήσιον πρόβλημα εἶναι καὶ τὸ ζήτημα τῶν αἰσθηματικῶν σχέσεων. Πολλάκις τίθεται ὑπὸ τῶν ἐξομολογούμενων νέων καὶ νεανίδων τὸ ἐρώτημα: «Εἶναι ἁμαρτία τὸ αἰσθημα;». Ὁ πνευματικὸς θὰ πρέπη νὰ τονίσῃ τοὺς κινδύνους τῆς ἐκτροπῆς τοῦ ἀγνοῦ αἰσθήματος εἰς ἔνοχον τοιοῦτον καὶ νὰ ἀποτρέψῃ τοὺς ἐξομολογούμενους ἐκ τῶν αἰσθηματικῶν σχέσεων, αἵτινες καὶ πρόωροι πολλάκις εἶναι καὶ ἀνευ σκοποῦ γάμου συνάπτονται. Ἐπίσης, προκειμένου περὶ μεμνηστευμένων νέων, ὁ πνευματικὸς πρέπει νὰ ἐπιμείνῃ εἰς τὴν διατήρησιν ἀγνῶν αἰσθημάτων καὶ ἀδελφικῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν μελλονύμφων.

Ὡς πρὸς τὰ θρησκευτικὰ ζητήματα, ὁ ἔφηβος τείνει νὰ μορφώσῃ ἀρχὰς καὶ πεποιθήσεις διὰ τῆς προσωπικῆς του ἐρεῦνης. Γενῶνται εἰς αὐτὸν ἀπορίαι, καὶ ζητεῖ ἀποδείξεις. Θὰ διατυπώσῃ λοιπὸν πολλάκις θρησκευτικὰς ἀμφιβολίας καὶ κλονισμούς, διὰ τοὺς ὁποίους αἰσθάνεται ἑαυτὸν ἔνοχον. Ὁ πνευματικὸς πατήρ δὲν πρέπει νὰ τὸν θορυβήσῃ. Ἡμπορεῖ νὰ τοῦ εἴπῃ, ὅτι προέρχονται ἀπὸ τὴν προσπάθειάν του πρὸς ἔρευναν, ἢ ὅποια δὲν

«... τὴν αὐξήσιν τοῦ σώματος ποιεῖται εἰς οἰκοδομὴν ἑαυτοῦ ἐν ἀγάπῃ...»
(Ἐφεσ. 4,16)

εἶναι ἁμαρτία, ἀλλὰ τοῦναντίον ἐπιβάλλεται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ἀρκεῖ νὰ γίνεταί χωρὶς προκατάληψιν καὶ ἀκαμψίαν.

Ὁ πνευματικὸς θὰ προσέξῃ ἐξ ἄλλου τὸ νοσηρὸν θρησκευτικὸν βίωμα, ἰδίᾳ τῶν νεανίδων. τὴν ἐγωκεντρικὴν θρησκευτικὴν τάσιν, τὴν πεφοβισμένην συνείδησιν, τὴν μελαγχολίαν, τὴν τυπολατρείαν, τὰς μεταπτώσεις, διότι πάντα ταῦτα καταντοῦν εἰς διαταραχὴν τῶν σωματικῶν, τῶν ψυχικῶν, καὶ αὐτῶν ἀκόμῃ τῶν ἠθικῶν ὄρων υγείας τοῦ νέου καὶ τῆς νεανίδος.

Θὰ καταπολεμήσῃ ἀκόμῃ ὁ πνευματικὸς τὴν ἀσυνέπειαν τῶν νέων, τὴν ἀδιαφορίαν, τὸν ἐγωϊσμόν, τὸ πείσμα εἰς τὴν ἐπιβολὴν τῆς γνώμης, τὴν φιλοπρωτίαν, τὴν φιλοχρηματίαν, τὸ ἐριστικὸν πνεῦμα, τὴν σπατάλην, τὰς ἰδιοτροπίας, τὴν ἀνειλικρίνειαν καὶ ὑπερβολὴν, τὴν ζηλοτυπίαν, τὸν πιθηκισμόν, τὸν ρωμαντισμόν καὶ θὰ ἐπωφεληθῇ τοῦ ἀνακoinωτικoῦ πνεύματος, διὰ νὰ ἀποσπάσῃ τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ νέου, νὰ γίνῃ ὁ φίλος του, πρὸς τὸν ὅποιον μετὰ χαρὰς θὰ σπεύδῃ νὰ ἐπικοινωνήσῃ ὁ νέος, ἀπὸ τὸν ὅποιον τίποτε δὲν θὰ ἀποκρύπτῃ καὶ πρὸς τοῦ ὁποίου τὰς συμβουλὰς θὰ πειθαρχῇ.

Τὰ πρὸς τὴν οἰκογένειαν σφάλματα, ὡς ἡ ἀδιαφορία πρὸς τὰς οἰκιακὰς ἀνάγκας, ἰδίᾳ ἐκ μέρους τοῦ νέου, ἢ πρὸς τοὺς γονεῖς περιφρόνησις, λόγῳ τῆς τάσεως πρὸς χειραφέτησιν καὶ ἀποτίναξιν τοῦ ζυγοῦ αὐτῶν, τὸ ψεῦδος, ἡ ἀπόκρυψις τόπων, προσώπων καὶ πραγμάτων μετὰ τῶν ὁποίων ἔρχεται εἰς ἀναστροφὴν, ταῦτα πάντα διαπιστούμενα κατὰ τὴν Ἱερὰν Ἐξομολόγησιν καὶ τὴν λοιπὴν ἀναστροφὴν τοῦ νέου μετὰ τοῦ πνευματικοῦ πατρός, ἐπιζητοῦσι διόρθωσιν, ἵνα μὴ ὀδηγήσωσι τὸν νέον ἢ τὴν νεανίδα εἰς ὀλεθρίους συνεπειάς.

Τὸ «πὼς ἀναγιγνώσκεις» εἶναι ἀπαραίτητος ἐρώτησις πρὸς τὸν ἔφηβον, ὁ ὅποιος, ἀπλήστως καταβροχθίζων ἀναγνώσματα, ἐκθέτοντα τοὺς ἐν τῷ κακῷ ὑψωθέντας ἥρωας τῶν ἐρωτικῶν, ληστρικῶν (γκραγκστερικών) καὶ λοιπῶν ἄθλων, προσπαθεῖ νὰ μιμηθῇ αὐτούς, ὀδηγούμενος ἐκ τούτων εἰς τὴν ἁμαρτίαν καὶ πολ- λάκις καὶ εἰς αὐτὸ τὸ ἔγκλημα.

Ὡς ἰδιαιτέρος κίνδυνος διὰ τὴν νέαν πρέπει νὰ ἐπισημανθῇ ἡ φιλαρέσκεια, ἡ ἐπιδεικτικότης εἰς ἐμφάνισιν καὶ ὁ συσχηματισμὸς πρὸς τὰς ὑπερμέτρως ἐπιτηδευομένας περὶ τὴν ἀμφίεσιν (μόδαν), τὸν καλλωπισμόν καὶ διὰ κοσμημάτων στολισμόν, ἢ ἱκα-

«Γίνεσθε οὖν μιμηταὶ τοῦ Θεοῦ ὡς τέκνα ἀγαπητά...»

(Ἐφεσ. 5,1)

νοποιήσις τῶν ὁποίων ὀδηγεῖ εἰς παραβιάσεις τῆς συνειδήσεως, βασικῶν ἐνίοτε ὄρων ζωῆς καὶ εἰς διαφθοράν.

Διὰ τοὺς νέους ἀπειλή βαρείας μορφῆς διὰ τε τὴν υγιάν καὶ τὴν ψυχὴν εἶναι τὸ ἀλκοόλ. Ἦδη ἀπὸ τῶν πρώτων χρόνων τῆς ἐφηβείας, κατὰ τὸ κακὸν παράδειγμα τῶν φίλων του, ὁ ἐφηβος ἄρχεται νὰ πίνῃ οἶνοπνευματώδη ποτά, νὰ κρατῇ μὲ ἡδονὴν τὸ τσιγάρο καὶ νὰ θέλῃ νὰ φαίνεται ὡς τέλειος ἄνδρας. Ἐὰν ἐγκαίρως δὲν περισταλῇ τὸ κακόν, ὁ νέος ἀπειλεῖται ἀπὸ φοβερὸν ἐχθρόν, ὀδηγοῦντα αὐτὸν βραδέως ἀλλ' ἀσφαλῶς πρὸς τὰς καταχρήσεις καὶ ἐπομένως τὸν θάνατον. Κατάλληλος διαφώτισις τοῦ νέου διὰ διδασκαλιῶν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ὥραν τῆς ἐξομολογήσεως, ἢμπορεῖ νὰ σώσῃ τὴν ὑπαρξίν του καὶ νὰ λυτρώσῃ τὴν οἰκογένειαν καὶ τὴν κοινωνίαν ἀπὸ ἐν ἀνθρώπινον ράκος. Πρὸς τὴν ἀποφυγὴν τῶν καταχρήσεων τῶν σπόρ, ἐπίσης, πρέπει νὰ στραφῇ ὁ πνευματικὸς, διδάσκων πόσον ἐπιβλαβὴ εἶναι τὰ ἀποτελέσματα τῆς υπερμέτρου κοπώσεως τοῦ ὀργανισμοῦ κατὰ τὰς ἐπιπόνους ἰδίαι παιδιάς.

Ἐπειδὴ ὅμως «φθειροῦσιν ἦθη χρηστὰ ὀμιλία κακαί», ὁ πνευματικὸς δὲν θὰ ἀδιαφορήσῃ εἰς τὸ ζήτημα τῶν συναναστροφῶν τοῦ ἐφήβου, ἀλλὰ, διαγράφων τοὺς κινδύνους τῶν κακῶν συναναστροφῶν, θὰ ἐπιζητήσῃ νὰ ἀποκόψῃ τὸν ἐφηβον ἐκ τῶν πονηρῶν φίλων αὐτοῦ, συνιστῶν εἰς αὐτὸν πρόσωπα κατάλληλα διὰ νὰ συναναστρέφεται μετ' αὐτῶν.

Βεβαίως εἶναι πολλὰ ἀκόμη τὰ ἰδιάζοντα χαρακτηριστικά, ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ ἐγκύψῃ ὁ πνευματικὸς, ἀληθῶς καὶ πατρικῶς μεριμνῶν διὰ τὸ τέκνον αὐτοῦ. Διότι κατὰ τὸν σοφὸν Ἐκκλησιαστήν «ἡ νεότης καὶ ἡ ἀνοία ματαιότης» (α' 9-10). Ἐπιπολαιότης, ἔλλειψις ὀδηγοῦ πείρας, αὐθορμητισμὸς, ἀστήρικτος νεανικὸς ἐνθουσιασμὸς πρέπει νὰ ἐξουδετερωθοῦν, ἵνα μὴ ὁ νεώτερος υἱός, φθάσῃ εἰς τὸ σημεῖον νὰ ζητήσῃ τὸ ἐπιβάλλον μέρος τῆς οὐσίας αὐτοῦ καὶ νὰ χωρισθῇ τῆς Ἐκκλησίας, ἀπομακρυνόμενος ἐκ τοῦ Θεοῦ Πατρός, ἀπομακρυνόμενος ἐκ τοῦ Μυστηρίου τῆς Ἱερᾶς Ἐξομολογήσεως. Δὲν συμβαίνει πάντοτε νὰ ἐπιστρέφῃ ἢ ἀποδημία του εἰς χώραν μακρὰν δὲν διακόπτεται, ὁ διασκορπισμὸς τῆς οὐσίας δὲν σταματᾷ καὶ ἡ ἄσωτος ζωὴ συνεχίζεται μέχρι τοῦ τάφου. Τὸ Μυστήριον τῆς Μετανοίας διὰ τῆς μυστικῶς ἐπενεργούσης χάριτος τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ταπεινόφρονος συνεργασίας τοῦ ἐξομολόγου θὰ ἐκκαθάρῃ τὸν ψυχικὸν κόσμον τοῦ νέου καὶ θὰ

«... καὶ περιπατεῖτε ἐν ἀγάπῃ, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς...»
(Ἐφ.σ. 5,2)

τὸν βοηθήσῃ ὅπως καταργήσῃ τὰ τοῦ νηπίου καὶ γίνῃ κατὰ τὸ πνεῦμα καὶ τὸ ἦθος ἀνὴρ. Ὁ πνευματικὸς ὀφείλει πάντοτε νὰ υπομνησθῇ ὅτι «κατορθώσει νεώτερος τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, ἐν τῷ φυλάσασθαι τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου» (Ψ. ριγ' 9) καὶ πρὸς τὸν ἐρχόμενον πρὸς αὐτὸν νεαρὸν πιστὸν τοῦ Χριστοῦ ἅς τονίξῃ, ὅτι ἡ ὑψίστη χαρὰ τοῦ νέου πρέπει νὰ εἶναι ὁ νόμος τοῦ Θεοῦ. «Εὐφραίνου, νεανίσκε, ἐν νεότητί σου καὶ ἀγαθύνάτω σε ἡ καρδία σου ἐν ἡμέραις νεότητός σου, καὶ περιπάτει ἐν ὁδοῖς καρδίας σου ἄμωμος» (Ἐκκλ. α' 9).

Ἄρχιμ. ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΑΤΑΚΟΥΛΙΑΣ

Η ΑΛΗΘΕΙΑ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ

Τί εἶναι τὸ Ἡμερολόγιον ;

Τὸ ἡμερολόγιον εἶναι μέθοδος μετρήσεως καὶ ὑποδιαίρεσεως μεγάλων χρονικῶν διαστημάτων διὰ συνδυασμοῦ καὶ κατάταξεως τῶν ἡμερῶν κατὰ περιόδους, πρὸς τὰς ὁποίας προσαρμόζεται ἡ καθημερινὴ ζωὴ, τὰ θρησκευτικὰ ἔθιμα καὶ αἱ ἀνάγκαι τῆς ἐπιστημονικῆς ἀκριβείας. Διὰ τοῦ ἡμερολογίου καθορίζεται ἔτι ἡ ἔναρξις, ἡ διάρκεια καὶ ἡ διαιρέσεις τοῦ ἔτους.

Τὸ ἡμερολόγιον βασίζεται ἐπὶ τριῶν ἀστρονομικῶν περιόδων φαινομένων, τὰ ὅποια ἔχουν μεγάλην σπουδαιότητα διὰ τὰς συνθήκας τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς : Αἱ περίοδοι αὗται εἶναι :

1) Ἡ ἡλιακὴ ἡμέρα, ἣτις εἶναι ὁ χρόνος περιστροφῆς τῆς Γῆς περὶ τὸν ἄξονά της.

2) Ὁ συνοδικὸς μῆν, δηλ. ὁ χρόνος ὁ πρερχόμενος μεταξύ δύο διαδοχικῶν πανσεληήνων.

3) Τὸ τροπικὸν ἔτος, τὸ ὅποιον στηρίζεται εἰς τὴν κίνησιν τῆς Γῆς περὶ τὸν ἥλιον. Ὅρισμὸν τούτου θὰ ἴδωμεν κατωτέρω.

Ἄλλα μέτρα χρόνου, ὅπως ἡ ἑβδομάς καὶ αἱ ὥραι, εἶναι τεχνητά. Ἀπὸ τὸ φαινόμενον τῶν φάσεων ποῦ ἐναλλάσσονται ἐντὸς 7 περιόδου ἡμερῶν προήλθεν ἡ καθιέρωσις τῆς ἑβδομάδος.

Τὸ πρόβλημα τοῦ ἡμερολογίου εἶναι πολύπλοκον, λόγῳ τῶν δυσκολιῶν, αἱ ὁποῖαι παρουσιάζονται εἰς τὴν μέτρησιν τῶν ἀστρονομικῶν περιόδων, ἐπὶ τῶν ὁποίων βασίζεται.

«... καὶ παρέδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν προσφορὰν καὶ θυσίαν τῷ Θεῷ,
εἰς ὁσμὴν εὐωδίας». (Ἐφσο. 5,2)

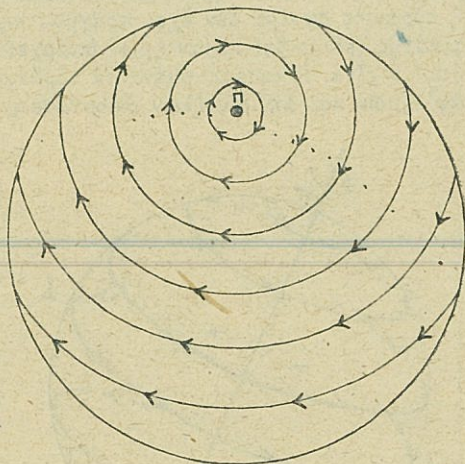

Ὁ φωτισμὸς ὁ παρεχόμενος ὑπὸ τῶν δύο μεγάλων φωτεινῶν οὐρανίων σωμάτων, καὶ μάλιστα ἡ περιοδικὴ ἐναλλαγὴ τοῦ φωτὸς καὶ τοῦ σκότους, καὶ ἡ κανονικὴ ἐπάνοδος τῶν φάσεων τῆς Σελήνης καθώρισε τὰς χρονικὰς περιόδους τῆς ἡλιακῆς ἡμέρας καὶ τοῦ συνοδικοῦ μηνὸς ἐνῶ ἡ ἐπάνοδος τῶν ἐποχῶν ὀφείλεται, ὡς θὰ ἴδωμεν, εἰς τὸ τροπικὸν ἔτος.

*

Διὰ νὰ κατανοηθῇ εὐχερέστερον τὸ θέμα, θὰ ἐκθέσωμεν ἐνταῦθα στοιχειώδεις γνώσεις ἐκ τῆς Ἀστρονομίας ἀφορώσας

1) εἰς τὴν οὐράνιον σφαῖραν καὶ τὴν φαινομένην κίνησιν τοῦ Ἡλίου ἐπ' αὐτῆς, 2) εἰς τὴν μετάπτωσιν τῶν Ἰσημερινῶν σημείων, 3) εἰς τὸ ἀστρικὸν καὶ τὸ τροπικὸν ἔτος κ.λ.π.

Σχ. 1

Α'. Οὐράνιος Σφαῖρα.

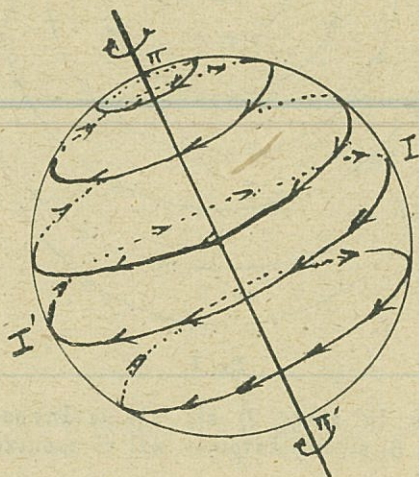
1. Ἐὰν κατὰ τινα αἰθρίαν νύκτα, εὐρισκόμενοι ἐπὶ ὕψηλῳ καὶ ἀναπεπταμένου ἐδάφους, παρατηρήσωμεν τὸν οὐρανόν, καὶ ἰδίως τὰ Βόρεια καὶ Ἀνατολικά αὐτοῦ, θὰ ἴδωμεν ὅτι ὅλα τὰ ἄστρα, καίτοι φαίνονται ἀκίνητα, ἔχουν κίνησιν· ἐμφανίζονται ἀπὸ ὀρισμένου σημείου τοῦ ὀρίζοντος, ἀνέρχονται εἰς τὸν οὐρανὸν μὲ τὴν ἰδίαν ταχύτητα, χωρὶς νὰ μεταβάλλουν τὴν μεταξύ των θέσιν. Φαίνονται προσηλωμένα εἰς τὸ ἐσωτερικὸν πελωρίου σφαιρικοῦ θόλου, ὃ ὁποῖος καλύπτει τὴν Γῆν. (Σχ. 1).

Ἄς φαντασθῶμεν λοιπὸν σφαῖραν ἔχουσαν κέντρον τὸν ὀφθαλμὸν ἡμῶν καὶ ἄπειρον ἀκτίνα. Τὴν σφαῖραν ταύτην καλοῦμεν οὐράνιον σφαῖραν. Τὴν θεωροῦμεν ἔχουσαν ἄπειρον ἀκτίνα, ἐπὶ

«Μηδεὶς ὑμᾶς ἀπατάτω κενοῖς λόγοις»

(Ἐφεσ. 5,6)

της κοίλης επιφανείας της δὲ θεωροῦμεν προσηλωμένα δια τὰ ἄστρα. Ἐκαστος παρατηρητῆς ἔχει τὴν ἐντύπωσιν ὅτι εὐρίσκειται εἰς τὸ κέντρον τῆς οὐρανόσφαιρας. Εἶναι φανερόν ὅμως ὅτι ἡ οὐράνιος σφαῖρα δὲν ἔχει πραγματικὴν ὑπόστασιν. Ἡ πραγματικότης εἶναι ὅτι πέραν ἡμῶν ὑπάρχει ἀπέραντον χάος, εἰς τὸ ὁποῖον εἶναι ἐγκατεσπαρμένα τὰ οὐράνια σώματα εἰς τεραστίας ἀφ' ἡμῶν καὶ ἀπ' ἀλλήλων ἀποστάσεις, ἀποστάσεις τὰς ὁποίας ὁ ἀνθρώπινος ὀφθαλμὸς ἀδυνατεῖ νὰ ἐκτιμήσῃ. Οὕτω μένει ἡ ἐντύπωσις ὑπάρξεως τῆς οὐρανόσφαιρας.

Σχ. 2

Εἰς τὴν Ἀστρονομίαν τὴν μεταχειρίζονται, ἂν καὶ γνωρίζουν ὅτι δὲν ὑπάρχει, διότι λύει πολλὰ ζητήματα καὶ ἰδίως ἐκεῖνα, εἰς τὴν λύσιν τῶν ὁποίων δὲν συντελεῖ ἡ πραγματικὴ ἀπόστασις ἑνὸς ἄστρου, ἀλλ' ἡ φαινόμενη περὶ ἡμᾶς κίνησις αὐτοῦ.

Περιστροφή τῆς Οὐρανόσφαιρας. Ἡ παρατηρουμένη κίνησις τῶν ἀστέρων, ὅταν ἡ παρατήρησις γίνεται μετὰ προσοχῆς, παρέχει τὴν ἐντύπωσιν, φαίνεται, ὅτι προέρχεται ἀπὸ περιστροφὴν ὁλοκλήρου τῆς οὐρανόσφαιρας περὶ μίαν τῶν διαμέτρων τῆς, ὁμαλῶς καὶ εἰς τὸν αὐτὸν χρόνον. (Σχ. 2).

Ἡ περιστροφή αὕτη τῆς οὐρανόσφαιρας λέγεται ἡμερησία κίνησις αὐτῆς. Ἡ διάμετρος τῆς οὐρανόσφαιρας, περὶ τὴν ὁποίαν φαίνεται γινομένη ἡ ἡμερησία κίνησις, λέγεται ἄξων τοῦ κόσμου. Τὰ δύο σημεῖα, εἰς τὰ ὁποῖα ὁ ἄξων τοῦ κόσμου διαπερᾷ τὴν οὐράνιον σφαῖραν, καλοῦνται πόλοι τοῦ οὐρανοῦ, βόρειος πόλος ὁ ὑπεράνω ἡμῶν καὶ νότιος πόλος ὁ ὑπὸ κάτω ἡμῶν.

«Ὡς τέχνα φωτὸς περιπατεῖτε»

(Εφεσ. 5,8)

Β'. Τί είναι ὁ Οὐράνιος Ἴσημερινός;

Ἐὰν κόψωμεν τὴν οὐράνιον σφαῖραν δι' ἐπιπέδου καθέτου ἐπὶ τὸν ἄξονα τοῦ κόσμου καὶ διερχομένου ἐκ τοῦ κέντρου αὐτῆς, θὰ λάβωμεν μέγιστον κύκλον ὅστις λέγεται οὐράνιος Ἴσημερινός. Ὁ οὐράνιος Ἴσημερινός χωρίζει τὴν οὐράνιον σφαῖραν εἰς δύο ἡμισφαίρια (Σχ. 3).

Οἱ μικροὶ κύκλοι τῆς οὐρανόσφαιρας οἱ παράλληλοι πρὸς τὸν Ἴσημερινὸν λέγονται οὐράνιοι παράλληλοι.

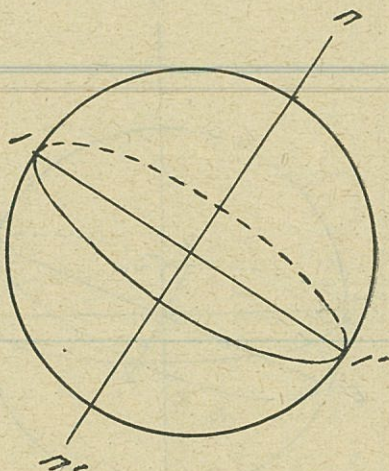
Ἐπὶ τῆς οὐρανόσφαιρας δυνάμεθα νὰ μετρήσωμεν διὰ καταλλήλων ὀργάνων τὴν θέσιν τῶν ἀστέρων.

Γ'. Τί είναι ἡ Ἐκλειπτική;

1. Ἐὰν ἐπὶ τινὰς ἡμέρας παρατηρήσωμεν τὸν Ἥλιον κατὰ τὴν ἀνατολὴν ἢ κατὰ τὴν δύσιν του, θὰ διαπιστώσωμεν ὅτι ὁ Ἥλιος δὲν ἀνατέλλει οὔτε δύει ἀπὸ τὸ ἴδιον σημεῖον τοῦ ὀρίζοντος. Ἐὰν ἀκόμη παρακολουθήσωμεν τοὺς ἀστερισμούς, ποὺ προηγούνται τῆς ἀνατολῆς καὶ ἀκολουθοῦν τὴν δύσιν του, θὰ ἴδωμεν ὅτι διαρκῶς ἀλλάσσουν ὡς νὰ ἐκινήθῃ διὰ μέσου αὐτῶν ὁ Ἥλιος. Πράγματι ὁ Ἥλιος ἐκτὸς τῆς ἡμερησίας κινήσεώς του φαίνεται ἔχων καὶ ἄλλην βραδείαν κίνησιν, ἢ ὁποία ἐπιφέρει τὴν μετακίνησίν του διὰ μέσου τῶν ἀπλανῶν καὶ τὴν ἀλλαγὴν τῶν σημείων τῆς Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος.

Κατὰ τὴν βραδείαν αὐτὴν κίνησιν, ἢ ὁποία γίνεται ἀπὸ Δυσμῶν πρὸς Ἀνατολὰς, ὁ Ἥλιος διαγράφει (διατρέχει) ἐντὸς ὀριζόμενου χρόνου μέγιστον κύκλον ἐπὶ τῆς οὐρανόσφαιρας, ὁ ὁποῖος λέγεται ἐκλειπτική. (Ε, Ε' Σχ. 4).

Εἰς τὴν πραγματικότητα δὲν μετακινεῖται ὁ Ἥλιος. Τὰ φαινόμενα αὐτὰ ὀφείλονται εἰς κίνησιν τῆς Γῆς, ἢ ὁποία, ὡς εἶπο-

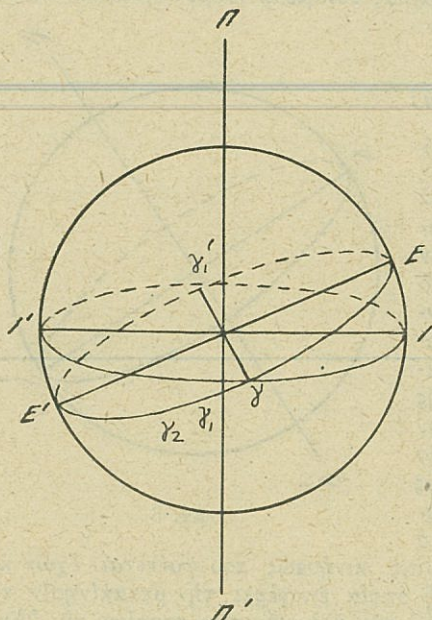

Σχ. 3

«Ὁ γὰρ καρπὸς τοῦ Πνεύματος ἐν πάσῃ ἀγαθούνη καὶ δικαιοσύνη καὶ ἀληθείᾳ...» (Ἐφεσ. 5.9)

μεν, ἐκτὸς τῆς περιστροφικῆς περὶ τὸν ἄξονα κινήσεώς της κάμνει καὶ ἄλλην κίνησιν περὶ τὸν ἥλιον. Εἰς τὴν περιφορὰν λοιπὸν αὐτῆς περὶ τὸν ἥλιον ὀφείλονται τὰ ἀνωτέρω φαινόμενα.

2. Ἡ ἐκλειπτικὴ τέμνεται μὲ τὸν Ἰσημερινὸν κατὰ τὴν γραμμὴν $\gamma\gamma'$ (γραμμὴν τῶν Ἰσημερινῶν) καὶ σχηματίζει μετ' αὐτοῦ γωνίαν $23^{\circ} 27'$, ἡ ὁποία λέγεται λόξωσις τῆς ἐκλειπτικῆς. (Βλ. Σχ. 3). Τὰ σημεῖα $\gamma\gamma'$ λέγονται Ἰσημερινὰ σημεῖα, διότι, ὅταν ὁ ἥλιος διέρχεται δι' αὐτῶν, ἔχομεν ἰσημερίαν, δηλαδὴ ἡ

Σχ. 4

ἡμέρα τότε εἶναι ἴση μὲ τὴν νύκτα. Τὸ σημεῖον γ , ἀπὸ τοῦ ὁποῖου διέρχεται ὁ ἥλιος ἀναβαίνων ἐκ τοῦ Νοτίου ἡμισφαιρίου τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὸ Βόρειον, καλεῖται ἔαρινὸν Ἰσημερινὸν σημεῖον, τὸ δὲ γ' , ἀπὸ τοῦ ὁποῖου διέρχεται κατερχόμενος ἐκ τοῦ Βορείου ἡμισφαιρίου εἰς τὸ Νότιον, ὀνομάζεται φθινοπωρινὸν Ἰσημερινὸν σημεῖον· ἡ διάμετρος E, E' , ἡ ὁποία εἶναι κάθετος ἐπὶ τὴν γραμμὴν τῶν Ἰσημερινῶν $\gamma\gamma'$, καλεῖται γραμμὴ τῶν τροπῶν. Τὰ σημεῖα E καὶ E' καλοῦνται Ἡλιοστάσια ἢ Σημεῖα τῶν τροπῶν, θερινὸν τροπικὸν σημεῖον ἢ θερινὸν Ἡλιοστάσιον τὸ ἄνω

τοῦ Ἰσημερινοῦ, καὶ χειμερινὸν τροπικὸν σημεῖον ἢ χειμερινὸν Ἡλιοστάσιον τὸ κάτω τοῦ Ἰσημερινοῦ.

3. Ὁ χρόνος, τὸν ὁποῖον χρειάζεται ὁ ἥλιος διὰ νὰ διανύσῃ τὸ τόξον τῆς Ἐκλειπτικῆς γE , διὰ τὰ μεταβῆ δὴλὰ δὴ ἀπὸ τοῦ ἔαρινου Ἰσημερινου σημείου εἰς τὸ θερινὸν τροπικόν, λέγε-

<...βασιμάζοντες τί ἐστιν εὐάρεστον τῷ Κυρίῳ>

(Ἐφεσ. 5,10)

ται "Εαρ, τὸ Ε γ' (ἀπὸ τὸ θερινὸν τροπικὸν σημεῖον εἰς τὸ φθινοπωρινὸν) ὀνομάζεται Θέρος, τὸ γ' Ε' (ἀπὸ τὸ φθινοπωρινὸν Ἰσημερινὸν σημεῖον εἰς τὸ χειμερινὸν τροπικὸν) Φθινόπωρον καὶ τὸ Ε' γ (ἀπὸ τὸ χειμερινὸν τροπικὸν σημεῖον εἰς τὸ ἑαρινὸν Ἰσημερινὸν σημεῖον) καλεῖται Χειμῶν.

Δ'. Ἀστρικὸν καὶ Τροπικὸν Ἔτος.

1. Ἐὰς θεωρήσωμεν καὶ πάλιν τὴν οὐράνιον σφαῖραν καὶ τὸν Ἥλιον κινούμενον ἐπ' αὐτῆς (Σχ 4). Ὁ χρόνος, ὁ ὁποῖος παρέρχεται μεταξὺ δύο διαδοχικῶν διαβάσεων τοῦ Ἥλιου ἀπὸ τὸ αὐτὸ σημεῖον τῆς οὐρανίου σφαίρας, λέγεται Ἀστρικὸν ἔτος. Ἡ διάρκεια τοῦ ἀστρικοῦ ἔτους εἶναι 365 ἡμ., 6 ω., 9 λ., 9,54 δ. μέσου χρόνου.

2. Τροπικὸν ἔτος εἶναι ὁ χρόνος ὁ παρερχόμενος μεταξὺ δύο διαδοχικῶν ἀποκαταστάσεων τοῦ Κέντρου τοῦ Ἥλιου εἰς τὸ ἑαρινὸν Ἰσημερινὸν σημεῖον. Ἐπειδὴ τὸ ἑαρινὸν σημεῖον κινεῖται λόγῳ τῆς μεταπτώσεως πρὸς Δυσμᾶς, ὁ Ἥλιος θὰ συναντήσῃ αὐτὸ ἐνωρίτερον εἰς τὸ σημεῖον γ. Ἡ διάρκεια λοιπὸν τοῦ τροπικοῦ ἔτους εἶναι μικροτέρα τῆς διάρκειας τοῦ ἀστρικοῦ ἔτους, εἶναι δὲ κατὰ τὰς τελευταίας ἀκριβεῖς μετρήσεις: 365,24219879 ἢ 365 ἡμ., 5 ω., 48 λ., 43,975 δ.

Ε'. Τί εἶναι ἡ μετάπτωσης τῶν Ἰσημερινῶν σημείων;

1. Εἶναι σταθερὰ ἡ θέσις τῶν γ, γ', Ε, Ε' ἐπὶ τῆς οὐρανίου σφαίρας;

Τὸ ἐρώτημα τοῦτο ἔθεσεν ὁ διάσημος ἀρχαῖος Ἕλληνας ἀστρονόμος Ἰππαρχος, ὅστις ἔζησε κατὰ τὸν 2ον π. Χ. αἰῶνα. Οὗτος παρέβαλεν ἰδικᾶς του παρατηρήσεις τῆς θέσεως τῶν ἀστέρων ἐπὶ τῆς οὐρανίου σφαίρας πρὸς ὁμοίας παρατηρήσεις τοῦ Ἀριστοῦλου καὶ τοῦ Τιμοχάριδος, αἱ ὁποῖαι εἶχον γίνεαι 140 ἔτη πρὸ τῶν ἰδικῶν του. Ἀπὸ τὴν διαφορὰν θέσεως τῶν ἀστέρων, τὴν ὁποῖαν ἔδιδον αἱ παρατηρήσεις αὐται, διέγνωσεν ὀρθῶς καὶ ἀπεφάνθη ὅτι τὸ ἑαρινὸν Ἰσημερινὸν σημεῖον κινεῖται ἐξ Ἀνατολῶν πρὸς Δυσμᾶς κατὰ 50,2" ἑτησίως.

Ἀπὸ τὸ σχῆμα 3 βλέπομεν ὅτι τὸ γ μετακινεῖται ἐπὶ τῆς ἐκλειπτικῆς «κάθε χρόνον» εἰς τὸ γ₁, γ₂, ..., διαγράφει δὲ πλήρη κύκλον ἐπὶ τῆς οὐρανίου σφαίρας ἐντὸς 25.800 ἐτῶν ἔσον δηλ.

εἶναι τὸ πηλίκον τῶν $\frac{360^\circ}{50,2''}$

«Βλέπετε οὖν πῶς ἀκριβῶς περιπατεῖτε, μὴ ὡς ἄσοφοι, ἀλλ' ὡς σοφοί...»
(Ἐφεσ. 5,15)

2. Ἡ μετάπτωσης τῶν Ἰσημερινῶν σημείων ὀφείλεται εἰς τὴν ἔλξιν τοῦ Ἰσημερινοῦ ἐξογκώματος τῆς Γῆς ὑπὸ τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς Σελήνης.

3. Τί ἀποτέλεσμα ἔχει ἡ κίνησις αὕτη;

α) Μεταβάλλονται αἱ ὥραι τοῦ ἔτους.

β) Ἡ διάρκεια τοῦ τροπικοῦ ἔτους εἶναι μικροτέρα τῆς διαρκείας τοῦ ἀστρικοῦ ἔτους.

Ἡ κίνησις τοῦ ἑαρινοῦ Ἰσημερινοῦ σημείου ἐξ Ἀγατολῶν πρὸς Δυσμᾶς, κατὰ τὴν ἀνάδρομον φοράν, εἶναι φανερόν ὅτι ἔχει ἐπίδρασιν ἐπὶ τῶν ἐποχῶν τοῦ ἔτους. Τὸ τροπικὸν ἔτος λοιπὸν συμβαδίζεται περισσότερο πρὸς τὰς ἐποχάς, συμφώνως πρὸς τὰς ὁποίας ρυθμίζεται ὁ βίος καὶ τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων. Καὶ διὰ τοῦτο λαμβάνεται ὡς μονὰς μετρήσεως τοῦ χρόνου.

ΣΤ'. Τὸ Πολιτικὸν Ἔτος.

1. Τὸ τροπικὸν ἔτος δὲν ἀποτελεῖται ἀπὸ ἀκέραιον ἀριθμὸν ἡμερῶν, ἐν ᾧ τὸ ἔτος, ὡς θεμελιώδης χρονικὴ μονὰς, πρέπει νὰ ἀποτελεῖται ἀπὸ ἀκέραιον ἀριθμὸν ἡμερῶν καὶ δὲν πρέπει ἢ ἰδίᾳ ἡμέρα νὰ ἀνήκῃ εἰς δύο διάφορα ἔτη.

Ὅθεν λαμβάνομεν τὸ λεγόμενον πολιτικὸν ἔτος, τὸ ὁποῖον δέον νὰ πληροῖ τοὺς ἐξῆς ὅρους:

1) Νὰ ἀποτελεῖται ἀπὸ ἀκέραιον ἀριθμὸν ἡμερῶν, διὰ νὰ μὴ ἀνήκῃ, ὡς εἴπομεν, ἢ ἰδίᾳ ἡμέρα εἰς δύο διάφορα ἔτη.

2) Νὰ συμφωνῇ πρὸς τὸ τροπικὸν ἔτος, τὸ ὁποῖον συμβαδίζει πρὸς τὰς ἐποχάς τοῦ ἔτους, συμφώνως πρὸς τὰς ὁποίας ρυθμίζονται τὰ ἔργα καὶ ὁ βίος καθόλου τοῦ ἀνθρώπου.

Ἐὰν τὸ τροπικὸν ἔτος ἀπετελεῖτο ἀπὸ ἀκέραιον ἀριθμὸν ἡμερῶν, ἢ σύνταξις τοῦ ἡμερολογίου θὰ ἦτο ἀπλουστάτη. Τοῦτο ὅμως δὲν συμβαίνει. Διὰ τοῦτο ἀπόλυτος συμφωνία μεταξὺ τροπικοῦ καὶ πολιτικοῦ ἔτους εἶναι ἀδύνατος. Μεταχειριζόμεθα λοιπὸν πολιτικὰ ἔτη ἀνίσου διαρκείας, δηλαδὴ ἀνίσου ἀριθμοῦ ἡμερῶν, ἐκλέγοντες αὐτὰ κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε ἡ μέση τιμὴ των δι' ἐν μακρὸν χρονικὸν διάστημα νὰ ἰσοῦται ἀκριβῶς πρὸς τὴν διάρκειαν τοῦ τροπικοῦ ἔτους.

Πρέπει κατὰ ταῦτα νὰ εὕρωμεν κατάλληλον πολιτικὸν ἔτος, τὸ ὁποῖον εἰς ὠρισμένον χρονικὸν διάστημα νὰ ἔχη τὸν ἴδιον ἀριθμὸν μὲ τὰ τροπικὰ ἔτη, τὰ ὁποῖα ἀντιστοιχοῦν εἰς αὐτὸ τὸ διάστημα.

Ἐντεῦθεν προέκυψαν διάφορα συστήματα πρὸς ἐπίτευξιν τῆς

«... ἐξαγοραζόμενοι τὸν καιρὸν, ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραὶ εἰσι»

(Ἐφεσ. 5,16)

συμφωνίας ταύτης μεταξύ τροπικοῦ καὶ πολιτικοῦ ἔτους. Τὰ συστήματα δὲ ταῦτα ἀπετέλεσαν τὰ διάφορα ἡμερολόγια.

*

2. Ἡ διάρκεια τοῦ τροπικοῦ ἔτους, ἡ ὁποία ὅπως εἴπομεν εἶναι 365 ἡμ., 24219877 ἢ 365 ἡμ., 5 ω., 48 λ., 45,975 δ., δὲν ἦτο ἀνέκαθεν γνωστὴ εἰς τοὺς διαφόρους λαοὺς καὶ δὲν ἐλήφθη αὐτὴ ὡς βάσις τοῦ πολιτικοῦ ἔτους.

Εἰς ὅλους σχεδὸν τοὺς λαοὺς ὡς βάσις μετρήσεως καὶ διαιρέσεως τοῦ χρόνου ἐλήφθη ἡ κίνησις τῆς Σελήνης καὶ ἡ περίοδος ἐπανόδου τῶν αὐτῶν φάσεών της, δηλαδὴ ὁ συνοδικὸς μῆν. Διὰ τὴν ἀναπόδεικτον δὲ ἡ περίοδος αὐτὴ μὲ τὴν ἐτησίαν περιφορὰν τοῦ ἡλίου ἐλήφθη περίοδος 12 συνοδικῶν μηνῶν, ἡ ὁποία ἀπετέλεσε τὸ σεληνιακὸν ἔτος.

3. Ὁ συνοδικὸς μῆν ἔχει διάρκειαν $29\frac{1}{2}$ περίπου ἡμερῶν. Ὅπως δὲ τὸ πολιτικὸν ἔτος, οὕτω καὶ ὁ μῆν πρέπει νὰ ἀποτελεῖται ἀπὸ ἀκέραιον ἀριθμὸν ἡμερῶν διὰ τὴν ἀνήκῃ ἢ ἰδίᾳ ἡμέρα εἰς δύο διαφόρους μῆνας. Διὰ τοῦτο εἰς τοὺς διαφόρους λαοὺς οἱ μῆνες εἶχον 30 ἡμέρας ἢ ἐλαμβάνοντο ἐναλλάξ μὲ 29 καὶ 30 ἡμέρας.

Οὕτω τὰ χρησιμοποιηθέντα σεληνιακὰ ἔτη εἶχον μεγάλην διαφορὰν ἀπὸ τὸ τροπικὸν ἔτος καὶ παρίστατο ἀνάγκη διορθώσεως αὐτῶν.

Ἡ ἐναρμόνισις ὅμως τῆς διαρκείας τοῦ ἔτους πρὸς τὴν διάρκειαν τῶν μηνῶν ἦτο λίαν δυσχερής. Ὅθεν ἀνεζητήθησαν σεληνοηλιακαὶ περίοδοι, αἵτινες ἔπρεπε νὰ περιέχουν ἀκέραιον ἀριθμὸν ἐτῶν, μηνῶν καὶ ἡμερῶν.

Ἡ ἐναρμόνισις τῶν κινήσεων τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης ἐπετυγχάνετο διὰ παρεμβολῆς ἀριθμοῦ ἡμερῶν ἢ μηνῶν.

Οὕτως ἐσχηματίσθησαν τὰ διάφορα σεληνοηλιακὰ ἡμερολόγια, τὰ ὁποῖα, ὡς ἦτο φυσικόν, ἐν τῇ πράξει ἀπεδεικνύοντο ἀκατάλληλα, διορθούμενα ἐκάστοτε διὰ νέων παρεμβολῶν.

Ζ'. Αἰγυπτιακὸν Ἠμερολόγιον.

1. Οἱ Αἰγύπτιοι, ὅπως καὶ ὅλοι οἱ πρωτόγονοι λαοί, κατ' ἀρχὰς εἶχον σεληνιακὸν ἡμερολόγιον. Ἐνωρὶς ὅμως παρατηρήθη ὅτι αἱ πλήμμυραι τοῦ διαρρέοντος τὴν Αἴγυπτον ποταμοῦ Νεῖλου ἐφθάνον εἰς τὴν Μέμφιν ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τοῦ θερινοῦ ἡλιοστασίου, ὑπεχώρουν κατὰ τὴν φθινοπωρινὴν Ἰσημερίαν ὅτε τὰ ὕδατα

«Διὰ ταῦτα μὴ γίνεσθε ἄφρονες, ἀλλὰ συνιέντες τί τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου»
(Ἐφεσ. 5,17)

κατήρχοντο και ἐσυνέχιζον τὴν πορείαν των ἐντὸς τῆς κοίτης του και κατὰ τὰς χειμερινὰς τροπὰς, ὅτε ἐλάμβανε τὸ διαυγὲς και κυανοῦν χρῶμά του.

Ἡ πορεία και αἱ φάσεις τῶν πλημμυρῶν τοῦ Νείλου γίνονται κανονικώτατα ἐντὸς τοῦ τροπικοῦ ἔτους, ρυθμίζουν τὴν ζωὴν και τὰ γεωργικὰ ἔργα τῶν κατοίκων και συνετέλεσαν εἰς τὸν καθορισμὸν τῆς διαρκείας τοῦ τροπικοῦ ἔτους. Ὅθεν ὠδήγησαν εἰς ἐγκατάλειψιν τοῦ σεληνιακοῦ ἡμερολογίου.

Ὅπως εἰσῆχθη εἰς τὴν Αἴγυπτον τὸ πρῶτον ἀκριβὲς ἡμερολόγιον. Τὸ Αἴγυπτιακὸν ἔτος ἀπετελεῖτο ἀπὸ 12 μῆνας τῶν 30 ἡμερῶν και ἀπὸ 5 ἡμέρας, αἱ ὁποῖαι ὠνομάζοντο ἐλληνιστὶ «ἐπαγόμεναι» ἢ πρόσθετοι, και διηρεῖτο εἰς τρεῖς τετραμηνίας.

2. Οἱ Αἰγύπτιοι ἐσυνήθιζον νὰ ἐλέγχουν τὴν σχέσιν τοῦ ἡμερολογίου πρὸς τὸ φυσικὸν ἔτος ὄχι διὰ τῶν τροπῶν ἢ τῶν Ἰσημερινῶν, ἀλλὰ διὰ τῆς μετὰ τοῦ ἡλίου ἀνατολῆς τοῦ Σειρίου, ἐνὸς ἀπλανοῦς ἀστέρος α' μεγέθους ποῦ ἐπανέρχεται εἰς τὸ πλάτος τῆς Μέμφιδος ἀνὰ 365,25 ἡμ. ἢ 365 ἡμ., 6 ω.

Εἰς τὸ ἀνωτέρω κλασσικὸν Αἴγυπτιακὸν ἡμερολόγιον τῶν 365 ἡμερῶν παρελείποντο αἱ 6 ὥραι, ἢ δὲ παράλειψις αὕτη ἐπέφερε σφάλμα ἐνὸς Αἴγυπτιακοῦ ἔτους εἰς 1460 τροπικὰ, δηλαδὴ ὅταν θὰ εἶχον παρέλθει 1460 τροπικὰ ἔτη τῶν 365,25 ἡμερῶν, τὸ ἡμερολόγιον θὰ ἐδείκνυε 1461 πολιτικὰ ἔτη (τῶν 365 ἡμερῶν).

3. Βραδύτερον, τῷ 238 π. Χ. ὁ Πτολεμαῖος ὁ Γ' ὁ Εὐεργέτης διὰ τῶν ἱερέων προσέθεσε και ἕκτην ἐπαγομένην ἡμέραν ἀνὰ τετραετίαν, ὁπότε τὸ ἔτος θὰ ἴσοῦτο πρὸς 365 ἡμ. και 6 ὥρας.

Τὸ ἔτος τοῦτο ἐκλήθη Ἀλεξανδρινόν, δὲν ἴσχυσεν ὅμως εἰμὴ κατὰ τὰ ἔτη 26-22 π. Χ., ὅτε προσετέθη ἡ ἐπαγομένη ἡμέρα εἰς τὴν 29ην Αὐγούστου.

Μέχρι τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος τὸ Αἴγυπτιακὸν ἡμερολόγιον ἦτο τὸ μόνον πολιτικὸν ἡμερολόγιον, εἰς τὸ ὁποῖον ἡ διάρκεια ἐκάστου μηνὸς και ἐκάστου ἔτους ἦτο καθωρισμένη διὰ Κανόνος, ἀντὶ νὰ ὀρίζεται δι' ἀποφάσεως τῶν Ἐπισήμων.

Τὸ Αἴγυπτιακὸν ἡμερολόγιον ἔχει μεγάλην σημασίαν, διότι εἰς αὐτὸ διὰ πρώτην φοράν ἐπεκράτησαν αἱ ἀρχαὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐστηρίχθησαν τὰ νεώτερα ἡμερολόγια. Αἱ ἀρχαὶ δὲ αὗται εἶναι :

1) Ἡ ὀριστικὴ ἐγκατάλειψις τοῦ σεληνιακοῦ μηνός.

2) Καθορισμὸς τῆς διαρκείας τοῦ ἔτους εἰς 365 ἡμ. και 6 ω.

<... Πληροῦσθε ἐν Πνεύματι, λαλοῦντες ἑαυτοῖς ψαλμοῖς και ὕμνοις και ᾠδαῖς πνευματικαῖς...>
(Ἐφεσ. 5,18—19)

Η'. Ἑλληνικά Ἡμερολόγια.

1. Εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα δὲν ὑπῆρχεν ἡμερολογιακὴ ἐνό-
της. Ἐκάστη πόλις-κράτος εἶχεν ἴδιον ἡμερολόγιον, πάντα δὲ τὰ
χρησιμοποιηθέντα ἡμερολόγια ἦσαν σεληνιακά, μεταξὺ τῶν
ὁποίων λεπτομερέστερον γνωστὸν εἶναι τὸ Ἀθηναϊκόν. Τὸ ἔτος
αὐτοῦ ἀπετελεῖτο ἀπὸ 354 ἡμέρας καὶ περιελάμβανε 6 μῆνας
πλήρεις τῶν 30 ἡμερῶν καὶ 6 μῆνας κοίλους τῶν 29 ἡμερῶν.
Πρὸς ἑναρμόνισιν δὲ τοῦ σεληνιακοῦ ἔτους πρὸς τὴν κίνησιν τοῦ ἡλίου
προσθετέτο μετὰ τὸν βον μῆνα, τὸν Ποσειδεῶνα, καὶ 13ος μῆν
ἐμβόλιμος, ὁ Ποσειδεῶν ὁ δεύτερος. Ἡ παρεμβολὴ αὕτη δὲν ἐγί-
νετο κατ' ἔτος, ἀλλὰ ἐντὸς κύκλου 8 ἐτῶν (Μέγας ἐνιαυτὸς ἐλέ-
γετο) κατὰ τὸ τρίτον, τὸ πέμπτον καὶ τὸ ὄγδοον ἔτος. Ἡ ἐναρ-
μόνισις αὕτη ἔως δὲν ἐπετυγχάνετο.

2. Ὁ ἐπὶ Περικλέους ἀκμάσας ἀστρονόμος Μέτων ἀνεκά-
λυψε περὶ τὸ ἔτος 433 π. Χ. ὅτι 235 συνοδικαὶ μῆνες ἰσοῦνται
πρὸς 19 τροπικὰ ἔτη περίπου, διαρκείας 365, 25 ἡμερῶν. Ἡ
19ετής αὕτη περίσδος καλεῖται κύκλος τῆς Σελήνης ἢ κύκλος τοῦ
Μέτωνος, εἶναι δὲ χρησιμωτάτη πρακτικῶς, διότι ἀρκεῖ νὰ πα-
ρατηρηθῶσιν αἱ χρονολογίαι τῶν φάσεων τῆς Σελήνης ἐπὶ 19
ἔτη, διὰ νὰ προσδιορίζωνται εἰς τὸ μέλλον ἀκριβῶς καὶ κατὰ τὴν
αὐτὴν σειρὰν αἱ χρονολογίαι τοῦ μέλλοντος.

3. Τὰ διάφορα ἔτη μιᾶς 19ετοῦς περιόδου διακρίνονται με-
ταξὺ τῶν διὰ τῶν ἀριθμῶν 1—19 τῆς τάξεως αὐτῶν. Ὁ ἀριθμὸς,
τὸν ὁποῖον ἔχει ἐν ἔτος ἐντὸς τῆς περιόδου, εἰς τὴν ὁποίαν περι-
λαμβάνεται, λέγεται χρυσοῦς ἀριθμὸς.

Ἡ διάρκεια 19 τροπικῶν ἐτῶν ὅμως (ἅτινα περιέχουν
6.939,60 ἡμέρας) δὲν εἶναι ἀκριβῶς ἴση πρὸς 235 συνοδικοὺς
μῆνας (οἱ ὅποιοι περιέχουν 6.939,69 ἡμέρας). Ἡ διαφορὰ αὐτῶν
εἶναι ἴση: πρὸς 0,09

$$\begin{array}{r} 6.939,69 \\ -6.939,60 \\ \hline 0,09 \end{array}$$

Ἐντὸς 12 σεληνιακῶν κύκλων, δηλαδὴ ἐντὸς $(12 \times 19) = 228$
ἐτῶν ὑπερβαίνει τὴν 1 ἡμέραν.

Συμπέρασμα: Ὁ κατὰ τὸν κύκλον τοῦ Μέτωνος ὑπολογισμὸς
τῶν φάσεων τῆς Σελήνης δίδει ἐσφαλμένα ἐξαγόμενα.

Ὁ βραδύτερον ἐπινοηθεὶς κύκλος τοῦ Καλλιππου, ἀποτελοῦ-

«... ἄβροντες καὶ ψάλλοντες ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ Κυρίῳ».
(Ἐψαλ. 5,19)

μενος ἀπὸ 76 (4×19) ἔτη, εἶναι ἀκριθέστερος, διότι λαμβάνει ὑπ' ὄψιν καὶ τὰ δίσεκτα ἔτη.

Θ'. Ἰουλιανὸν Ἡμερολόγιον.

Οἱ ἀρχαῖοι Ρωμαῖοι ἠκολούθουν τὸ ὑπὸ τοῦ Νουμᾶ θεσπισθὲν ἡμερολόγιον, τὸ ὁποῖον ἠκολούθει τὰς κινήσεις τῆς Σελήνης. Τὸ ἔτος κατὰ τὸ ἡμερολόγιον τοῦτο περιελάμβανε 365 ἡμέρας, ἐδείκνυε δηλαδὴ λάθος 10 ἡμερῶν καὶ πλέον.

Ἐπειδὴ τὸ μέτρον τοῦ ἡμερολογίου τούτου ἦτο μικρότερον τοῦ ἀληθοῦς, ἡ ἡμερομηνία τὴν ὁποίαν ἐδείκνυε τὸ ἡμερολόγιον, προεπιτορεύετο.

Ὅθεν οἱ Ποντίφηκες ἀπεφάσισαν ὅπως ἀνὰ διετίαν παρεμβάλουν ἀνὰ ἓνα μῆνα μεταξὺ τῆς 23ης καὶ 24ης Φεβρουαρίου, ἵνα καθίσταται δυνατὴ ἡ ἐπάνοδος τῆς ἀρχῆς ἐκάστης περιόδου εἰς τὴν ἡμερομηνίαν αὐτήν. Ὁ μῆν αὐτὸς ἐκλήθη ἐμβόλιμος καὶ ἀπετελεῖτο ἐν ἀρχῇ ἀπὸ 22 ἡμέρας. Ταχέως ὁμως καὶ τὸ μέτρον τοῦτο ἀπεδείχθη ὅτι δὲν ἔλυε τὸ πρόβλημα, καὶ οὕτως ἀφέθη εἰς τοὺς ἱερεῖς ἢ πρωτοβουλία τοῦ καθορισμοῦ τῆς διαρκείας τοῦ ἐμβολίου τούτου μηνός. Οἱ ἀρχιερεῖς ὁμως ἔκαμον κατάχρησιν τοῦ δικαίωματος αὐτῶν, ὥστε ἐπὶ Ἰουλίου Καίσαρος συνέβη ὥστε αἱ ἑορταὶ τοῦ Θερισμοῦ νὰ ἑορτάζωνται πολὺ πρὸ αὐτοῦ.

Οὕτως δ' Ἰούλιος Καῖσαρ κατὰ τὸ ἔτος 45 π. Χ. ἐκάλεσεν ἐξ Ἀλεξανδρείας τὸν Ἑλληνα ἀστρονόμον Σωσιγένη καὶ κατὰ τὰς ὑποδείξεις αὐτοῦ ἐρρῦθμισε καὶ ἐθέσπισε τὸ λεγόμενον Ἰουλιανὸν Ἡμερολόγιον, ὡς ἀκολούθως :

1) Ὁ Σωσιγένης ἐδέχθη ὡς διάρκειαν τοῦ τροπικοῦ ἔτους τὸν ἀριθμὸν 365,25 ἡμερῶν. Ἡ τιμὴ αὕτη συνήχθη ἐκ τῶν παρατηρήσεων τοῦ Ἰππάρχου, τοῦ μεγάλου Ἑλλήνος ἀστρονόμου τῆς Ἀρχαιότητος, εἰς τὸν ὁποῖον τόσα πολλὰ ὀφείλει ἡ ἐπιστήμη.

2) Ἐπεξέτεινε τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους ἐκείνου, τοῦ 45 π. Χ. εἰς 445 ἡμέρας, ὥστε νὰ τεθῆ ἡ ἀρχὴ τοῦ νέου ἔτους καταλλήλως, ἵνα αἱ ἑορταὶ συμπίπτουν εἰς τὴν κατάλληλον ἐποχὴν καὶ ἵνα ἡ πολιτικὴ Ἰσημερία συμπέσῃ μὲ τὴν ἀστρονομικὴν. Διὰ τοῦτο τὸ ἔτος ἐκεῖνο ἐκλήθη ἔτος συγχύσεως.

3) Ἐπειδὴ μὲ τὴν ληφθεῖσαν διάρκειαν τοῦ τροπικοῦ ἔτους ἀνὰ τέσσαρα ἔτη προκύπτει μία ἐπὶ πλέον ἡμέρα, ἀπεφάσισεν ὅπως ἐκ τῶν τεσσάρων διαδοχικῶν ἐτῶν τὰ τρία ἔχουν 365 ἡμέρας, τὸ δὲ τέταρτον ἔτος 366 ἡμέρας. Οὕτως ἐσηματίσθη περιο-

«... εὐχαριστοῦντες πάντοτε ὑπὲρ πάντων ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῷ Θεῷ καὶ Πατρὶ,...» (Ἐφεσ. 5,20)

δος 4 ἐτῶν περιλαμβάνουσα: $(365 \times 3) + 366 = 1461$ ἡμέρας. Ἡ πρόσθετος ἢ ἐμβόλιμος αὕτη ἡμέρα προσετέθη εἰς τὸν Φεβρουάριον καὶ μάλιστα διὰ νὰ μὴ μεταβληθῇ ἡ ὀνομασία τῶν τελευταίων ἡμερῶν τοῦ μηνὸς τοῦτου παρενεβλήθη μεταξὺ 23ης καὶ 24ης καὶ ὀνομάσθη δις ἔκτην πρὸ τῶν Καλενδῶν τοῦ Μαρτίου. Ἐκ τοῦ ὀνόματος τῆς ἐμβολίμου ταύτης ἡμέρας καὶ τὸ ἔτος τὸ περιέχον ταύτην, τὴν δις ἔκτην ἡμέραν, ἐκλήθη δίσεκτον. (Σήμερον ἢ ἡμέρα αὕτη λαμβάνεται ὡς 29 Φεβρουαρίου).

4) Εἰς τὸ ἡμερολόγιον τοῦτο δίσεκτα ἔτη εἶναι ἐκεῖνα τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς διαιρεῖται ἀκριβῶς διὰ 4. Διὰ τὰ πρὸ Χριστοῦ ἔτη πρέπει νὰ ἀφαιροῦμεν μίαν μονάδα καὶ ἔπειτα νὰ κάμνωμεν τὴν διίρρεσιν.

Ἡ διάρκεια τῶν 365,25 ἡμερῶν καλεῖται Ἰουλιανὸν ἔτος. Τὸ Ἰουλιανὸν ἡμερολόγιον ἐνὸς οἰκουμένης ἔτους ἐπαναλαμβάνεται ὡς ἔχει ἐντὸς 28 ἐτῶν. Τοῦτο ἀποτελεῖ τὴν περίοδον τοῦ ἡλιακοῦ κύκλου. Οὕτω τὰ Ἰουλιανὰ ἡμερολογιακὰ ἔτη ἀπὸ τοῦ 1954-1981 θὰ εἶναι ὅμοια καθ' ἕκαστον πρὸς τὰ ἡμερολογιακὰ τῶν ἐτῶν 1926-1953.

Τὸ Ἰουλιανὸν ἡμερολόγιον οὕτω θεσπισθὲν ἐτέθη εἰς χρῆσιν τῷ 44 π.Χ., ἐπεβλήθη δὲ εἰς εὐλόκληρον τὴν Ρωμαϊκὴν Αὐτοκρατορίαν, ἢ ὅποια ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος εὐρίσκετο εἰς τὸ ὕψιστον σημεῖον τῆς ἰσχύος καὶ τῆς δόξης τῆς, καὶ δι' αὐτῆς μετεδόθη βραδύτερον εἰς ὅλους τοὺς Χριστιανικοὺς λαοὺς. Ἰσχυσε δὲ εἰς μὲν τὴν Δυτικὴν Ἐκκλησίαν μέχρι τοῦ ἔτους 1582, παρ' ἡμῶν δὲ μέχρι τοῦ ἔτους 1923 διὰ τὴν πολιτείαν καὶ 1924 διὰ τὴν Ἐκκλησίαν,

Ἄν συγκρίνωμεν τὴν διάρκειαν τοῦ πολιτικοῦ Ἰουλιανοῦ ἔτους πρὸς τὴν τοῦ τροπικοῦ εὐρίσκομεν :

Διάρκεια

Ἰουλιανοῦ ἔτους	365,250000	=	365 ἡμ.	6 ω.	00 λ.	00 δ.
Τροπικοῦ	»	365,242199	=	365 ἡμ.	5 ω.	48 λ. 45.975 δ.
Διαφορὰ		0,007801	=	0 ω.	11 λ.	15.025 δ.

Ἡ διαφορὰ αὕτη ἐντὸς 128 ἐτῶν γίνεται :

$$128 \times (11 \lambda. 15 \delta.) = 144 \lambda. = 24 \omega. \text{ ἦτοι } 1 \text{ ἡμέρα,}$$

ἐντὸς δὲ τετρακοσίων ἐτῶν 3,0978 ἡμ.

Μὲ τὸ Ἰουλιανὸν λοιπὸν ἡμερολόγιον ἐντὸς 400 ἐτῶν γίνεται σφάλμα 3,00978 ἡμ.

«... ὑποτασσόμενοι ἀλλήλοις ἐν φόβῳ Θεοῦ»

(Ἐφ. 5,21)

Γ.

Ὁ ἐκκλησιαστικὸς κανὼν ὁ ἀφορῶν εἰς τὸν ἑορτασμὸν τοῦ Πάσχα συνδέει τὴν μεγάλην αὐτὴν ἑορτὴν πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἑαρινῆς Ἰσημερίας, ἢ ὁποία κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐν Νικαίᾳ Συνόδου (τῷ 325 μ. Χ.) ἦτο ἡ 21η Μαρτίου.

Πράγματι κατὰ παράδοσιν ἐκκλησιαστικὴν τὸ Πάσχα ἑορτάζεται κατὰ τὴν πρώτην Κυριακὴν μετὰ τὴν πανσέληνον (ἡλικία Σελήνης 14 ἡμερῶν), ἣτις συμπίπτει ἢ ἔπεται τῆς ἡμέρας τῆς ἑαρινῆς Ἰσημερίας. Ἐὰν ἡ πανσέληνος συμβῆ κατὰ Κυριακὴν, τότε τὸ Πάσχα τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἑορτάζεται τὴν ἀμέσως ἐπομένῃ Κυριακῇ. Ἡ ἑορτὴ αὕτη ὠρίσθη οὕτω, διότι ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ ἐγένετο τὴν ἐπιούσῃ τοῦ Ἑβραϊκοῦ Πάσχα, ὅπερ ἑορτάζεται μετὰ τὴν πανσέληνον τοῦ μηνὸς Νισάν, ἢ ὁποία συμβαίνει μετὰ τὴν Ἰσημερίαν. Διὰ τὰ μὴ συμπίπτει δὲ τὸ Χριστιανικὸν Πάσχα πρὸς τὸ Ἑβραϊκόν, ἀναβάλλεται ὁ ἑορτασμὸς τοῦ Πάσχα τῶν Χριστιανῶν διὰ τὴν ἐπομένῃ Κυριακῇ, ὅταν ἢ μετὰ τὴν Ἰσημερίαν πανσέληνος συμβαίῃ κατὰ Κυριακῇ.

Ἡ 21η Μαρτίου ἐλαμβάνετο ἀπὸ τοῦ 325 μ. Χ. ὑπὸ τῶν Ἐκκλησιῶν ὡς ἡμέρα ἑαρινῆς Ἰσημερίας καὶ λαμβάνεται ἀκόμη.

Μὲ τὴν πάροδον αἰῶνων ὅμως ἀπὸ τοῦ 325 ἡ Ἰσημερία ἤρchiσε νὰ μετατοπίζεται εἰς τὴν 20ὴν Μαρτίου, 19ην, 18ην κ.λπ. Ἡ συνεχὴς αὕτη πρόοδος τῆς ἑαρινῆς Ἰσημερίας ἐπέφερε μὲ τὴν πάροδον τῶν αἰῶνων ἀσυμφωνίαν μεταξὺ ἡμερολογίου καὶ κινήσεως τοῦ Ἡλίου.

Παρήλθεν ὅμως χιλιετηρὶς δόλοκληρος ἀπὸ τῆς ἐν Νικαίᾳ Συνόδου διὰ τὰ γίνῃ τοῦτο αἰσθητὸν εἰς διαφόρους Ἑλληνας ἐπιστήμονας καὶ κληρικούς. Μεταξὺ δὲ τῶν πρώτων διέκρινε τὸ σφάλμα τοῦ ἡμερολογίου καὶ κατήρτισε σχέδιον μεταρρυθμίσεως αὐτοῦ ὁ ἐπιφανὴς Ἑλληὴν ἱστορικὸς Νικηφόρος Γρηγοράς, τελείως κάτοχος τῆς Ἀστρονομικῆς ἐπιστήμης.

Οὗτος κατὰ τὸ ἔτος 1324 ὑπέβαλεν εἰς τὸν αὐτοκράτορα Ἀνδρόνικον Β' τὸν Παλαιολόγον ἡτιολογημένην πρότασιν μεταρρυθμίσεως τοῦ ἡμερολογίου, εἰς τὴν ὁποίαν ὑποδεικνύει τὰ αἷτια τὰ προκαλοῦντα τὰ σφάλματα αὐτοῦ. Τονίζων ὁ Ν. Γρηγοράς ὅτι τὰ σφάλματα ταῦτα ὀδηγοῦν εἰς παράβασιν τῶν κανόνων καὶ τῶν διατάξεων τῆς Ἐκκλησίας προτρέπει «Πάντα πιστὸν σὺν ἀκριβεῖα ζητεῖν τὴν μετ' Ἰσημερίαν πανσέληνον, εἰ βούλοιο μὴ παρβαίνειν τὰ τῆς Ἐκκλησίας θεσμὰ».

«... Ὁ Χριστὸς ἠγάπησε τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἑαυτὸν παρέδωκεν ὑπὲρ αὐτῆς...»
(Ἐφεσ. 5,25)

Δυστυχῶς ὁ Αὐτοκράτωρ ἠὺχαριστήθη μὲν πολὺ διὰ τὴν ἀπόδειξιν («ἦσθη τῇ ἀποδείξει», ἀλλὰ «σεσιγημένον ἀφήκε τὸ πρᾶγμα», «ἵνα μὴ σύγχυσις τοῖς ἀμαθέσι φανῆ καὶ μερισμὸν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐπαγάγη», ὡς ἀναγράφει εἰς τὴν ἱστορίαν του ὁ Νικ. Γρηγοράς.

Διορθώσεις τοῦ ἡμερολογίου ὑπέδειξαν καὶ ἄλλοι πολλοὶ Ἕλληνες. Κατὰ τὸν ἐπόμενον αἰῶνα ὁ διάσημος Ἕλλην λόγιος Γεώργιος Πλήθων ἢ Γεμιστὸς συνέταξε νέον ἡμερολόγιον, τὸ ὁποῖον ὁ Γάλλος ἀκαδημαϊκὸς Alexandre θεωρεῖ τόσον ἀκριβὲς καὶ σύμφωνον πρὸς τὴν πραγματικὴν κίνησιν τοῦ Ἡλίου, ὥστε, ἐὰν τότε ἐφηρμόζετο, θὰ καθίστατο περιττὴ βραδύτερον ἢ Γρηγοριανὴ μεταρρύθμισις.

Ὅτε βραδύτερον ὁ Πλήθων ἢ Γεμιστὸς μετέβη εἰς τὴν Δυτικὴν Εὐρώπην, φαίνεται ὅτι ἀνεκοίνωσε καὶ ἐκεῖ τὰς ἐπὶ τοῦ ἡμερολογίου γνώμας του. Ὅθεν κατὰ τὸν 15ον αἰῶνα αἱ περὶ μεταρρυθμίσεως τοῦ ἡμερολογίου ἐνέργειαι ἔγιναν πολυαριθμότεραι καὶ ἰδίως εἰς τὴν Δυτικὴν Ἑκκλησίαν.

ΙΑ'. Γρηγοριανὸν Ἡμερολόγιον.

Ἡ συνεχιζομένη ὁμως πρόοδος τῆς χρονολογίας τῆς ἐαρινῆς Ἰσημερίας, ἣ ὁποία κατὰ τὸ ἔτος 1588 ἔφθασεν εἰς τὰς 10 ἡμέρας, ἠγάγκασε τὸν τότε Πάπαν Γρηγόριον τὸν 13ον νὰ ἐπέμβῃ. Οὗτος τῇ βοήθειᾳ τοῦ ἀστρονόμου Lilio διέταξε τὴν ἐξῆς μεταρρύθμισιν :

1) Διέταξεν ἵνα ἡ ἐπομένη τῆς Πέμπτης 4ης Ὀκτωβρίου ὀνομασθῇ Παρασκευὴ 15ῃ Ὀκτωβρίου, ἐπικραφέρων οὕτω τὴν κανονικὴν ἡμερομηνίαν καὶ ἀποκαθιστῶν συμφωνίαν μεταξὺ ἡμερολογίου καὶ κινήσεως τοῦ Ἡλίου.

2) Ἐπειδὴ τὸ παλαιὸν Ἰουλιανὸν ἡμερολόγιον ὕστερεῖ κατὰ μίαν ἡμέραν ἀνὰ 128 ἔτη ἢ 3 ἡμέρας ἀνὰ 400 ἔτη, ἀπεφάσισεν ὅπως τὸ διάστημα τῶν 400 ἐτῶν ἐλαττώνεται κατὰ 3 ἡμέρας. Ἐθέσπισε λοιπὸν ὅπως ἐντὸς τῶν 400 ἐτῶν, τὰ ὁποῖα ἔχουν 100 δίσεκτα ἔτη, λαμβάνονται μόνον 97 ὡς δίσεκτα.

Ἀπὸ τὰ αἰώνια ἔτη λοιπὸν δίσεκτα λαμβάνονται ἐκεῖνα, τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς εἶναι διαιρετὸς διὰ 400. Ἀπὸ τὰ ἔτη λ.χ. 1600, 1700, 1800, 1900 δίσεκτον εἶναι μόνον τὸ 1600.

ὑπὸ τοὺς ὅρους τούτους τὸ Γρηγοριανὸν ἡμερολόγιον ἐκάστου αἰωνίου ἔτους ἐπανέρχεται ὁμοίον ἐντὸς διαστήματος 400 ἐτῶν. Παράδειγμα: τὸ ἔτος 1900 θὰ ἔχη ὁμοίον τὸ 2300.

«...ἵνα αὐτὴν ἀγιάσῃ, καθαρίσας τῷ λουτρῷ τοῦ ὕδατος ἐν ῥήματι...»
(Ἐφεσ. 5,26)

Εἰς τὸ ἡμερολόγιον τοῦτο τέσσαρες Γρηγοριανοὶ αἰῶνες περιέχουν ἀριθμὸν ἡμερῶν ἴσον πρὸς $(365,25 \times 400) - 3 = 146.097$, οὕτως ὥστε ἡ μέση διάρκεια τοῦ Γρηγοριανοῦ ἔτους γὰ εἶναι 365,2425 ἡμέραι ἢ 365 ἡμ., 5 ω., 49 λ., 12 δ.

Τὸ Γρηγοριανὸν ἡμερολόγιον ἔγινε δεκτὸν με ἀναβολὰς κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἤττον μακρὰς ὑφ' ἑλῶν τῶν κρατῶν καὶ σήμερον εἶναι σχεδὸν παγκοσμίου χρήσεως.

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία—Κράτους μὴ ὑπάρχοντος τότε—δὲν ἀπεδέχθη παρὰ τὰς ἐπανειλημμένας προτάσεις τοῦ Πάπα τὴν Γρηγοριανὴν μεταρρύθμισιν, διότι κυρίως ἐχρησιμοποιήθη αὕτη ὡς μέσον προσηλυτισμοῦ. Ἄλλωστε δὲν παρουσιάσθη τότε ἀνάγκη κοινωνικὴ ἢ ἐκκλησιαστικὴ—οἱ πλείστοι τῶν ὀρθοδόξων πληθυσμῶν ἦσαν ὑπόδουλοι—ἐπιβάλλουσα τὴν μεταρρύθμισιν.

Μακρὰ καὶ ἄγονοι ὑπῆρξαν αἱ περὶ τὸ ἡμερολόγιον ζυμώσεις κατὰ τοὺς χρόνους τῆς Τουρκοκρατίας.

Κοινωνικαὶ ἀνάγκαι ἐπείγουσαι καὶ σοβαρῶς ἐπιβάλλουσαι τὴν μεταρρύθμισιν καὶ ἐνότητα τοῦ ἡμερολογίου ἀνακύπτουσι περὶ τὰ τέλη τοῦ 19ου αἰῶνος καὶ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 20ου. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην αἱ πυκναὶ καὶ ταχεῖαι συγκοινωνίαι καὶ ἡ ἔντασις τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων καὶ συναλλαγῶν ἔφερον καὶ φέρουν εἰς στενὰς σχέσεις τοὺς διαφόρους λαοὺς. Ἡ χρῆσις διπλῶν μέτρων χρόνου εἰς τὸν κόχλον τοῦτον τῆς ταχύτητος καὶ τῆς ἐμπορικῆς δραστηριότητος εἶναι πρόξενος συγχύσεως καὶ περιπλοκῶν καὶ ἐπιφέρει ὀλικὰς ζημίας τεραστίας καὶ ἀπώλειαν πολυτιμοτάτου χρόνου εἰς τοὺς συναλλασσομένους, εἴτε ἄτομα εἶναι οὗτοι, εἴτε Ἔθνη.

Τὸ σφάλμα ἀφ' ἐτέρου τοῦ Ἰουλιανοῦ ἡμερολογίου ἀπέβη αἰσθητότερον κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἕνεκα τῶν τελειοτέρων ἐπιστημονικῶν μέσων καὶ τῶν λεπτομερεστέρων μελετῶν καὶ ἐρευνῶν. Αἱ ἡμερομηνίαι τῶν ἐορτῶν δὲν συνέπιπτον πλέον πρὸς τὰς πραγματικὰς ἡμερομηνίας των καὶ μάλιστα ὁ Πασχάλιος κανὼν ἐξέφυγεν ἀπὸ τὴν βάσιν, τὴν ὁποῖαν καθώρισεν ἡ Α' Οἰκουμένη Σύνοδος.

Πράγματι μέχρι τοῦ 1900 τὸ Ἰουλιανὸν ἡμερολόγιον εἶχε σφάλμα 12 ἡμερῶν. Ἀπὸ τοῦ 1900 τὸ σφάλμα ἠδῆξήθη εἰς 13 ἡμέρας.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Α' Παγκοσμίου πολέμου καὶ μάλι-

«... ἵνα ταρκατήσῃ αὐτὴν ἐκὼτῳ ἔνδοξον τὴν Ἐκκλησίαν, μὴ ἔχουσαν σπῖλον ἢ ρυτίδα, ἢ τι τῶν τοιούτων...» (Ἐφες. 6,27)

στα μετὰ τὴν λήξιν τοῦ ἡ Ἑλληνικῆ Πολιτείας, πιεζομένη ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω ἀναφερομένων συνθηκῶν, ἤρχισε νὰ μελετᾷ σοβαρῶς τὸ θέμα τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ νέου ἡμερολογίου. Οὕτως, ἀφοῦ διεπίστωσε μετὰ μακρὰν καὶ ἐμπεριστατωμένην μελέτην τοῦ ζητήματος ὅτι:

1) Ἡ μεταρρυθμίσις τοῦ ἡμερολογίου καὶ ἡ ἀναθεώρησις τοῦ Πασχαλίου δὲν προσκρούει εἰς δόγματα καὶ κανόνας τῆς Ἐκκλησίας·

2) Ἡ ἀπόφασις τῆς ἐν Νικαίᾳ Συνόδου διατάσσει νὰ εἶναι τὸ ἡμερολόγιον σύμφωνον πρὸς τὰ πραγματικὰ φαινόμενα τοῦ Οὐρανοῦ καὶ πρὸς τὴν Ἀλήθειαν καὶ ὄχι μόνον δὲν ἀπαγορεύει, ἀλλὰ καὶ ἐπιβάλλει τὴν μεταρρυθμίσιν τοῦ ἡμερολογίου κατὰ τὰ ἀκριβῆ πορίσματα τῆς Ἀστρονομικῆς ἐπιστήμης·

3) Ὅτι εἶχον ἐκλείψει ὀριστικῶς οἱ φόβοι προσηλυτισμοῦ τῶν Ὀρθοδόξων ὑπὸ τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας.

Κατόπιν τούτων τὸ Γρηγοριανὸν ἡμερολόγιον ἔγινε δεκτὸν ὑπὸ τῆς Πολιτείας καὶ εἰσῆχθη εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὸ 1923, ὁπότε ἡ 16ῃ Φεβρουαρίου ὠνομάσθη 1ῃ Μαρτίου.

*

ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας ἔγινε δεκτὸν κατόπιν δημοφώνου ἀποφάσεως συμπάσης τῆς Ἱεραρχίας κατὰ τὸ ἔτος 1924 ὅπως διορθωθῇ τὸ ἡμερολόγιον καὶ ἡ 10ῃ Μαρτίου (παλ. ἡμερολογίου) τοῦ ἔτους ἐκείνου ὀνομασθῇ 23ῃ Μαρτίου.

Ἡ ἀπόφασις αὕτη τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μὴ ἐπιθυμοῦσης νὰ παραμένῃ μακρὰν τῆς Ἐπιστήμης καὶ τῆς Ἀληθείας, ὑπῆρξεν ἀπολύτως σύμφωνος καὶ πρὸς προηγῆθῆν ψήφισμα τοῦ κατὰ Μάϊον 1923 συνεληθέντος εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Οἴκουμενικοῦ Πατριάρχου Πανορθοδόξου Συνεδρίου. Κατὰ τὸ ψήφισμα τοῦτο οὐδὲν κώλυμα κανονικὸν ὑφίσταται διὰ τὴν διόρθωσιν τοῦ ἡμερολογίου κατὰ τὰ δεδομένα τῆς Ἀστρονομικῆς ἐπιστήμης.

Οὕτως ἔγινε δεκτὴ ἡ μεταρρυθμίσις διὰ τὰς ἀκινήτους ἑορτάς. Ἡ μεγάλη ἑορτὴ τοῦ Πάσχα ὁμοῦς καὶ ὅλαι αἱ κινηταὶ ἑορταὶ αἱ ἐξαρτώμεναι ἐξ αὐτῆς ἐξακολουθοῦσι προσωρινῶς νὰ ἑορτάζωνται κατὰ τὸ Ἰουλιανὸν ἡμερολόγιον, μέχρι τῆς διὰ κοινῆς συμφωνίας πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν ρυθμίσεως τοῦ ζητήματος τούτου.

«.. ἄλλ' ἵνα ἡ ἁγία καὶ ἄμωμος»

(Ἐφεσ. 5,27)

Ἐρωτᾶται ἕμως: *Εἶναι ἀπολύτως ὁρθὸν τὸ εἰσαχθὲν Γρηγοριανὸν ἡμερολόγιον; Ὅχι βεβαίως. Διότι, ἀφ' οὗ τὸ Ἰουλιανὸν ὑστερεῖ κατὰ 1 ἡμέραν ἐντὸς 128 ἐτῶν, θὰ ὑστερῆ κατὰ 3 ἡμέρας εἰς 384 (3×128) καὶ ὄχι εἰς 400 ἔτη. Ἐντὸς τῶν 400 λοιπὸν ἐτῶν περισσεύουν 16 ἔτη, τῶν ὁποίων τὸ λάθος δὲν διορθοῦται. Ἐὰν ὑπολογισθῇ τοῦτο, δίδει μίαν ἡμέραν λάθους ἐντὸς 3.200 ἐτῶν.*

Τὸ λάθος τοῦτο δύναται νὰ διορθώσουν οἱ τότε ἀπόγονοί μας καὶ τὸ ἡμερολόγιον θὰ ἐξυπηρετῇ αὐτοὺς δι' ἄλλα 3.200 ἔτη.

Ποῖον ἡμερολόγιον εἶναι τὸ ἀκριβέστερον, τὸ Ἰουλιανὸν ἢ τὸ Γρηγοριανόν; Ἀσφαλῶς τὸ Γρηγοριανόν, συγκρίνοντες τὰ δύο ἡμερολόγια εὐρίσκομεν ὅτι τὸ Ἰουλιανὸν ἔχει μεγαλύτερον σφάλμα. Τὸ σφάλμα του εἶναι 1 ἡμέρα ἐντὸς 128 ἐτῶν, ἐν ᾧ τὸ σφάλμα τοῦ Γρηγοριανοῦ εἶναι 1 ἡμέρα ἐντὸς 3.200 ἐτῶν.

ΑΘΑΝ. Χ. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ

— II —

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

1ον

Κυριακὴ Γ' Λουκᾶ (5 Δεκ. 1954)

(Λουκ. 13,10-17)

Ἡ σημερινὴ διήγησις τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου παρουσιάζει τὴν αἰωνίαν σύγκρουσιν τῆς τυπολατρίας πρὸς τὴν ἀγαθότητα, τῆς κακίας πρὸς τὴν χαράν. Διὰ τὸν ἀρχισυνάγωγον ὁ ἄνθρωπος ὀφείλει νὰ δυναστεύεται χάριν τοῦ νόμου—θελήματος τοῦ Θεοῦ, νὰ βασανίζεται, νὰ ζῆ ὑπὸ τὸ βάρος τῆς ἀπαγορεύσεως. Διὰ τὸν Ἰησοῦν τὸ μέτρον ὄλων τῶν πραγμάτων εἶναι τὸ καλὸν διὰ τὸν ἄνθρωπον, ἡ ἀγάπη διὰ τὸ πλᾶσμα τοῦ Θεοῦ. Ὁ ἀρχισυνάγωγος δὲν χαίρει διὰ τὸ καλόν, φθονεῖ διότι δὲν ἔγινε κατὰ τὰς «ἐργασίμους» ἄρας. Εἶναι διὰ τοῦτο δυστυχής.

Ἄρα, ὁ φθόνος δὲν συμφέρει εἰς τὸν ἄνθρωπον, διότι δὲν τὸν ἀφίνει νὰ χαρῆ.

2ον

Κυριακὴ ΙΑ' Λουκᾶ (12 Δεκ. 1954)

(Λουκ. 14,16-24)

Οἱ τρεῖς καλεσμένοι τοῦ ἄρχοντος, εἶναι οἱ ἀντιπροσωπευτικοὶ τύποι, τοὺς ὁποίους καὶ σήμερον βλέπομεν γύρω μας: ὁ φιλόκοσμος, ὁ φιλόσαρκος, ὁ φιλόπλουτος. Καὶ ἦτο πολὺ φυσικὸν

«Τὸ λοιπόν, ἀδελφοί μου, ἐνδυναμοῦσθε ἐν Κυρ'φ καὶ ἐν τῷ κράτει τῆς ἰσχύος Αὐτοῦ»
(Ἐφεσ. 6,10)

ν' ἀρνηθοῦν, διότι τὸ ἐνδιαφέρον των εἶχε πολὺ μικρὰν ἀκτίνα. Πολλοὶ σήμερον ἀκούουν τὴν ὠραιοτάτην διήγησιν καὶ οἰκτεῖρουν τοὺς τρεῖς αὐτοὺς τύπους, συχνὰ δὲ ὑποψιθυρίζουν πόσον ἀλ-
λοιῶς θὰ ἐφέροντο, ἔαν εἶχον αὐτοὶ τὴν πρόσκλησιν.

Ἄλλὰ ὅλοι ἔχομεν τὴν πρόσκλησιν διὰ τὸ τραπέζι, τὴν ἔχο-
μεν δὲ εἰς τὴν τσέπην μας: εἶναι ἡ κλῆσις νὰ παρακολουθήσω-
μεν τὴν Κυριακὴν Λειτουργίαν καὶ νὰ μεταλάβωμεν τῆς θείας
Εὐχαριστίας.

Σκεπτόμεθα, ἀρά γε, ὅταν δὲν πηγαίνωμεν εἰς τὸν Ναὸν ἢ
ὅταν δὲν μετέχωμεν τῆς θείας Εὐχαριστίας, ὅτι εἴμεθα τοῦλά-
χιστον ὁ ἓνας ἀπὸ τοὺς τρεῖς τύπους; ὁ φιλόκοσμος, ὁ φιλό-
σαρκος, ὁ φιλόπλουτος;

3ον

Κυριακὴ πρὸ τῶν Χριστουγέννων (19 Δεκ. 1954)

(Ματθ. 1, 1-25)

Εἰς τοὺς περισσότερους εἶναι ἀκατονόητος ἡ ἀπαρίθμησις
τῶν προγόνων τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καὶ ὅμως ἔχει σοβαρώτατον
λόγον.

Ὁ Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος γράφει διὰ τοὺς Ἑβραίους, οἱ
ὅποιοι ἦσαν ἐξαιρετικὰ προσεκτικεῖς εἰς τὰ ζητήματα τῆς κατα-
γωγῆς. Καθαρὸς Ἑβραῖος ἐθεωρεῖτο ἐκεῖνος, τοῦ ὁποίου οἱ πρό-
γονοὶ εὕρισκοντο εἰς τοὺς ἱερατικοὺς καταλόγους. Ὁ Εὐαγγελι-
στὴς θέλει ν' ἀποδείξῃ εἰς τοὺς συμπατριώτας του, ὅτι ὁ Σωτὴρ
ἦτο καθαρὸς Ἑβραῖος, ὅπως θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι ὁ Μεσίας, καὶ
μάλιστα ἀπόγονος τοῦ Δαβίδ. Ἄλλ' ὁ κατάλογος καταλήγει εἰς
τὸν Ἰωσήφ, ὁ ὁποῖος μόνον εἰς τὰ ὄμματα τῶν ἀνθρώπων ἦτο
πατέρας τοῦ Ἰησοῦ. Τὸ πρᾶγμα δὲν εἶναι παράλογον, διότι οἱ
Ἑβραῖοι ἐνυμφεύοντο γυναῖκας ἐκ τῆς ἰδίας φυλῆς καὶ συγγε-
νείας, ἐπομένως ἀφοῦ ὁ Ἰωσήφ ἦτο ἀπόγονος τοῦ Δαβίδ, ἀρα
καὶ ἡ φερομένη ὡς σύζυγός του ἔπρεπε νὰ ἦτο ἀπόγονος τοῦ με-
γάλου βασιλέως. Ἀφ' ἑτέρου διὰ τὸν νόμον καὶ διὰ τοὺς ἀνθρώ-
πους, ὁ Ἰωσήφ ἦτο πατέρας τοῦ Ἰησοῦ.

Βεβαίως ὁ Εὐαγγελιστὴς θὰ κατέληγε εἰς τὸ ἴδιον σημεῖον
ἔαν ἐγενεαλόγει τὴν Μαρίαν. Ἄλλ' οἱ Ἑβραῖοι οὐδέποτε ἐγενεα-
λόγουν γυναῖκας.

4ον

Κυριακὴ μετὰ τὰ Χριστούγεννα (26 Δεκ. 1954)

(Ματθ. 2, 13-23)

Ἡ Γέννησις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ δὲν εἶναι μόνον ἓνα ἱστο-
ρικὸν γεγονός, τὸ ὁποῖον δηλαδὴ ἐγίνε μέσα εἰς τὸν χρόνον, ἀλλὰ
ἀποτελεῖ συγχρόνως καὶ ἓνα σύμβολον. Ἄν δὲν εἶχε καὶ συμβό-
λικὴν ἔννοιαν, δὲν θὰ ἠμποροῦσε νὰ ἐξηγηθῇ οὔτε ἡ ταπεινότης τῆς

«Ἐνδύσασθε τὴν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸ δύνασθαι ἡμᾶς στήναι
πρὸς τὰς μεθοδεῖας τοῦ διαβόλου, ...» (Ἐφεσ. 6, 11)

φάτνης, οὔτε ἡ ἐπίσκεψις τῶν ποιμένων, οὔτε ἡ προσκύνησις τῶν μάγων, οὔτε τέλος ἡ ὑμνωδία τῶν ἀγγέλων.

Ἡ φάτνη βέβαια συμβολίζει τὴν ταπείνωσιν καὶ τὴν καλωσύνην, ἡ δ' ἐπίσκεψις τῶν ποιμένων, τὴν ἀγαλλίασιν τῶν ἀπλῶν ἀνθρώπων διὰ τὴν γέννησιν τοῦ Σωτῆρος καὶ τὴν προφητικὴν ὑπόδειξιν, ὅτι ὁ τεχθεὶς βασιλεὺς θὰ εἶναι ὁ ἡγέτης τῶν ἀπλῶν ἀνθρώπων. Ἡ προσκύνησις τῶν μάγων συμβολίζει τὴν μελλοντικὴν ἀναγνώρισιν τοῦ Σωτῆρος ἀπὸ τοὺς δυνατοὺς τῆς γῆς, τοὺς βασιλεῖς, τοὺς ἄρχοντας, τοὺς ἱερεῖς τῶν θρησκειῶν, τοὺς ἐρευνητάς. Καὶ ἡ ὑμνωδία τῶν ἀγγέλων συμβολίζει καὶ δηλώνει: "Ὅτι ἐγεννήθη ὁ ἄρχων τῆς εἰρήνης.

Τί ὥραϊος ὁμως συμβολισμός! Ὁ ἄρχων τῆς εἰρήνης δὲν εἶναι κάποιος παντοδύναμος, οὔτε ἔχει μαζί του λόγχας καὶ στρατούς. Εἶναι ἕνα νήπιον ἀγαθώτατον καὶ ἔχει μαζί Του τοὺς ὑμνωδοὺς ἀγγέλους!

ΔΑΜ. Μ. ΣΤΡΟΥΜΠΟΥΛΗΣ

ΑΠΟ ΤΟ ΕΦΗΜΕΡΙΑΚΟΝ ΣΥΝΑΞΑΡΙ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΙΕΡΕΥΣ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

Ἡ Στρέζοβα ὑπάγεται διοικητικῶς εἰς τὴν ἱστορικὴν ἐπαρχίαν Καλαβρύτων, καὶ παραρρέεται ὑπὸ τοῦ Λάδωνος, οὗ τὰ ἄφθονα ὕδατα ἀπεφασίσθη, ὡς γνωστόν, νὰ χρησιμοποιηθοῦν διὰ τὸ ὁμώνυμον μέγα ἔργον τῆς Πελοποννήσου. Πρὸ τινῶν ἐτῶν ἡ κομὸπολις ἔλαβε τὸ ὄνομα τῆς κόρης τοῦ μυθολογικοῦ Λάδωνος, ἥτοι μετωνομάσθη ΔΑΦΝΗ. Ἐπὶ τουρκοκρατίας ἦτο τσιφλίκιον τοῦ ἐκ Τριπόλεως Ἀσῆμ Ἀγᾶ, κατὰ δὲ τὴν Ἑλληνικὴν Ἐπανάστασιν ἔλαβεν ἐνεργὸν μέρος μετ' ἑξήκοντα (60) καὶ πλέον στρατιώταις, ἐκ τῶν οἰκογενειῶν Ἀντιωνακοπούλου, Ἀλεξοπούλου, Φωτοπούλου, Μαυρογεώργη, Μαστρομπαλάση, Σαμπᾶ, Μαυραγάνη καὶ ἄλλων. Ἀρχηγὸς τῶν Στρέζοβηνῶν ἦτο ὁ Λεονάρδος ἡ Ἀναγνώστης Πιτσουνᾶς ἡ Σπηλιόπουλος.

Μὲ τοὺς ἄνω λαϊκοὺς Ἀγωνιστάς, μνημονευομένους ὑπὸ τῆς ἱστορίας τῶν Καλαβρύτων (σελ. 315 καὶ ἑξῆς) τοῦ Γυμνασιάρχου Γεωργίου Παπανδρέου, δέον νὰ συναριθμηθῇ καὶ ἕνας κληρικός, ὁ Ἀναστάσιος ἱερεὺς Σακελλαρίου. Τὸ ἐπώνυμον τοῦ ἱερέως δηλοῖ ὅτι ἐξ ἱερατικῆς οἰκογενείας, ἐχούσης τὸ ὄφρικιον τοῦ «Σακελλαρίου», κατήγετο ὁ ἐφημέριος Στρέζοβης. Τοῦ ἀγνώστου τούτου Ἀγωνιστοῦ ἐσώθησαν μερικὰ ἔγγραφα, καὶ

<... ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῶν ἡ πάλη πρὸς αἶμα καὶ σάρκα...>

(Ἐφῆσ. 6,12)

οὕτως ἔχομεν περιληπτικῶς τὴν δρᾶσιν τοῦ ἱερέως Ἀναστασίου.
Ἴδου ἢ κατὰ τὸ 1846 ἔτος αἴτησις αὐτοῦ. Ὑπογράφεται
ὑπὸ τοῦ ἰδίου, καὶ ἔχει ὡς ἑξῆς:

Πρὸς

τὸν Σον Ἐπαρχον Καλαβρῦτων

Ἐν Καλαβρούτοις τῇ 16^η 8βρίου 1846

Τὸ συνημμένον πιστοποιητικὸν τοῦ Συντογματάρχου κ. Βα-
σιλ. Πετιμεζᾶ, παρακαλεῖσθε, κ. Ἐπαρχε, νὰ διαβιβάσῃτε εἰς
τὴν ἐπὶ τῶν συντάξεων ἑξεταστικὴν ἐπιτροπὴν διὰ τὰ περαιτέρω.

Εὐπειθέστατος

Ἀναστάσιος ἱερεὺς Σακελλαρίου

Ἴδου καὶ τοῦ ὄπλαρχηγοῦ τοῦ ἱερέως ἢ πιστοποιήσις. Ὁ
ὑπογράφων αὐτὴν Βασίλειος Ἀθανασίου Πετιμεζᾶς († 1872)
συνυπηρέτησε μετὰ τοῦ Θεοδώρου Κολοκοτρώνη ἐν Ζακύνθῳ
ὑπὸ τοὺς Ἀγγλοὺς. Ἐλαβε μέρος εἰς τὴν ἀλωσιν τῶν ἐν Καλα-
βρούτοις τουρκικῶν πύργων (Μάρτιον 1821). Ἐπολέμησε κατὰ
τοῦ Ἰμβραῖμ εἰς τὸ Μέγα Σπήλαιον, καὶ ἐξελέγη μέλος τῆς ἐν
Ἀστρεὶ Ἐθνοσυνελεύσεως. Βραδύτερον, ἦτοι μετὰ τὴν ἀπελευ-
θέρωσιν τῆς Ἑλλάδος, μετέσχεν ἀμφοτέρων τῶν νομοθετικῶν
Σωμάτων. ἦτοι τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας.

Τὸ πιστοποιητικὸν τοῦ ὄπλαρχηγοῦ ἔχει ὡς ἀκολούθως.

Πιστοποιῶ

ὁ ὑποφαινόμενος ὅτι ὁ Ἀναστάσιος ἱερεὺς Σακελλαρίου γεν-
νηθεὶς εἰς τὸ χωρίον **Στρέξοβα** τοῦ δήμου Ἀροανείας τῆς ἐπαρ-
χίας **Καλαβρῦτων**, ὑπηρέτησεν ὡς στρατιώτης ὑπὸ τὰς διατα-
γὰς μου περιοδικῶς ἀπὸ τὸ 1821 μέχρι τοῦ 1827, παρευρεθεὶς
εἰς τὰς μάχας Πατρῶν, Γηροκομείου, Σαραβαλίου, Τριπόλεως,
Κορίνθου, Ἀκράιας, Κανκαριᾶς, Κερπινῆς καὶ εἰς ἄλλας πολ-
λὰς περιστάσεις ἔδειξε γενναϊότητα, πίστιν καὶ ἀφοσίωσιν. Ἐκτὸς
τούτων ἐκάη ἡ οἰκία του, ἔχασε τὴν οἰκιακὴν περιουσίαν ζημιω-
θεὶς τὰ μέγιστα, καθ' ὅλον τὸ παρελθὸν διάστημα, καὶ δὲν ἔλαβε
καμίαν ἀποζημίωσιν, καὶ τοῦ χρεωστοῦνται οἱ μισθοὶ του.

Οἱ ἀγῶνες του, ἡ θυσία του, καὶ ἡ πίστις του τὸν δι-
καιώνουν.

Ἐν Καλαβρούτοις τὴν 17ην 9βρίου 1846

Βασίλ. Πετιμεζᾶς

«... ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχάς, πρὸς τὰς ἐξουσίας, πρὸς τοὺς κοσμοκρά-
τορας τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου, πρὸς τὰ πνευματικὰ τῆς πο-
νηρίας ἐν τοῖς ἐπουρανίοις»
(Ἐφθεσ. 6,12)

Εἰς τὰς μνημονευομένας μάχας τῶν *Πατρῶν* καὶ *Σαραβαλίου*, παρευρέθη καὶ ὁ ἐκ τῆς ἰδίας ἐπαρχίας, ἐκ τοῦ χωρίου Συρμπανίου, καταγόμενος *ἱερεὺς* («Φωνὴ τῆς Ἐκκλησίας» 15ης Μαρτίου ἔτ. 1953) *Σπῦρος Παπαθανασόπουλος*. Ἐπίσης εἰς τὴν μάχην τοῦ *Γηροκομείου* συμπολεμιστὴν εἶχεν, ὁ ἐκ Στρεζόβης ἱερεὺς, καὶ τὸν ἐκ Συννεροῦ-Καλαβρῦτων, ἐφημέριον *Παπα Νικόλαν*, Σακελλάριον, εἰς δὲ τὴν μάχην τῆς *Τριπόλεως* τοὺς ἐκ Γιάννιτσας-Καλαμῶν ἐφημερίους, *Θεόδωρον Καλλίνικον* Οἰκονόμον, καὶ *Ἀθανάσιον Φοῖσβον* Πρωτοπαπᾶν.

Ἡ πυρόπολις τῆς οἰκίας τοῦ Παπαναστάση, ὡς καὶ πλείστον ἄλλων τῆς κομποπόλεως, ἐγένεν ὑπὸ τῶν ἀποσπασμάτων τοῦ στρατεύματος τοῦ Ἰμβραίμ. Τότε ἐφονεύθησαν καὶ τινες Στρεζοβηνοὶ πολεμοῦντες πρὸς διάσωσιν τῶν εἰς τὴν ἀπόρθητον Κορακοφωλεᾶν καταφυγόντων γυναικοπαίδων.

Ἄλλ' ἐκτὸς τῶν ἄνω ἐγγράφων διεσώθη καὶ τὸ ἐπόμενον, τὸ ὁποῖον ὑπογράφει ὁ ὄπλαρχηγὸς Γκολφῖνος Πετιμεζᾶς, ἀδελφὸς τοῦ Βασιλείου. Ἐξ αὐτοῦ μανθάνομεν ὅτι ὁ ἐφημέριος Στρεζόβης ἔλαβε μέρος καὶ εἰς τὰς μάχας τοῦ *Δάλα*, τῆς *Ἀκροπόλεως*-*Ἀθηνῶν*, καὶ τοῦ *Λεβιδίου*, μετὰ τοῦ ἐκ Κερτζέλης-Καλλιφωνίας Ἀναγνώστη Στριφτόμπολα, καὶ τοῦ Στρεζοβηνοῦ ἐφημερίου *Ἐυσταθίου Δημητρακοπούλου*.

Τὸ δεύτερον πιστοποιητικὸν ἔχει ὡς ἔπειτα.

Πιστοποιῶ

ὁ ὑποφαινόμενος ὅτι ὁ ποτὲ Οἰκονόμος Ἀναστάσιος Σακελλάριον κάτοικος Στρεζόβης, τοῦ δήμου Ψωφίδος ἅμα ἐξεράγη ὁ ὑπὲρ τῆς αὐτονομίας τῆς Ἑλλάδος ἱερός Ἀγὼν ἔλαβε τὰ ὄπλα καὶ παρευρέθη εἰς τὰς μάχας τοῦ *Γηροκομείου*, τοῦ *Δάλα*, τῆς *Ἀκράτας*, τοῦ *Λεβιδίου* καὶ τῆς *Ἀκροπόλεως* τῶν *Ἀθηνῶν*, δείξας παραδειγματιστὸν γενναϊότητα καὶ ἀνδρείαν, χωρὶς ποτὲ νὰ λάβῃ δι' ἀποζημιώσιν του τίποτε. Δικαιοῦται ὅθεν καὶ οὗτος νὰ ἀποζημιωθῇ προσηκόντως.

Ἐν Καλαβρῦτοις τῇ 5ῃ Δεβρίου 1865

Ὁ Ταγματάρχης
Γκολφῖνος Πετιμεζᾶς

Εἰς τὰ ἄνω ἐγγράφα ἄς συμπεριληφθῇ καὶ τὸ ἐπόμενον, τὸ ὁποῖον ὑπογράφει ἡ ἄγαμος θυγάτηρ τοῦ ἱερέως *Αἰκατερίνα*.

«Διὰ τοῦ ο ἀναλάβετε τὴν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ, ἵνα δυνηθῆτε ἀντιστῆναι ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ πονηρᾷ καὶ ἅπαντα κατεργασάμενοι στῆναι»
(Ἐφεσ. 6,13)

Σοποτῶ τὴν 8 Δεβρίου 1865

Πρὸς

τὴν ἐπὶ τῶν θυσιῶν τοῦ ἱεροῦ Ἀγῶνος ἐπιτροπὴν

Ὁ πατὴρ τῆς ὑποφαινομένης, κάτοικος τοῦ δήμου Ἀρσανίας τῶν **Καλαβρῦτων** ἅμα ἐξεροράγη ὁ ὑπὲρ τῆς αὐτονομίας τῆς Ἑλλάδος ἱερός Ἀγὼν, δράξας τὰ ὄπλα ὑπηρετήσεν εἰς διαφόρους μάχας, ὑπὸ τὰς ὀδηγίας διαφόρων ὀπλαρχηγῶν, ἐν οἷς καὶ τοῦ ἐπιζῶντος ταγματάρχου ἤδη κ. Γκολφίνου Πετιμεζᾶ, ὡς τοῦτο ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὸ περικλειόμενον πιστοποιητικόν, οὐδέποτε λαβὼν εἰς ἀποζημίωσιν τίποτε.

Ἀναφερομένη ὄθεν εἰς τὴν Σεβαστὴν ταύτην ἐπιτροπὴν, ὑποβάλλω τὸ ἄνω εἰρημένον πιστοποιητικόν καὶ παρακαλῶ ν' ἀνταμείψῃ τοὺς κόπους τοῦ πατρός μου πρεπόντως.

Ὑποσημειοῦμαι εὐσεβάστως

Αἰκατερίνα θυγάτηρ τοῦ Ἀναστασίου ἱερέως
Οἰκονόμου Σακελλαροπούλου, ἀγραμματος,
διὰ τοῦ Γ. Α. Οἰκονομοπούλου.

Ἐξ αὐτοῦ μανθάνομεν ὅτι ὁ ἐφημέριος Ἀναστάσιος ἔλαβε πρὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ, κατὰ προαγωγὴν, τὸ ὄφρικιον τοῦ Οἰκονόμου, τὸ δὲ ἐπώνυμον τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ ἐγένετο «Σακελλαροπούλου». Προσέτι ἐκ τῶν ἄνω μανθάνομεν ὅτι, ἡ περιφέρεια τοῦ σημερινοῦ δήμου Παΐων, εἰς ὃν ὑπάγεται ἡ Στρέζοβα, ἄλλοτε ὑπήγετο εἰς τὸν δῆμον Ψωφίδος, καὶ ἄλλοτε εἰς τὸν δῆμον Ἀρσανίας.

Ἀπόγονοι τῆς οἰκογενείας ἀράγε σώζονται; Μήπως ὁ ἄλλοτε πρόεδρος τῆς κοινότητος Στρέζόβης Χρ. Παπα-Ἀναστασίου εἶναι ἀπόγονος τοῦ ἱερέως Ἀναστασίου Σακελλαρίου; Ὁ δὲ νῦν ἐφημέριος Δάφνης Ἰωάννης Σακελλαρίου, τίνα σχέσιν ἔχει μὲ τὸν Ἀγωνιστὴν Ἀναστάσιον ἱερέα Σακελλαρίου;

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΝ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Πρωθιερεὺς

«Ἀδίκως μὴ κρίνε πρόσωπον. Ἦν σὺ κακῶς δικάσῃς σὲ Θεὸς μετέπειτα δικάσει».

*

«Μαρτυρίαν ψευδῆ φεύγειν· τὰ δίκαι' ἀγορεύειν. Παρθενὴν τηρεῖν· ἀγάπην δ' ἐν πᾶσι φυλάσσειν».

*

«Ὡν σοι ἔδωκε Θεὸς, τούτων χρηζουσι παράσχου. Ἔστω κοινὸς ἅπας ὁ βίος».

(Φωκυλίδης)

Προσβυτέρου ΚΩΝΣΤ. ΑΝΔΡΟΥΛΑΚΗ

ΤΟ ΔΡΑΜΑ ΤΟΥ ΠΑΠΑ-ΓΙΩΡΓΗ(*)

Ἡ ἀναπνοὴ τοῦ παπα - Γιώργη, ἀπὸ τίς πρῶτες λέξεις, ἔγινε γρήγορη. Ἄκουγε τὴν καρδιά του νὰ χτυπάη. Τὰ μάτια του βουρκώσανε. Μπροστά του ἦταν ὁ φονιάς τοῦ μονάκριβου παιδιοῦ του, τοῦ Θανάση...

Ἕνας φονιάς ποὺ ἀντίς γιὰ αἵματα ἔδειχνε στὸν πνευματικὸ τὰ δάκρυα τῆς συντριβῆς του !

Μηχανικὰ πήρε τὴν ἀλυσίδα μὲ τὸ Σταυρὸ ὁ παπᾶς, καθὼς τοῦ τὴν παρουσίαζε ὁ Σίμος. Τέσσερα χέρια τρέμανε. Τὰ χέρια ποὺ τὴν δίνανε καὶ τὰ χέρια ποὺ τὴν πέρνανε. Δυὸ καρδιᾶς σπαράζανε τὴν ὥρα τούτη. Ἡ καρδιά τοῦ φονιά κι' ἡ καρδιά τοῦ πατέρα, ποὺ ὕστερα ἀπὸ δέκα πέντε δλάκερα χρόνια ἔβλεπε ὀλοζώντανη τὴ σκηνὴ τοῦ φόνου τοῦ παιδιοῦ του.

Ἐκανε μιὰ κίνηση φρίκης ὁ παπᾶς, μὰ συγκρατήθηκε ἀμέσως. Τὸ ἓνα του χέρι βάσταγε τὴν ἀλυσίδα καὶ τὴν ἔσφιγγε δυνατά. Τ' ἄλλο ἔπεσε παράλυτο στὸ γόνατό του. Μὰ ὅπως ἔφτανε τὸ χέρι στὸ γόνατο, ἔπιασε κάτι. Συγκλονίστηκε. Τὰ δάχτυλά του κρατοῦσαν τὸ πετραχήλι ποὺ φοροῦσε.

Δὲν ἦταν μόνον ὁ πατέρας τοῦ σκοτωμένου τούτη τὴ στιγμή. Ἦταν κι' ὁ Πνευματικὸς, ὁ Πατέρας τοῦ φονιά, ποὺ συντριμμένος εἶχε τὸ κεφάλι σκυφτὸ κι' ἔκλαιγε μ' ἀναφυλητά.

— Μετάνοισα, μετάνοισα πικρά. Ἐκλαψ νύχτες ἀναρίθμητες. Κάθε βράδυ φιλοῦσα τοῦτο τὸ Σταυρὸ τοῦ σκοτωμένου καὶ ζητοῦσα συγχώρεση. Κάθε φορὰ μού ἔκαιγε τὰ χεῖλη καὶ μ' ἔπιανε ἀνατριχίλα... Εἶμαι ἓνας κακοῦργος, ἓνας ληστής. Τὸ βλέπεις τώρα πὼς δὲν κάνω νὰ πάρω τὴ Φροσύνη... Εἶμαι ἓνας ληστής. Ὅμως συγχώρηση ζητῶ. Ἐλεος γυρεύω. Μὴ μού μιλήσετε ἄλλη φορὰ γιὰ γάμο. Μὴ μὲ πιάσης ἀπὸ τὸ χέρι σὰν χθὲς ποὺ μὲ φίλησες. Φίλησες ἓνα φονιά. Βοήθησέ με μόνον νὰ σωθῶ. Ἐλεος σοῦ γυρεύω, ἄγιε τοῦ Θεοῦ...

Κάθε λέξη τοῦ Σίμου, κάθε συλλαβὴ, τρυποῦσε σὰν μαχαίρι τὴν καρδιά τοῦ παπα - Γιώργη. Τοῦτο τὸ μαρτύριο δὲν σκέφτηκε πὼς θὰ τοῦ τύχαινε ποτές. Νάχη μπροστά του τοῦ παιδιοῦ του τὸ φονιά καὶ νάσαι τὴν ἴδιαν ὥρα, ὁ φονιάς, μετανοιωμένος χριστιανός, κι' αὐτός, ὁ ἑομολόγος του, ὁ πνευματικὸς του.

Σὰν ἀστραπὴ σήκωσε τὰ βλέμματά του πρὸς τὸ ἱερό.

Ἀπὸ τὴν ἀνοιχτὴ βορεινὴ θύρα ποὺ δίπλα τῆς καθότανε,

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 536.

είδε τὸ Σταυρωμένο, στὴν Κόγχη τοῦ Ἱεροῦ νὰ τὸν φωτίζη τ' ἀκοίμητο καντήλι.

— Βοήθα με, Θεέ μου, εἶπε νοερά.

Ἦταν ἀλλοιώτικη ἡ μορφή τοῦ Σταυρωμένου αὐτῆ τὴν ὥρα. Στὴ γρήγορη ματιά του σὰ νὰ εἶδε μιὰ κίνηση, ἓνα χαμόγελο, ἓνα βλέμμα νὰ τοῦ δείχνη κάτι.

Ἀνατρίχιασε. Τοῦ φάνηκε—ὄχι! ἦταν ἀλήθεια, ἔβλεπε δίπλα στὸ Σταυρὸ ἓνα ἄλλο σταυρωμένο. Ἦταν ὁ ληστής.

— Μνήσθητί μου Κύριε!

— Ἀμήν λέγω σοι· σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσει ἐν τῷ Παραδείσῳ...

Ἐνοιωσε ἴδρωτα στὸ πρόσωπό του ὁ παπᾶς.

— Βοήθα με, Θεέ μου!

Ἦταν ὁ πατέρας, μὰ ἦταν κι' ὁ πνευματικός. Ὁ δεῦτερος ἦταν ἀνώτερος ἀπὸ τὸν πρῶτο.

Γι' αὐτὴν τὴ ψυχὴ ποῦ ἦταν μπροστά του, γι' αὐτὸν τὸ φοβερὸ φονιά, μήπως δὲν σταυρώθηκε ὁ Χριστός;

Εἶχε δικαίωμα νὰ μὴν τὸν συγχωρήσῃ;

Εἶχε δικαίωμα νὰ φανερώσῃ ποιὸς ἦταν;

Ἦχι, ποτέ!

Ὁ ἀμαρτωλὸς ἐρχόταν μ' ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη στὸν πνευματικό. Μποροῦσε, ἦταν σωστό, ἔπρεπε ὁ πνευματικός, ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Θεοῦ νὰ προδώσῃ τούτῃ τὴν ὥρα τὴν ἀποστολή του, ἐπειδὴ ἦταν καὶ πατέρας τοῦ σκοτωμένου;

Ἦταν πατέρας, ναί! Μὰ ἦταν καὶ λειτουργός, ὑπηρέτης ἐκείνου ποῦ «ἤλθε ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός».

Γιὰ νὰ κερδίσῃ λίγο καιρὸ, γιὰ νὰ συνέλθῃ κάπως πνίγοντας κάθε ἐπανάσταση τῆς πατρικῆς του καρδιάς, ρώτησε βαρειά μὰ ἤρεμα.

— Τὸν ἤξερες τὸν ἄνθρωπο αὐτό, Σίμο; Σὲ πείραξε; Σοῦ ἔκνε κανένα κακό; Γιατὶ τὸν σκότωσες;

Μὲ δάκρυα ἀπάντησε ἐκεῖνος πνιγμένα καὶ κομπιαστά.

— Οὔτε τὸν ἤξερα, οὔτε ἔμαθα ποτὲς ποιὸς ἦταν... Κεῖνα τὰ χρόνια στὸ σπίτι μας δὲν εἶχαμε οὔτε ψωμί. Πάντα ἦμαστε φτωχοί. Μὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνο ἦταν κάτι τὸ φοβερό. Ἀνέβηκα πάνω στὰ μαντριά μήπως μὲ κρατοῦσε κανεὶς νὰ τρώω λίγο ψωμί. Κι' ἀλήθεια μὲ κράτησαν σὲ μιὰ στάγγη. Ἐκανα ἕμως μιὰ ζημιὰ καὶ μ' ἔδιωξαν μὲ ξύλο καὶ βρισιές. Γύριζα τέσσερις μέρες νηστικός. Ἀποφάσισα νὰ πάω στὶς πέρα ἐπαρχίες. Λεφτὰ δὲν εἶχα νὰ πάω μ' αὐτοκίνητο. Δὲν ἤξερα οὔτε τοὺς δρόμους. Τράβηξα κι' ἐγὼ ἴσα πάνω ἀπὸ λαγκάδια καὶ βουναὶ κι' ὅπου μὲ

βγάλει ή άκρη. Τήν τρίτη νύχτα, κεί πού βάδιζα, άκουσα βήματα. Είπα πώς ήταν χωροφύλακες. Φοβήθηκα. Κρύβομαι σέ κάτι θάμνους. Βλέπω έναν άντρα. Ήταν μόνος. Βαστούσε ένα σακκούλι στόν ώμο του. Λεφτά θάχη μέσα, είπα. Θα πούλησε τίποτα και γυρίζει. Σταματάει στή βρύση. Σκύβει νά πιη νερό. Χωρίς νά καταλάβω πώς, ώρμησα άπάνω του και τόν έπνιξα.

— Ύστερα ;

Ήταν και δέν ήταν τοῦ παπα - Γιώργη τούτη ή φωνή...

— Κρύφτηκα λίγες μέρες, άφού έτρεχα όλη τή νύχτα σάν κατσίκι, κι' έφτασα μακριά πολύ. Δέν με βρήκαν. Γλύτωσα... "Όταν γύρισα στό χωριό μου ύστερα από μέρες, κανείς δέν με υποψιάστηκε. Εέρανε πώς ήμουν στά μαντριά. Κι' ύστερα ήταν πολύ μακριά τό μέρος πού έκανα τό φόνο. Ούτε και τώρα ξέρω πού ήταν ακριβώς. Θυμάμαι μόνο πώς ήταν δίπλα ή βρύση. Δέν είχα ξαναπεράσει από τά μέρη εκείνα. Ήταν πέρα πρὸς τά δυτικά...

— Κι' έπειτα ;

— Δυό - τρία χρόνια ήμουν σάν τό κτήνος. Ένα - δυό φορές μονάχα ξύπνησα τρομαγμένος νύχτα και νόμιζα πώς κάτι βαρύ, πολύ βαρύ με βάραινε και σάν νά βούλιαζα. Βάραινα φοβερά, βούλιαζα, περίεργο, πρὸς τό πλευρό πού είχα κρυμμένη τήν άλυσίδα με τό Σταυρό. Ήθελα νά τήν πουλήσω, μα φοδόμουνα μη με πιάσουν. Τόν πρώτο χρόνο τήν είχα κάτω από μιá πέτρα σ' έναν άγριόδαχτο δίπλα. Ύστερα τήν έκρυβα στόν κόρφο μου...

Μετα ήρθε ή κατοχή. Είδαμε πολλά και λίγο πριν ξερθουμε κατά δώ είχα αρχίσει νά σκέφτομαι τί έκανα. Κι' όταν είδα νά σφάζουνε τούς δικούς μου μπρὸς στά μάτια μου, τότε ένοιωσα ένα μχαίρι στό στήθος μου νά μου τρυπάει τά πνεμόνια, νά μου κόβει τή φωνή. "Ημουν κι' εγώ φον άς... Πηδώντας τό παράθυρο νά φύγω, ένοιωθα νά με κυνηγάει ό άνθρωπος πού σκότωσα... Μ' έπιασε ένας φόδος, μιá λύπη, μιá ταραχή... Ύστερα ήρθαμε κατά δώ... "Άκουσα πόσες φορές τή διδαχή σου. Μέρα με τή μέρα έλυωνα από τή συντρ βή. Μόνον όταν έμαθα νά φέλω, μου φάνηκε σά νά κινήθηκε λίγο βάρος από πάνω μου, κι' αυτό μονάχα μέσ' τήν εκκλησία... Τά βράδια, πολλές φορές, θέλω νά με πιστέψης παπá μου, εκλαιγα και φιλούσα τό Σταυρό. Ζητούσα έλεος από τόν Θεόν... Τώρα ήρθα σέ σένα... Είμαι ένας ληστής, ένας κακοῦργος. Συχώρα με, Δέσποτα ! Κι' άφού έμαθες ποιός είμαι, διώξε με από τό σπίτι σου. Ούτε για παιδί σου, ούτε κοντά σου κάνω...

Έσκυψε τό κεφάλι. Τά μάτια του έχυναν άφθονα δάκρυα.

— Κι' ἤσουνα τότε 20 χρονῶ ; Ρώτησε πάλι βαρειὰ ὁ παπᾶς.

— Δὲν ἤμουν ἀκόμα. Δέκα ἐννέα χρονῶ καὶ δὲν τάχα κλείσει.

Ἐσκυψε πάλι τὸ κεφάλι. Ἀκολούθησε μιὰ μικρὴ σιωπὴ. Ὁ Σίμος ἐκλαιγε καὶ βαθειαναστέναζε. Ὁ παπα-Γιώργης ἐνοιώθη τρικυμία στὴν ψυχὴ του.

— Βοήθα με, Χριστέ μου, εἶπε μέσα του... Μεγάλη τούτη ἡ δοκιμασία! Μὰ Ἐκεῖνος βεβαίωσε πὼς ὅ,τι μᾶς δίνει μποροῦν οἱ πλάτες μας νὰ τὸ σηκώσουν. «Οὐκ ἐάσει ἡμᾶς πειρασθῆναι ὑπὲρ ὃ δύνασθε...».

Ἦταν πατέρας τούτη τὴν ὥρα καὶ τῶν δυό. Πατέρας σαρκικὸς τοῦ σκοτωμένου. Πατέρας πνευματικὸς τοῦ φονιαῖ. Ποιὸν ν' ἀρνηθῆ; Τὸ γυιό του; Ἀδύνατον. Τὸ φονιαῖ; Μὰ ἦταν, τάχα, λιγώτερο «γυιός του» τοῦτος; «Υἱὸς κατὰ Πνεῦμα». Πρόδατο τοῦ κοπαδιοῦ του. Ἦταν τὸ παιδί κι' ὁ ἴδιος, ὁ πατέρας. Ὁ ἄσωτος ποῦ ἐπιστρέφει. Ἐκεῖνον τὸν ἐδίωξε ὁ πατέρας του;

Ὁ νοῦς του πῆγε νὰ φύγη.

Ποιὸς ἦταν αὐτὸς ποῦ ἐκλαιγε καὶ ποιὸς αὐτὸς μπρὸς στὸν ὁποῖον ἀνοίγει τὴν καρδιά του;

Ἐσχότωσε τὸ παιδί του, βέβαια. Ἦταν ὁ κακοῦργος, ὁ ληστής, ὁ ἄγνωστος σ' ὄλους δέκα πέντε ὀλάκερα χρόνια. Τώρα τὸν μάθαινε...

Ἀλλὰ πῶς; Γιατί ξεκίνησε κι' ἦρθε αὐτὸ τὸ βράδυ μὲ δάκρυα μπροστὰ του; Δὲν ἦταν ὁ μετανοιωμένος χριστιανός; — «Ἀναστάς πορεύσομαι πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ ἐρῶ αὐτῷ. Πάτερ ἤμαρτον...» Καὶ τοῦ τὸ λέει. Μπορεῖ νὰ τοῦ ἀρνηθῆ τὴν ἄφηση; Ἐχει δικαίωμα νὰ φανῆ σκληρός, ἀσπλαχνος ἀπέναντί του;

Σὰν ἀστραπὴ ζύγισε τὰ πράγματα ὁ πνευματικὸς. Ἦξερε πὼς ἔπρεπε νὰ δώση ἓνα τέλος. Μιὰν ἀπάντηση..

Δέκα ἐννέα χρόνων ἦταν ὁ φονιαῖς τότε. Φτωχός, δυστυχησμένος, ἀπαίδευτος, ἀδασκάλευτος.

Βγάλε δυὸ - τρία χρόνια ὕστερα ποῦ ἦταν ἀκόμα στὸ σκοτάδι, δώδεκα ὀλόκληρα χρόνια μόνος του αὐτοκαλονίστηκε. Μακριὰ ἀπὸ τὸν κόσμον, τὰ γλέντια του, τὴς χαρὲς του, ἀκόμα καὶ τ' ἄθῳα πειράγματα καὶ τὴς κουβέντες τὴς ἴδιες.

Στὴν ἐκκλησιὰ ἦταν ταχτικὸς (ἔκανε καὶ τὸν ψάλτη), μὰ τ' ἄγιο δισκοπότηρο δὲν τὸ πλησίασε.

Τὸν ἄκουσε κάποτες κι' ὁ ἴδιος νὰ προσεύχεται μὲ δέος κάποια νύχτα...

Ὅλα τούτα τὰ χρόνια, κάτω ἀπὸ τὸ βάρος τοῦ αἵματος τοῦ σκοτωμένου, ἦταν τίμιος, αὐστηρὸς, ἠθικὸς. Δουλεuttῆς, εἰλικρι-

νής, ἀπονήρευτος. Οἱ πράξεις του, τὰ λόγια του (ὅσα ἔλεγε), οἱ κινήσεις του, ἡ ζωὴ του, ὅλα ἔδειχναν τὴν ἀληθινὴν του μετάνοια, τὸν πόνο γιὰ τὸ κακούργημά του. Ἦθελε ἄλλο γιὰ νὰ τοῦ πῆ «ἀφρονταί σου αἱ ἁμαρτίαι»;

Ὁ Σίμος εἶχε τὸ κεφάλι σκυφτό. Ἐρριξε ἓνα βλέμμα ἀκόμα πάνω σ' ἐκεῖνο τὸ κεφάλι ὁ ἱερεὺς.

— Τὰ κρίματα τοῦ Θεοῦ εἶναι ἀβυσσος, συλλογίστηκε.

Κάποτε γεννήθηκε ἓνας ἄνθρωπος, τυφλὸς ὄχι γιὰ ἄλλο λόγο, μὰ «ἵνα φανερωθῆ τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτῷ...». Μήπως καὶ τώρα θέλησε ὁ ἅγιος Θεός, μὲ τοῦ παιδιοῦ του τὸ αἷμα, νὰ βρῆ τὸ δρόμο πρὸς τὸ Σωτήρα ἓνας ἄθλιος;

Μήπως ὁ Ἰωὴδ δὲν εἶχε υἱοὺς καὶ θυγατέρας καὶ ὑπάρχοντα πολλὰ καὶ τὰδε ὅλα νὰ γίνωνται συντρίμματα, γιὰτὶ ἔτσι θέλησε ὁ Θεός νὰ δοκιμάσῃ τὴν πίστη του;

Μήπως δὲν ζήτησε τὸ ἴδιο τὸ χέρι τοῦ Ἀβραάμ νὰ σφάξῃ τὸ παιδί του, γιὰ νὰ τοῦ δείξῃ τὴν πίστη του;

Καὶ μήπως ζητοῦσε τώρα ὁ Θεός κι' ἀπ' αὐτὸν ἀπόδειξη τῆς μακροθυμίας μὰ καὶ τῆς ἀφοσιώσεώς του στὸ καθήκον;

Τὰ πράγματα ἦσαν τώρα ξεκάθαρα μπροστὰ του. Ἐπρεπε νὰ σηκώσῃ τὸ Σταυρό; Ἢ τὸν σηκώσῃ. Τοῦ ἦταν προωρισμένο νὰ πῆ τὸ ποτήρι «μέχρι τρυγός»; Ἢ τὸ πιῆ.

— Γενηθήτω, Κύριε, τὸ θέλημά Σου, ψιθύρισε...

Ἄκουσε τὸν ψίθυρο ὁ Σίμος καὶ σήκωσε τὸ κεφάλι.

Κεῖνη τὴ στιγμὴ κάρφωσε τὰ μάτια του ὁ παπᾶς στὰ δικὰ του. Ἄπλωσε τὸ χέρι του κι' ἔπιασε τὸ δικό του. Μέσα στὸ μισσοσκόταδο, ἤσυχια, βαρειά, ἐπιβλητικὰ, ἄρχισε ὁ πνευματικός.

— Σίμο, παιδί μου, ἄκουσε: Ὁ Χριστὸς «οὐκ ἦλθε καλέσαι δικαίους, ἀλλ' ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν». «Οὐ χρειάν ἔχουσι οἱ ἰσχύοντες ἱατροῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες». Ἐσφαλές, ναί! Κανεὶς δὲν εἶναι ἀλάθητος. Ἀμάρτησες. Ἀναμάρτητος εἶναι μόνον ὁ Θεός. Εἶναι θαρὸ τὸ σφάλμα σου. Εἶμαι σὲ θέση ὅμως νὰ ξέρω πὼς εἶναι καὶ μεγάλη ἡ μετάνοιά σου. Χρόνια τώρα εἶσαι κοντά μου καὶ τὸ ξέρω αὐτὸ καλά. Ποτὲ δὲν εἶπες λέξη κακῆ. Κακὸ δὲν ἔκανες οὔτε σὲ μηρμηγκί. Κανένα δὲν ἀδίκησες. Τὰ ξέρω ὅλα. Κεῖνο ποῦ ἔκανες τότε ἦταν μιὰ τρέλλα. Ὁ Χριστὸς συχώρησε πόρνες καὶ τελῶνες καὶ ἁμαρτωλοὺς. Καὶ τὸ ληστή στὸ Σταυρό. Σὲ συγχωρεῖ κι' ἐσένα. Γιὰ μένα καὶ γιὰ σένα, γιὰ ὅλους τοὺς ἁμαρτωλοὺς ἔχυσε τὸ αἷμα του στὸ Γολγοθᾶ. Αὐτὸ τὸ αἷμα σὲ καθαρίζει, τὴν ὥρα τούτη, ἀπὸ κάθε ἁμαρτία. Δέχεται τὴ μετάνοιά σου. Τὰ δάκρυά σου γίνονται δεκτά. Ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ σοῦ δίδω τὴ συχώρεση τὴν ὥρα τούτη.

(Ἐπεται τὸ τέλος)

ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΕΚΚΛ. ΥΜΝΟΓΡΑΦΙΑ

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ ΚΑΙ ΚΟΝΤΑΚΙΑ (*)

ΜΗΝ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

1. Ναούμ τοῦ Προφήτου καὶ Φιλαρέτου τοῦ Ἑλεή-
μονος.

Ἀπολυτίκια.

Τοῦ Προφήτου.

Ἦχος γ'. Θείας πίστεως.

Νόμφ ἔλαμψας, προαναγγέλλων, τὰς τῆς χάριτος, Ναοὺμ
Προφήτα, ὁμωνύμως παρακλήσεις ἐν Πνεύματι· δι' ὧν ὁ Λόγος
οὐσίαν τὴν βρότειον, ἐπιφανεῖς τοῖς ἀνθρώποις κατηύφρανεν· ἔθεν
πρέσβευε, Τριάδι τῆ πανοικτοῖρμονι, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Τοῦ ἁγ. Φιλαρέτου, Ὁμοιον.

Θείας πίστεως, περιουσίᾳ, διεσκόρπισας, τοῖς δεσμένοις, τὸν
προσιόντα σοι πλοῦτον Φιλάρετε· καὶ εὐσπλαγχνίᾳ κοσμήσας τὸν
βίον σου, τὸν χορηγὸν τοῦ ἐλέους ἐδόξασας. Ὅν ἰκέτευε, δοθῆναι
τοῖς εὐφημοῦσί σε, ρανίδα οὐκτιριμῶν καὶ θεῖον ἔλεος.

Κοντάκια.

Τοῦ Προφήτου.

Ἦχος δ'. Ἐπεφάνης σήμερον.

Ὡς πυρός ἀκοίμητος, Ναοὺμ Προφήτα, φρυκτωρεῖς ἐν πέ-
ρασι, δι' αἰνιγμάτων ἱερῶν, τὴν τῶν μελλόντων ἀλήθειαν, ὧν τὰς
ἐκδάσεις ὀρῶντες τιμῶμέν σε.

Τοῦ ἁγ. Φιλαρέτου.

Ἦχος γ'. Ἡ Παρθένος σήμερον.

Τοῦ Ἰῶβ κτησάμενος, ἐν πειρασμοῖς τὴν ἀνδρείαν, τοῖς
πτωχοῖς διένειμας, ὡς συμπαθῆς τὸν σὸν πλοῦτον· ὠφθης γάρ,
τῆς εὐσπλαγχνίας ἔμψυχος δρύσις, νάμασι, τῶν θείων τρόπων σου
ἐλαρύνων, τοὺς ἐκ πάθου σοι βοῶντας· χαίροις θεράπον, Χριστοῦ
Φιλάρετε.

Μεγαλυνάρια.

Τοῦ Προφήτου.

Φρόνημα οὐράνιον ἐσχηκώς, οὐρανόθεν δόξης, ἐχρημάτισας
θεωρός, βίψ τε τὸν λόγον, Ναοὺμ ἐπισημαίνων· διὸ σε ὡς Προφή-
την, θεῖον γεραίρομεν.

Τοῦ ἁγ. Φιλαρέτου.

Χαίροις τῶν πενήτων ὁ προμηθεύς, καὶ τῶν δυστυχούντων,

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 555.

ἀντιλήπτωρ καὶ βοηθός· χαίροις ὁ ἐν οἴκῳ, τὸν Λόγον θεραπεύσας, Φιλάρετε τρισμάκαρ, Δικαίων σύσκηγε.

2. Ἄββακοῦμ τοῦ Προφήτου καὶ Ὁσίου Κυρίλλου τοῦ Φιλεώτου.

Ἀπολυτίκια.

Τοῦ Προφήτου.

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Ὡς ὄρος προέγραψας, τὴν Θεοτόκον Ἀγνήν, ἐξ ἧς ἡμῖν ἔλαμψεν, ὁ τῶν ἀπάντων Θεός, σαρκὸς ὁμοιώματι· ὄθεν σε ὡς Προφήτην, θεηγόρον τιμώντες, χάριτος οὐρανόυ, μετασχεῖν δυσωποῦμεν, πρεσβείαις σου θεοδέκτοις Ἄββακοῦμ ἔνδοξε.

Τοῦ Ὁσίου, Ὁμοιον.

Ὡς γένος καὶ πάροικος, τῶν ἐπιγεῖων τερπνῶν, ζῶν τὴν ἰσάγγελον, ἐπολιτεύσω σαφῶς, Πατὴρ ἡμῶν Κύριλλε· ὄθεν τὰς οὐρανόυς, εἰληφῶς ἀντιδόσεις, πρέσβευε Θεοφόρε, τῷ Σωτῆρι τῶν ἔλων, δοθῆναι τοῖς σὲ τιμῶσι, χάριν καὶ ἔλεος.

Κοντάκια.

Τοῦ Προφήτου.

Ἦχος πλ. δ'. Τῇ ὑπερμάχῳ.

Τῆς προφητείας τὴν κιθάραν τὴν θεόφθογον, τὴν προηγήσασαν Χριστοῦ τὴν συγκατάβασιν, Ἄββακοῦμ ἀνευφημήσωμεν τὸν θεόπτην· ἐμπνευσθεὶς γὰρ τῇ ἐλλάμψει τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ἐμφανῶς προδιετύπωσε τὰ μέλλοντα. Τοῦτῃ λέγοντες, χαίρε σκευὸς τοῦ Πνεύματος.

Τοῦ Ὁσίου.

Ἦχος δ'. Ὁ ὑποθεις ἐν τῷ Σταυρῷ.

Ἀκολουθήσας τῷ Δεσπότη τῶν ἔλων, τῶν προσηκόντων ἀπηνήσω τὴν σχέσιν, καὶ τὸν σταυρόν σου Κύριλλε ἐδάστασας στερρῶς· ὄθεν ἐχρημάτισας, τῆς Τριάδος δοχεῖον, καὶ Ὁσίων σύσκηγος, διὰ δίου ἐνθέου· μεθ' ὧν δυσώπει πάντοτε Χριστόν, ὑπὲρ τῶν πίστει, τιμώντων σε Ὁσίε.

Μεγαλυνάρια.

Τοῦ Προφήτου.

Τὸ φῶς ὡς προεΐπας τὸ πατρικόν, ἐν Ναῷ οἰκείῳ, καθωράθη σωματικῶς· ὄθεν οἱ τὴν αἴγλην, αὐτοῦ εἰσδεδεγμένοι, ἐν ὕμνοις Ἄββακοῦμ σε, παιδροῖς δοξάζομεν.

Τοῦ Ὁσίου.

Σύνοικον τὴν χάριν πεπλουτηκῶς, συζύγου τὸν πόθον, ὑπερείδες θεοπρεπῶς, καὶ δικαιοσύνης, ἐργάτης ἀνεδείχθης, Κύριλλε Θεοφόρε· διὸ δεδόξασαι.

3. Σοφονίου τοῦ Προφήτου.

Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος α', Τῆς ἐρήμου πολίτης.

Συνιεὶς φερωνύμως τῶν μελλόντων τὴν πρόγνωσιν, ἐκφαντορικῶς προεκαίνεις, τὴν αἰώνιον λύτρωσιν· Σιών γὰρ Βασιλέα τὸν Χριστὸν, κηρύττεις Σοφονία ἐμφανῶς· παρ' αὐτοῦ γὰρ ἐλυτρώθημεν τῆς ἀρᾶς, Προφῆτα οἱ βρωντές σοι· δόξα τῷ σὲ δοξάσαντι Θεῷ, δόξα τῷ σὲ στεφανώσαντι, δόξα τῷ δωρουμένῳ διὰ σοῦ, πᾶσι συγχώρησιν.

Κοντάκιον.

Ἦχος γ'. Ἡ Παρθένος σήμερον.

Ἐπαξίως σύνεσιν, προφητικὴν γεωργήσας, τὴν τοῦ Λόγου κένωσιν, προανεφώνησας κράζων· τέρφθητι, Σιών ἡ πόλις ἡ πανολβία, Ἄνακτα, Χριστὸν ἐν πώλῳ εἰσδεχομένη· Ὅν δυσώπει Σοφονία, ὑπὲρ τῶν πίστει, μακαριζόντων σε.

Μεγαλυνάριον.

Χαίροις τῶν ἐν νόμῳ ἐκπληρωτά, καὶ τῶν ἐν τῇ νέᾳ, Διαθήκῃ προμηνυτά· χαίροις οὐρανίων, χαρίτων μυστηπόλε, Προφῆτα Σοφονία ἀξιοθαύμαστε.

4. Βαρβάρας Μεγαλομάρτυρος, Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ καὶ Σεραφεῖμ Φαναρίου τοῦ Ἱερομάρτυρος.

Ἀπολυτίκια.

Τῆς Ἁγίας.

Ἦχος πλ. α'. Τὸν συνάναρχον Λόγον.

Τῆς Τριάδος τὴν δόξαν ἀνακηρύττουσα, ἐν τῷ λουτρῷ τρεῖς θυρίδας ὑπεσημῆνω σοφῶς, κοινωνίαν πατρικὴν λιποῦσα πάνσεμνε· ὅθεν ἠγώνισαι, λαμπρῶς, ὡς παρθένος εὐκλεῆς, Βαρβάρᾳ Μεγαλομάρτυς. Ἀλλὰ μὴ παύση πρεσβεύειν, ἐλεηθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Τοῦ Ὁσίου.

Ἦχος γ'. Θείας πίστεως.

Θεῖον ὄργανον, τῆς Ἐκκλησίας, λύρα εὐσημος, τῆς εὐσεβείας ἀνεδείχθης Ἰωάννη πανεύφημε· ὅθεν πυρσεύεις τοῦ κόσμου τὰ πέρατα, ταῖς τῶν σοφῶν σου δογμάτων ἐλλάμψεσι. Πάτερ Ὁσίε, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἰκέτευε, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Τοῦ Ἱερομάρτυρος.

Ἦχος α'. Τῆς ἐρήμου πολίτης.

Τῶν Ἀγράφων τὸν γόνον Φαναρίου τὸν πρόεδρον, καὶ Μονῆς Κορώνης τὸ κλέος, Σεραφεῖμ εὐφημήσωμεν· ἀθλήσας γὰρ λαμπρῶς ὑπὲρ Χριστοῦ, θαυμάτων ἐπομβρίζει δωρεάς, καὶ λυ-

τροῦται νοσημάτων φθοροποιῶν, τοὺς πίστει ἀνακράζοντας· δόξα τῷ δεδωκότι σοι ἰσχύν, δόξα τῷ σὲ θαυμαστῶσαντι, δόξα τῷ ἐνεργοῦντι διὰ σοῦ, πᾶσιν ἰάματα.

Κοντάκιον.

Τοῦ Ἱερομάρτυρος.

Ἦχος πλ. δ'. Τῇ ὑπερμάχῳ.

Τῆς Ἐκκλησίας τὸν φωστήρα τὸν νεόφωτον
Καὶ Φαναρίου τὸν ποιμένα τὸν θεόκριτον
Ἀνυμνήσωμεν ἐν ᾄσμασι θεοφθόγοις·
Ἀνατείλας γὰρ ἐσχάτως δι' ἀθλήσεως
Καταυγάζει Ὁρθοδόξων τὰ πληρώματα
Χαίροις λέγοντα, Σεραφεῖμ ἀξιάγαστε.

Μεγαλυνάριον.

Τῆς Ἁγίας.

Πατέρα λιποῦσα τὸν δυσσεβῆ, θυγάτηρ ἐδείχθης Βασιλέως
τῶν οὐρανῶν, ὑπὲρ οὐ προθύμως, ἀθλήσασα Βαρβάρᾳ, λυτροῦσαι
πάσης νόσου τοὺς προσιόντας σοι.

Τοῦ Ὁσίου.

Ἵψηλῶν δογμάτων ἐρμηνευτά, ἱερῶν ᾄσμάτων, θεωρρημον
ὕψηγητά, χαίροις Ἰωάννη, ὁ πάντας διεγείρων, τοῖς μελιχροῖς
σου ὕμνοις, πρὸς θείαν αἴνεσιν.

Τοῦ Ἱερομάρτυρος.

Χρίσματι ἀγίῳ τελειωθείς, θερμῶς ἀναδέχη, τὸ μαρτύριον
τῆς ζωῆς· οὐ γὰρ ἐπησχύνθης, τὸν εὐαγῆ ἀγῶνα, ὃ Σεραφεῖμ
διό σε, Χριστὸς ἐδόξασε.

5. Σάβα τοῦ Ἁγιασμένου.

Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος α'. Τῆς ἐρήμου πόλιτος.

Τῶν Ὁσίων ἀκρότης καὶ Ἀγγέλοις ἐφάμιλλος, ὡς ἡγια-
σμένος ἐδείχθης, ἐκ παιδὸς Σάβα Ὁσίε· οὐράνιον γὰρ βίον ὑπελ-
θὼν, πρὸς ἔνθεον ζωὴν χειραγωγεῖς, διὰ λόγου τε καὶ πράξεως
ἀληθοῦς, τοὺς πίστει ἐκδοῶντάς σοι· δόξα τῷ δεδωκότι σοι ἰσχύν,
δόξα τῷ σὲ στεφανώσαντι, δόξα τῷ ἐνεργοῦντι διὰ σοῦ, πᾶσιν
ἰάματα.

Μεγαλυνάριον.

Ὁφθης ὑποτύπωσις καὶ κανὼν, θεοφόρε Σάβα, ὡς τοῦ
Πνεύματος θησαυρός, Ὁσίων Πατέρων, ρυθμίζων καὶ ἰθύνων,
πρὸς κλῆρον ἀφθαρσίας τοὺς πειθομένους σοι.

6. *Νικολάου Μύρων τοῦ Θαυματουργοῦ.*

Μεγαλυνάριον.

Ὁρφανῶν προστάτην σε καὶ χηρῶν, πεινῶντων τροφέα, πενομένων τε πλουτιστήν, αἰχμαλώτων ρύστην, πλεόντων τε σωτήρα, κεκτήμεθα παμμάκαρ σοφὲ Νικόλαε.

7. *Ἀμβροσίου Μεδιολάνων καὶ Ὁσίου Γρηγορίου τοῦ ἐν Ἀθῶ.*

Ἀπολυτίκια.

Τοῦ Ἱεράρχου.

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Ὡς θεῖος διδάσκαλος, καὶ Ἱεράρχης σοφός, δογμάτων ἀκρίδαιαν, μυσταγωγεῖς τοὺς πιστοὺς, Ἀμβρόσιε Ὅσιε· λύεις ἀρετιζόντων, τὴν ἀχλὺν τοῖς σοῖς λόγοις· φαίνεις τῆς εὐσεβείας, τὴν θεόδοτον χάριν· ἐν ἣ τοὺς σὲ γεραίροντας, συντήρει ἀπήμονας.

Τοῦ Ὁσίου.

Ἦχος α'. Ὁ ποιμενικὸς αὐλός.

Ὁ θεοειδὴς καὶ ἰσάγγελος βίος σου, τοῖς ἐν τῷ Ἀθῶ κωνῶν ἐχρημάτισεν· ὡς γὰρ καθάρας τὸν νοῦν δι' ἀσκήσεως, τοῦ Παρακλήτου ἐδείχθης κειμήλιον. Ἀλλὰ πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ, Πάτερ Γρηγόριε, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Κοντάκια.

Τοῦ Ἱεράρχου.

Ἦχος δ'. Ἐπεφάνης σήμερον.

Εὐσεβείας δόγμασι, περιαστράπτων, ὡς φωστήρ ἐξέλαμψας, τῇ οἰκουμένῃ ἐκ Δυσμῶν, καταφωτίζων τοὺς ψάλλοντας· χαίροις Πατέρων τὸ κλέος Ἀμβρόσιε.

Τοῦ Ὁσίου.

Ἦχος α'. Χορὸς Ἀγγελικὸς.

Ἐγρήγορσιν αἰεὶ, πρὸς ζωῆς ἀναβάσεις, ποιούμενος σοφέ, τοὺς ὁσίους σου πόρους, εἰς ὕψος ἀνέδραμες, ἀπαθείας Γρηγόριε· ὄθεν ἔλαμψας, τῶν ἀρετῶν ταῖς ἀκτίσι, καὶ κατηύγασας, τῶν Μοναστῶν τὰς χορείας, πιστῶς ἐπομένας σοι.

Μεγαλυνάριον.

Τοῦ Ἱεράρχου.

Χαίροις ἱερέων ἢ καλλονῇ, καὶ τῆς Ἐκκλησίας, στύλος ὄντως ὁ θεαυγής· χαίροις Ὁρθοδόξων, δογμάτων μυστολέκτα, Ἀμβρόσιε τρισμάκαρ, Τριάδος πρόμαχε.

Τοῦ Ὁσίου.

Χαίροις ἐγκρατείας ὑπογραμμός, καὶ τῆς ἀπαθείας, ἐνδιαί-

τημα ἀγλαόν· χαίροις φοιτητῶν σου, ὁ γρήγορος προστάτης, Γρηγόριε θεόφρον τοῦ Ἄθω καύχημα.

8. Παταπίου Ὁσίου.

Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος γ'. Θείας πίστεως.

Θείας κλήσεως, ἰχνηλατήσας, ἐκ νεότητος, τὰς ἐπιδόσεις, δι' ἀσκήσεως τῷ κόσμῳ ἐξέλαμψας· καὶ δοξασθεὶς ἀπαθείας ταῖς χάρισι, πάθη ποικίλα ἰᾶσαι Πατάπτιε. Πάτερ Ὁσίε, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἰκέτευε, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Μεγαλυνάριον.

Βίον θεοτύπων ἐκ παιδός, Πάτερ ἀγαπήσας, ἐξενώθης τῶν γερῶν· ἔθεν ὀκειώθης, τῷ ξένοις θαυμασίοις, Πατάπτιε πλουσίως σὲ μεγαλύναντι.

9. Ἡ σύλληψις τῆς Ἀγίας Ἄννης, Μητρὸς τῆς Θεοτόκου.

Μεγαλυνάριον.

Σήμερον ἡ Ἄννα ἡ εὐκλεής, φύσεως τοῖς νόμοις, συλλαμβάνει θεία βουλῇ, τὴν τὸν Θεὸν Λόγον, ὑπερφυῶς τεκοῦσαν· τὴν σύλληψιν οὖν ταύτης, φαιδρῶς αἰνέσωμεν.

10. Μηνᾶ τοῦ Καλλικελάδου, Ἐρμογένους καὶ Εὐγράφου Μαρτύρων.

Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος γ'. Τὴν ὀραϊότητα.

Ἡ καλλικελάδος, θεόφρον γλῶσσά σου, λαμπρῶς κηρύξασα, συναθλητάς σοι εὐκλεεῖς, εἰλκύσατο ἐν σταδίῳ, Μηνᾶ παμμακάριστε, Ἐρμογένην τὸν ἔνδοξον, καὶ τὸν θεῖον Εὐγράφον, μεθ' ὧν χαίρων ἠγώνισαι. Καὶ νῦν τὴν Παναγίαν Τριάδα, ὑπὲρ ἡμῶν ἐκδυσωπεῖτε.

Μεγαλυνάριον.

Ὅσπερ λιγυρόφθογγος ἀηδῶν, Μηνᾶ τὸν τῶν ἔλων, διαγγείλας Δημιουργόν, Εὐγράφον τὸν θεῖον, ὁμοῦ σὺν Ἐρμογένει, σμφύτους ἐπεσπᾶσω, τῷ θεῷ σκάμματι.

11. Δανιὴλ τοῦ Στυλίου καὶ Λεοντίου τοῦ ἐν Ἀχαΐᾳ Ὁσίου.

Ἀπολυτίκια.

Τοῦ Ὁσίου Δανιὴλ.

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Ἰψώσας τὸ σῶμά σου, ἐπὶ τοῦ στύλου σοφέ, τὸν νοῦν σου

ἐπτέρωσας, πρὸς τὸν Θεὸν ἀκλινῶς, βιώσας ὡς ἄγγελος· ἔθεν σε στήλην ζῶσαν, εὐσεβείας εἰδότες, κράζοντές σοι βοῶμεν, Δανιήλ θεοφόρε· παντοίων ἡμᾶς κινδύνων, πρέσβευε ρύεσθαι.

Τοῦ Ὁσίου Λεοντίου.

Ἦχος α΄. Τὸν τάφον σου Σωτήρ.

Ἀσκήσει λαμπρυνθείς, ὡς χρυσὸς ἐν χωνείᾳ, λαμπρύνεις Μο-
ναστῶν, τοὺς χοροὺς ἐπομένους, τοῖς θείοις σου διδάγμασι, θεο-
φόρε Λεόντιε· ἔθεν σήμερον, τὴν φωτοφόρον σου μνήμην ἑορτά-
ζοντες, ὑπὲρ ἡμῶν σε πρεσβεύειν, αἰτοῦμεν πρὸς Κύριον.

Κοντάκιον.

Τοῦ Ὁσίου Λεοντίου.

Ἦχος δ΄. Τῇ ὑπερμάχῳ

Τῷ τῆς σοφίας προσελθὼν κρατῆρι πάνσοφε
Καὶ ἀπολάυσας μυστικῶς τοῦ θείου νέκταρος
Ἀνεξάντλητον γεγένησαι θεῖον ρεῖθρον
Πελαγίζον ἁμβροσίας νᾶμα ἤδιστον
Τοῖς πιστῶς σου ἐκτελοῦσι τὰ μνημόσυνα
Καὶ βοῶσί σοι, χαίροις Πάτερ Λεόντιε.

Μεγαλυνάριον.

Τοῦ Ὁσίου Δανιήλ.

Ἐλαμψας ἐν σύλῳ οἷα πυρρός, ταῖς φωτοβολίαις, τῶν ὁσίων
σου ἀρετῶν, καὶ καταπυρσεύεις μαρμαρυγῆς ἀύλοις, ὦ Δανιήλ
θεόφρον τοὺς σε γεραίροντας.

Τοῦ Ὁσίου Λεοντίου.

Φρόνημα ἀνδρεῖον ἀναλαβὼν, τὸν λέοντος δίκηγ, ὠρυόμενον
καθ' ἡμῶν, ὀπλοῖς ἐγκρατείας, Λεόντιε καθεῖλες· ἐξ οὗ τῆς ἐπη-
ρείας κἀμὲ ἀπάλλαξον.

Κυριακὴ τῶν Ἁγίων Προπατόρων.

Ὑπakoή. Ἦχος β΄.

Εἰς δρόσον τοῖς παισὶ, τὸ πῦρ μετεβάλλετο· ὁ θρῆνος εἰς
χαράν, ταῖς γυναιξίν ἐνηλλάσσετο· Ἄγγελος γὰρ ἐν ἀμφοτέροις,
διηκόνει τοῖς θαύμασι· τοῖς μὲν εἰς ἀνάπαυσιν, μεταποιήσας τὴν
κάμινον· ταῖς δὲ τὴν Ἀνάστασιν, καταμηνύσας τριήμερον· Ὁ ἄρ-
χηγὸς τῆς ζωῆς ἡμῶν, Κύριε δόξα σοι.

Μεγαλυνάριον.

Χαίρετε Προπάτορες τοῦ Χριστοῦ· ἐξ ὑμῶν γὰρ ράβδος, ἀνε-
θλάστησεν εὐθαλής, ἣτις ἐξανθῆσαι, τὸ ζωηφόρον ἄνθος, ἐν Βη-
θλεὲμ τῇ πόλει ἤδη ἐπέιγεται.

12. Σπυρίδωνος Τριμυθούντος τοῦ Θαυματουργοῦ.

Κοντάκιον.

Ἦχος πλ. δ'. Τῇ ὑπερμάχῳ.

Ὡς θησαυρὸν τῆς συμπαθείας ἀδαπάνητον
καὶ τῶν θαυμάτων κρήνην ὄντως πολυχεύμονα
Μακαρίζομεν Σπυρίδων σε Ἱεράρχα.
Ἄλλ' ὡς ρύστης τῶν καλούντων σε δξύτατος
Ἐκ παντοίων ἀπολύτρωσαι κακώσεων
Τοὺς βοῶντάς σοι, χαίροις Πάτερ πανεύφημε.

Μεγαλυνάριον.

Χαίροις τῶν θαυμάτων ὁ ποταμός· χαίροις ἀσθενούντων,
καὶ πασχόντων ὁ ἱατρός· χαίροις τῶν λογίων, τοῦ Πνεύματος ὁ
σπόρος, Σπυρίδων Τριμυθούντος Ποιμὴν τρισόλβιε.

13. Εὐστρατίου, Αὔξεντιου, Εὐγενίου, Μαρδαρίου,
Ὁρέστου καὶ Λουκίας Μαρτύρων.

Ἀπολυτίκια.

Τῶν Μαρτύρων.

Ἦχος δ'. Ὁ ὑψωθείς ἐν τῷ Σιναεῶ.

Ἡ πενταυγὴς τῶν Ἀθλοφόρων χορεία, τῇ τῶν ἀγώνων
νοητῇ δαδουχίᾳ, τὴν οἰκουμένην ἅπασαν ἀυγάζει νοητῶς, ὁ σοφὸς
Εὐστράτιος, Αὔξεντιῷ τῷ θεῷ, Ὁρέστης καὶ Μαρδάριος, καὶ
Εὐγένιος ἅμα, οὓς εὐφημοῦντες εἵπωμεν πιστοί· χαίροις Μαρτύ-
ρων, πεντάριθμε σύλλογε.

Τῆς Ἁγίας.

Ἦχος πλ. α'. Τὸν συνάναρχον Λόγον.

Παρθενίας φοροῦσα χλαῖναν ὑπέρλαμπρον, παρθενικῶς ἐμνη-
στεύθης τῷ Ζωοδότῃ Χριστῷ, καὶ ἀγάπην γεηροῦ μνηστήρος ἔλι-
πες· ὅθεν ὡς δῶρα νυμφικά, προσενήνοχας αὐτῷ, τὰ ρεῖθρα τῶν
σῶν αἱμάτων, Λουκία Παρθενομάρτυς· ἧ καὶ πρεσβεύεις ὑπὲρ
πάντων ἡμῶν.

Κοντάκιον.

Τῆς Ἁγίας.

Ἦχος γ'. Ἡ Παρθένος σήμερον.

Τὴν λαμπρὰν σου ἀθλησιν, ἀνευφημοῦντες ἐν πόθῳ, ὡς ἀνήνην
παρθένον σε, καὶ ἀθληφόρον τιμῶμεν· μόνον γάρ, Χριστοῦ τὸ
κάλλος ἐπιποθοῦσα, ἅπασαν, ἀπεβδελύξω φθαρτῶν ἰδέαν· διὰ
τοῦτο καὶ τμηθεῖσα, ἀφθάρτου δόξης, Λουκία ἔτυχες.

Μεγαλυνάρια.

Τῶν Μαρτύρων.

Σύμμορφοι ἐν ἄθλοις τοῖς ἱεροῖς, Εὐστράτιε μάκαρ, καὶ

Αὐξέντιε ἱερέ, σὺν τῷ Εὐγενίῳ, Μαρδάριε Ὁρέστα ἡμᾶς ἐν ὁμο-
νοίᾳ διατηρήσατε.

Τῆς Ἁγίας.

Φίλτρῳ πτερωθεῖσα τῷ θεϊκῷ, μνήστορος γηένου, ὑπερέ-
δραμες τὴν στοργήν, καὶ ὀδμαῖς ἀύλοις, τοῦ Λόγου ἐπομένη,
Λουκία Ἀθληφόρε νομίμως ἤθλησας.

**14. Θύρσον, Λευκίου, Καλλινίκου, Φιλήμονος, Ἀπολ-
λωνίου καὶ Ἀρριανοῦ Μαρτύρων.**

Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος γ'. Τὴν ὠραιότητα.

Τὴν ἐξαστέλεχον, Μαρτύρων φάλαγγα, ἀσμάτων ἀνθεσιν,
ἀνευφημήσωμεν, ὡς καθαιρέτας τοῦ ἐχθροῦ, καὶ στύλους τῆς εὐ-
σεβείας Θύρσον καὶ Φιλήμονα, καὶ στερρὸν Ἀπολλώνιον, Ἀρ-
ριανὸν Καλλίνικον, καὶ τὸν ἐνδοξὸν Λεύκιον· αὐτοὶ γὰρ αὐρα-
νίων χαρίτων, κόσμῳ πυρσεύουσι τὴν αἴγλην.

Μεγαλυνάριον.

Δῆμος ἀγιόλεκτος καὶ σεπτός, πρόκειται εἰς αἶνον, Ἀθλο-
φόρων θεοστεφῶν, ὧν τὰς ἀριστείας, πνευματικῶς τιμῶντες, τὴν
τούτων μυηθῶμεν θείαν ἀνάβασιν.

15. Ἐλευθερίου Ἱερομάρτυρος.

Μεγαλυνάριον.

Τῆς ἐλευθερίας τῆς ἐν Χριστῷ, τοῖς δεδουλωμένοις, χρημα-
τίσας μυσταγωγός, κληρονόμος ὠφθης, Σιών τῆς ἐλευθέρας,
ἀθλήσας Ἐλευθέριε ὡς ἀσώματος.

**16. Ἀγγαίου τοῦ Προφήτου καὶ Θεοφανοῦς τῆς Βα-
σιλίσσης.**

Ἀπολυτίκια.

Τοῦ Προφήτου.

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Προφήτης θεόληπτος, οἷα θεράπων Θεοῦ, τῷ κόσμῳ ἐνδέ-
δειξαι, ἀνακαθάρας τὸν νοῦν, Ἀγγαῖε πανεύφημε· ὅθεν ἑορταζόν-
των, ἐνθα πέφυκεν ἦχος, ἡρθης ὡς ἑορτάζων, ἐν Θεῷ φερωνύ-
μως· ᾧ πρέσβευε θεηγόρε, σῶζεσθαι ἅπαντας.

Κοντάκια.

Τοῦ Προφήτου.

Ἦχος β'. Τοῖς τῶν αἱμάτων σου.

Καταυγασθεὶς τῇ ἐλλάμψει τοῦ Πνεύματος, προφητικῶς δια-

λάμπεις τοῖς πέρασι, καὶ τύποις τρανώσας τὰ μέλλοντα, περιφανῆς διὰ βίου γεγένησαι, Ἄγγατε Προφήτα θεόσοφε.

Τῆς Ἀγίας.

Ἦχος πλ. δ'. Τῆ Ὑπερμάχῳ

Τὴν ἐν τῷ μέσῳ ἀνακτόρων ἀναλάμψασαν
Ὡς ἐν ἐρήμῳ ἀγιότητος ταῖς λάμψεσιν
Ὡς θεόφρονα τιμήσωμεν βασιλίδα
Βασιλείαν γὰρ λιποῦσα τὴν ἐπίγειον
τὴν οὐράνιον ἐνθέως ἐκληρώσατο
χαίροις λέγοντες, Θεοφανῶ παμμακάριστε.

Μεγαλυνάριον.

Τοῦ Προφήτου.

Ἄγγος χαρισμάτων προφητικῶν, Ἄγγατε Προφήτα, ἀνεδείχθης δι' ἀρετῶν, ἐξ ὧν κήμοι μάκαρ, μετὰδος οὐρανόθεν, ἵνα πρὸς σωτηρίας τρίβον ἀφίκωμαι.

Τῆς Ἀγίας.

Τῆς θεοφανείας τῆς μυστικῆς, τὴν βουλὴν πληροῦσα, ὡς βασίλισσα νουνεχῆς, τῆς ὑπερκοσμίου, ἐπέβης βασιλείας, Θεοφανῶ Ὅσια ἀξιοθαύμαστε.

17. Δανιὴλ τοῦ Προφήτου, τῶν τριῶν Παίδων καὶ Διονυσίου Αἰγίνης τοῦ Θαυματουργοῦ.

Μεγαλυνάριον.

Τοῦ Προφήτου.

Τόκον τῆς Παρθένου προκατιδῶν, Δανιὴλ Προφήτα, ὡς τῆς χάριτος ὀφθαλμός, πίστει τῶν λεόντων, ἐνέφραξας τὸ στόμα· ἔνθεν τὴν ἀρετὴν σου, πάντες ἠδέσθησαν.

Τῶν Παίδων.

Θάλαμον οἱ Παῖδες πνευματικόν, δρόσῳ τῆς Τριάδος, ἀπειργάσαντο ἐμφανῶς, τὴν ἐπταπλασίως, κάμινον ἐκκαφθεῖσαν, ἐν ἧ' χοροβατοῦντες Θεὸν δοξάζουσι.

Τοῦ Ἱερέχου.

Χαίροις τῆς Ζακύνθου γόνος λαμπρός, πρόεδρος Αἰγίνης, καὶ Στροφάδων μέγας φρουρός· χαίροις Ἐκκλησίας, νέος φωστήρ τρισμάκαρ, Ἀρχιερέων δόξα ὡ Διονύσιε.

18. Σεβαστιανοῦ καὶ τῶν σὺν αὐτῷ Μαρτύρων καὶ Μοδέσιον Ἱεροσολύμων τοῦ Θαυματουργοῦ.

Ἀπολυτίκιον.

Τῶν Μαρτύρων.

Ἦχος α'. Τῆς ἐρήμου πολίτης.

Συγκλήτου σφαλλομένης παριδῶν τὰ συνέδρια, Σεβαστιανῆ

πανολθίαν, συναγείρεις συνέλευσιν, Μαρτύρων ἀληθῶς πανευκλεῶν, σὺν σοὶ καταβαλόντων τὸν ἐχθρόν, μεθ' ὧν θείας συναυλίας ἀξιωθεῖς, φαιδρύνεις τοὺς βοῶντάς σοι· δόξα τῷ δεδωκότι σοὶ ἰσχύν, δόξα τῷ σὲ στεφανώσαντι, δόξα τῷ ἐνεργοῦντι διὰ σοῦ, πᾶσιν ἰάματα.

Τοῦ Ἱεράρχου.

Ἦχος γ'. Θείας πίστεως.

Θείων ἔργων σου, τῇ ἐπιδείξει, πᾶσαν εὐφρानας, Σιῶν τὴν θείαν, τῶν Ἀποστόλων πλουτήσας τὴν ἔλλαμψιν, καὶ τῷ Σωτῆρι ὁσίως ἱέρευσας, ἱεραρχία καὶ βίου λαμπρότητι. Πάτερ Μόδεστε, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἰκέτευε, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Κοιτάκια.

Τῶν Μαρτύρων.

Ἦχος δ'. Ὁ ὑψωθείς ἐν τῷ Σταυρῷ.

Τῆς εὐσεβείας διαπρέπων τῷ ζήλῳ, μαρτυρικὸν συνασπισμὸν συναγείρεις, ὧν ἐν τῷ μέσῳ ἤστραψας ὡς ἄστρον φαεινόν· ἔθεν καὶ τοῖς βέλεσιν, οἷς ἐτρώθης τὸ σῶμα, τοῦ ἐχθροῦ κατέτρωσας, τὴν καρδίαν καιρίως, Μεγαλομάρτυς Σεβαστιανέ· ἔθεν Χριστὸς σε, ἐνθῶς ἐδόξασε.

Τοῦ Ἱεράρχου.

Ἦχος δ'. Ἐπεφάνης σήμερον.

Ἱεράρχης ὄσιος Πάτερ ἐδείχθης, ἐν Σιῶν ὡς ἄγγελος, ἱερατεύσας τῷ Χριστῷ· διδ' ἀξίως δεδόξασαι, Πατριαρχῶν ἐγκαλλώπισμα Μόδεστε.

Μεγαλυνάρια.

Τῶν Μαρτύρων.

Βούλημα τὸ Θεῖον ἀποπληρῶν, βουλῆς ἀσεβούντων, ἀπεμάκρυνας σεαυτόν, καὶ σὺν Ἀθλοφόροις, Χριστῷ προσφκειώθης· ὡ Σεβαστιανέ σε ἔθεν δοξάζομεν.

Τοῦ Ἱεράρχου.

Χαίροις Ἐκκλησίας ἄστρον λαμπρόν, καὶ Σιῶν τῆς θείας, ὁ κοσμήτωρ ὁ ἱερός· χαίροις Ἱεράρχα, Μόδεστε θεοφόρε, ἡμῶν πρὸς τὸν Δεσπότην πρέσβυς θερμότατος.

Κυριακὴ πρὸ Χριστοῦ Γεννήσεως.

Μεγαλυνάριον.

Νόμος καὶ Δικαίων πᾶσα πληθὺς, ἅμα Πατριάρχαι, καὶ Προφῆται σὺν Γυναίξί, ταῖς Θεοτιμήτοις, προβλέποντες σκιρτῶσιν, ἐν Βηθλεὲμ τῇ πόλει, Χριστὸν τιχτόμενον.

19. Βονιφατίου Μάρτυρος.

Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Μαρτύρων τὴν εὐκλειαν, ἰχνηλατήσας θερμῶς, Χριστὸν ὁμολόγησας, ἐπὶ ἀπίστων στερρῶς, σοφῆ Βονιφάτιε· ὅθεν καθάπερ πλοῦτον, ἀδαπάνητον Μάρτυς, δέδωκας σοῦ τὸ σῶμα, τῇ σεμνῇ Ἀγλατᾷ· ἐξ οὗ τῷ κόσμῳ πηγάζει, ῥῶσις καὶ ἔλεος.

Μεγαλυνάριον.

Ἄθλοις ἀπαθείας καταυγασθεὶς, παθῶν τῆς δουλείας, ἀπεσεισω τὸν σκοτασμόν, καὶ ἀνδραγαθήσας, υἱὸς φωτὸς ἐδείχθης, ὡς Ἀθλητῆς τοῦ Λόγου ὦ Βονιφάτιε.

20. Προεόρτια τῶν Χριστουγέννων. Ἰγνατίου Ἀντιοχείας Ἱερομάρτυρος τοῦ Θεοφόρου.

Ἀπολυτίκιον.

Τοῦ Ἁγίου.

Ἦχος γ'. Θείας πίστεως.

Θεῖψ ἔρωτι, ἐπτερωμένος, τοῦ σὲ φαύσαντος χερσὶν ἀχράντοις, Θεοφόρος ἀνεδείχθης Ἰγνάτιε· καὶ ἐν τῇ Δύσει τελέσας τὸν δρόμον σου, πρὸς τὴν ἀνέσπερον λήξιν ἐσκήνωσας. Πάτερ Ὅσιε, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἰκέτευε, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Μεγαλυνάρια.

Προεόρτιον

Σώματα ἀγνίσωμεν καὶ ψυχάς, καὶ μετὰ λαμπάδων, ὑπαντήσωμεν φαεινῶν, τῷ ἐν τῷ Σπηλαίῳ, τεχθῆναι ἐρχομένῳ, Αὐτῷ ἀναδοῶντες· Κύριε δόξα σοι.

Τοῦ Ἁγίου.

Ἦδωρ τὸ ἀλλόμενον εἰς ζωὴν, Ἰγνάτιε Πάτερ, θησαυρίσας ἐν τῇ ψυχῇ, ἔσπευσας τεθνάναι, ὑπὸ θηρῶν ἀγρίων· διὸ τὴν μακαρίαν ζωὴν ἐτρύγησας.

21. Ἰουλιανῆς Μάρτυρος.

Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Ὡς νύμφη πανάμωμος, καὶ ἀθληφόρος σεμνῇ, τῷ Λόγῳ γενύμφευσαι, τοῦ ἀθανάτου Πατρὸς, Ἰουλιανῇ ἐνδοξε· σὺ γὰρ

φθαρτὸν μνηστήρα, παριδοῦσα ἐμφρόνως, ἤθλησας ὑπὲρ φύσιν, καὶ τὸν ὄφιν καθείλες. Καὶ νῦν ταῖς τοῦ νυμφίου σου, τρυφᾶς φαιδρότησι.

Κοντάκιον.

Ἦχος α΄. Χορὸς Ἀγγελικός.

Παρθένος παγκαλῆς, καὶ περιδοξὸς Μάρτυς, ἐδείχθης ἀληθῶς, θεῖα φίλτρῳ τρωθεῖσα· διὸ ἀμφοτέρωθεν, διαλάμπουσα ἐνδοξε, πρὸς οὐράνιον, μετεβίβασθης νυμφῶνα, ἱκετεύουσα, διὰ παντὸς Ἀθληφόρε, ὑπὲρ τῶν τιμώντων σε.

Μεγαλυνάριον.

Κῆπος παρθενίας πολυανθῆς, ἀθλήσεως φέρων, ἄνθη εὖσομα καὶ τερπνά, ὄφθης Ἀθληφόρε, τοῖς ἱεροῖς σου πόνοις· ὦ Ἰουλιανή σε ὄθεν γεραίρομεν.

22. Ἀναστασίας Μεγαλομάρτυρος τῆς Φαρμακολυτρίας.

Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος πλ. α΄. Τὸν συνάναρχον Λόγον.

Τῶν Μαρτύρων ταῖς χρεαῖς διακονήσασα, μαρτυρικῶς ἐμμήσω τὰς ἀριστείας αὐτῶν δι' ἀθλήσεως ἐχθρὸν καταπαλαίσασα· ὄθεν βλυστάνεις δαψιλῶς, χάριν ἄφθονον αἰεὶ, θεόφρον Ἀναστασία, τοῖς προσιοῦσιν ἐκ πόθου, τῇ ἀρωγῇ τῆς προστασίας σου.

Μεγαλυνάριον.

Φάρμακα προχέουσα μυστικά, ψυχῶν καὶ σωμάτων, θεραπεύεις πάθη δεινά, ὦ Ἀναστασία, τῇ θεῖα ἐνεργείᾳ· διὸ τὰς χάριτάς σου πάντες κηρύττομεν.

23. Τῶν ἐν Κρήτῃ Δέκα Μαρτύρων.

Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος γ΄. Τὴν ὠραιότητα.

Κρήτης τὰ εὖσομα, ἄνθη τιμήσωμεν, τὰ διαπνέοντα, ὁσμήν τὴν ἐνθεον, Θεόδουλον καὶ Ζωτικόν, Γελάσιον Σατορνῖνον, Εὐπορον Εὐάρεστον, Ἀγαθόποδα Πόμπιον, Εὐνικιανὸν ὁμοῦ, Βασιλεῖδην τε ἐνδοξον, βοῶντες πρὸς αὐτοὺς ὁμοφρόνως χαῖρε Δεκάς ἢ τῶν Μαρτύρων.

Μεγαλυνάριον.

Ὅμιλος θεόλεκτος καὶ σεπτός, πίστει συνημμένοι, καὶ ἀγάπῃ εἰλικρινεῖ, ὄφθησαν ἐν Κρήτῃ, οἱ Δέκα Ἀθλοφόροι, ἐχθρῶν τὰς μυριάδας καταπαλαίσαντες.

24. Παραμονή τῶν Χριστουγέννων. Εὐγενίας Ὁσιομάρτυρος.

Ἀπολυτίκιον.

Τῆς Ἀγίας.

Ἦχος γ'. Θεῆς πίστεως.

Θείου Πνεύματος τῇ ὑμνωδίᾳ, φῶς προσέλαβες, θεογνωσίας, Εὐγενία Χριστοῦ καλλιπάρθενε· καὶ ἐν Ὁσίων χορεία ἐκλάμψασα, ἀθλητικῶς τὸν ἐχθρὸν ἐθριάμβευσας. Μάρτυς ἐνδοξε, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἰκέτευε, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Μεγαλυνάριον.

Προσόδιον.

Φάτνη ἐτοιμάζου τὰ τῆς δοχῆς, σπεύσατε ποιμένες, καὶ οἱ Μάγοι ἐκ τῶν Περσῶν, σὺν τοῖς Ἀσωμάτοις, ἐν Βηθλεὲμ βοῆσαι· δόξα τῷ τικτομένῳ σῶσαι τὰ σύμπαντα.

Τῆς Ἀγίας.

Ὅρπηξ εὐγενείας θεοειδοῦς, ἤθεσιν δόσις καὶ ἀγῶσιν ἀθλητικοῖς ὤφθης Εὐγενία· ἐντεῦθεν ἐνυμφεύθης, τῷ Ὑπερθέῳ Λόγῳ, ὡς καλλιπάρθενος.

25. Ἡ κατὰ σάρκα Γέννησις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Μεγαλυνάριον.

Δόξα ἐν ὑψίστοις πᾶσα πνοή, ἐν χαρᾷ βοάτω τῷ τεχθέντι ἐν Βηθλεὲμ· ἐπὶ γῆς γὰρ ὤφθη, δωρούμενος εἰρήνην· τὴν τούτου προσκυνήσωμεν θεῖαν Γέννησιν.

26. Ἡ σύναξις τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου.

Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Ὡς δρέφος βαστάζουσα, ἐν ταῖς ἀγκάλαις Ἀγνή, τῶν πάντων Δεσπόζοντα, σάρκα λαβόντα ἐκ σοῦ, χαρᾶς ὤφθης πρόξενος· ἔθεν πᾶσα ἢ κτίσις, ἀνυμνεῖ χαρμωδῶς, σήμερον Θεοτόκε, τὴν φρικτὴν σου λοχείαν· πηγὴν γὰρ ἀθανασίας, κόσμῳ ἐκύησας.

Μεγαλυνάριον.

Θρόνος ἐπηρμένος πέλεις Ἀγνή, φέρουσα ὡς δρέφος, τὸν τὰ πάντα ἐν τῇ δρακί, φέροντα ὡς Κτίστην· ὑμνοῦμέν σου Παρθένε, τὴν ὄντως ὑπὲρ λόγον μεγαλειότητα.

Κυριακὴ μετὰ τὴν Χριστοῦ Γέννησιν. Μνήμη τῶν Ἀγίων Ἰωσήφ τοῦ Μνήστορος τῆς Παρθένου, Δαβὶδ τοῦ Προφητάναντος καὶ Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθεοῦ.

Μεγαλυνάριον.

Μνήστωρ τῆς Παρθένου ὁ Ἰωσήφ, καὶ φύλαξ ἐδείχθη, Θεο-

πάτωρ δὲ ὁ Δαβὶδ, Ἰάκωβος δ' ὁμαίμων τοῦ Λόγου ὠνομάσθη·
διὸ καὶ τῇ γεννήσει τούτου συγχαίρουσι.

27. Στεφάνου τοῦ Πρωτομάρτυρος καὶ Ὁσίου Θεοδώρου τοῦ Γραπτοῦ.

Ἀπολυτίκιον.

Τοῦ Ὁσίου.

Ἦχος γ'. Θεῖας πίστεως.

Θεῖοις στίγμασι, σεσημασμένος, δῶρον ἔμψυχον, τῷ Ζωοδότῃ, προσηρέχθης θεοφόρε Θεόδωρε· ἀσκητικαῖς δωρεαῖς γὰρ κοσμούμενος, ὁμολογίας ἀγῶσι διέλαμψας. Πάτερ Ὁσίε, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἰκέτευε, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Κοντάκιον.

Τοῦ Ὁσίου.

Ἦχος γ'. Ἡ Παρθένος σήμερον.

Τοῦ Χριστοῦ σεβόμενος, πανευσεβῶς τὴν Εἰκόνα, διωγμοὺς ὑπέμεινας, καὶ κακουχίας καὶ θλίψεις· ἔθεν δὴ, Ὁρθοδοξίας ἀγαλμα θεῖον γέγονας, ὡς ἀριστεύσας κατὰ τῆς πλάνης· διὰ τοῦτό σε τιμῶμεν, Ἱερομύστα Πάτερ Θεόδωρε.

Μεγαλυνάριον.

Τοῦ Πρωτομάρτυρος.

Πρῶτος Διακόνων ἀναδειχθεὶς, πρῶτος τοῦ Δεσπότη, ἐχημάτισας μιμητῆς· ἔθεν Ἀθλοφόρων, πρωτεύων Πρωτομάρτυς, τύπος αὐτοῖς ἐγένου Πρώταθλε Στέφανε.

Τοῦ Ὁσίου.

Ὅφει γεγραμμένη τυραννικῶς, βίβλος ἔμπνους ὄφθης, ἀνάδασεν ἱερῶν, ἐξ ἧς τῶν δωρημάτων, τὴν ὄνησιν τρυγῶντες, τοὺς πένους σου τιμῶμεν Πάτερ Θεόδωρε.

28. Τῶν ἐν Νικομηδείᾳ Δισμυρίων Μαρτύρων καὶ Ὁσίου Σίμωνος τοῦ Μυροβλήτου.

Ἀπολυτίκια.

Τῶν Μαρτύρων.

Ἦχος γ'. Θεῖας πίστεως.

Θεῖον στράτευμα, πόλις ἁγία, περιούσιος λαὸς Κυρίου, ἀνεδείχθητε Δισμύριοι Μάρτυρες· τῇ γὰρ ἀγάπῃ αὐτοῦ δροσιζόμενοι, διὰ πυρὸς τὸν ἀγῶνα ἠγύσατε. Ἄλλ' αἰτήσασθε, ἐλέους σοφοὶ τὸν πρύτανιν, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Τοῦ Ὁσίου.

Ἦχος πλ. α'. Τὸν συνάναρχον Λόγον.

Τῇ ἀσκήσει ἐκλάμψας ἐν Ἀθῷ Ὁσίε, ὡς καθαρθεὶς τὴν καρδίαν τῶν ἀρετῶν τῷ φωτί, ἐδοξάσθης θαυμαστῶς Σίμων μα-

κάριε· διὸ καὶ δλύζειν κρουνηδόν, μύρα εὖσομα ἡμῖν, ἡξίωσαι
μετὰ τέλος. Ἄλλὰ μὴ παύση πρεσβεύων, ἐλεηθῆναι τὰς ψυ-
χὰς ἡμῶν.

Κοντάκιον.

Τοῦ Ὁσίου.

Ἦχος πλ. δ'. Τῇ ὑπερμάχῳ.

Ὡς τῶν Ὁσίων ἀνυμνοῦμέν σε ἀκράζιμονα
Καὶ Ἀποστόλων ὁπαδὸν καὶ ἰσοστάσιον
Καὶ τοῦ Ἄθω σεμνολόγημα καὶ φωστῆρα.
Δὸς οὖν Πάτερ καὶ ἡμῖν τὴν σὴν ἀντίληψιν.
Ὑπὲρ πάντων ἐξαιτούμενος τὸν Κύριον
Τῶν βωόντων σοι, χαίροις Σίμων τρισόλβιε.

Μεγαλυνάριον.

Τῶν Μαρτύρων.

Φάλαγξ τροπαιοῦχος ἀθλητικῆ, καὶ ἅγιος κλῆρος, ὦ Δισμύ-
ριοι, Ἀθληταί, ἐκ παντὸς γένους, καὶ πάσης ἡλικίας, λαμπρῶς
συγκροτηθέντες Θεῷ ἐδείχθητε.

Τοῦ Ὁσίου.

Ὁφθης μυροθήκη πνευματικῆ, Σίμων Μυροβλύτα, ἡδυνόου
ἐπιρροῆς, ὁσμαῖς σου εὐπνόοις, ὁσμὴν πρὸς ἀπαθείας, ἀπαύστως
διεγειρών, τοὺς προσιόντας σοι.

**29. Τῶν ὑπὸ τοῦ Ἡρώδου ἀναιρεθέντων Νηπίων, καὶ
Ὁσίου Μαρκέλλου τῆς μονῆς Ἀκοιμήτων.**

Ἀπολυτίκια.

Τῶν Νηπίων.

Ἦχος α'. Τὸν τάφον σου Σωτήρ.

Ὡς θύματα δεκτά, ὡς νεόδρεπτα ρόδα, καὶ θεία ἀπαρχή,
καὶ νεόθυτοι ἄρνες, Χριστῷ τῷ ὡσπερ νήπιον, γεννηθέντι, προ-
σῆχθητε, ἀγνά Νήπια, τὴν τοῦ Ἡρώδου κακίαν, στηλιτεύοντα,
καὶ δυσωποῦντα ἀπαύστως, ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Τοῦ Ὁσίου.

Ἦχος γ'. Θεῖας πίστεως.

Ἦμνον ἄληκτον, Θεῷ προσφέρων, νοῦν ἀκοίμητον, προσφό-
ρως ἔσχες, πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν θείων προστάξεων· ὅθεν κανὼν
ἀρετῆς ἐχρημάτισας, καὶ μοναστῶν ποδηγέτης θεόσοφος. Πάτερ
Μάρκελλε, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἰκέτευε, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ
μέγα ἔλεος.

Κοντάκιον.

Τοῦ Ὁσίου.

Ἦχος πλ. β'. Τὴν ὑπὲρ ἡμῶν.

Τὴν ἀγγελικὴν, ἀσίγητον ὕμνωδιαν, σώματι θνητῷ, μιμούμενος θεοφόρε, ποιμὴν ἄγρυπνος ὤφθης, σαφῶς καὶ ἀρχέτυπον, τοῖς ἐκ πόθου ἐπομένοις σοι, εὐσεβεῖα καὶ σεμνότητι, καὶ βοῶσι Πάτερ Μάρκελλε· χαίροις θεράπον Χριστοῦ, καὶ Ὁσίων κρηπίς.

Μεγαλυνάριον.

Τῶν Νηπίων.

Βρέφη ἀπειροκάκια καὶ ἀγνά, τῷ ἐκ τῆς Παρθένου, γηπιάσαντι ἐκοντί, ἤχθησαν σφαγέντα, ὡς ἄμωμοι θυσίαι· διὰ τὴν τοῦ Ἡρώδου κακίαν φύγωμεν.

Τοῦ Ὁσίου.

Αἴνεσιν ἀκοίμητον τῷ Θεῷ, Μάρκελλε προσφέρων, κατεκοίμησας τῶν παθῶν, τὰς ἐπαναστάσεις, καὶ ἄγρυπνος προστάτης, ὑπνώσας πανοσίως, ἡμῖν γεγένησαι.

30. Ἀνυσίας Ὁσιομάρτυρος. (Σήμερον συμπάλλεται καὶ τῆς ἁγίας Μελάνης ἡ ἀκολουθία διὰ τὸ ἀποδίδοσθαι αὐρίον τὴν ἑορτήν).

Ἀπολυτίκιον ἀμφοτέρων.

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Ὁσίως ἀνύσασα, τῶν ἀρετῶν τὴν ὁδόν, τῷ Λόγῳ νενύμφευσαι, ὧ Ἀνυσία σεμνή, καὶ χαίρουσα ἠθλησας· αἴγλη δὲ ἀπαθείας λαμπρυνθεῖσα Μελάνη, ἤστραψας ἐν τῷ κόσμῳ ἀρετῶν λαμπηδόνας. Καὶ νῦν ἡμῖν ἰλεοῦσθε Χριστὸν τὸν Κύριον.

Κοντάκιον.

Ἦχος γ'. Ἡ Παρθένος σήμερον.

Ὡς λυχνία δίφωτος, τῇ μυστικῇ φωταυγία, ἀληθῶς πურσεύετε, τὴν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, ἄθλησιν, καρποφοροῦσα μὲν Ἀνυσία, ἄσκησιν, ἐνδεδειγμένη δὲ ἡ Μελάνη· διὰ τοῦτο τῆς ἀφθάρτου, καὶ μακαρίας ζωῆς ἐτύχετε.

Μεγαλυνάριον.

Τρόποις ἀνυσίμοις πρὸς ἀρετὴν, Μάρτυς Ἀνυσία, διαρρῦμισσον νῦν ἡμᾶς· ζοφεροῦ ἐχθροῦ δέ, ἐκλύτρωσαι Μελάνη, τοὺς πόθῳ ἀφορῶντας τῇ ἐπιλάμψει σου.

31. Μελάνης τῆς Ὁσίας. (Ἐν ταύτῃ ἀποδίδοται ἡ ἑορτὴ τῆς Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ καὶ ψάλλονται πάντα τὰ αὐτῆς).

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΟΥ TAKE

Κατὰ τὴν συνεδρίασιν τοῦ Δ. Σ. τοῦ TAKE τῆς 30 Σεβρίου 1954 ἀπενεμήθησαν συντάξεις.

1) *Δόγω γήρατος*: α) εἰς τοὺς Αἰδес. Πολυχρονόπουλον Εὐάγγελον τοῦ Νικολάου τῶς ἐφημέριον ἐνορίας Μεγάλης Κάψης Ἰ. Μ. Φθιώτιδος ἐκ δραχμῶν 642 μηνιαίως ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1954 β) Αἰδес. Κουκουλᾶν Ἰωάννην τοῦ Γεωργίου τῶς ἐφημέριον ἐνορίας Δεσούλα Ἰ. Μητροπόλεως Μεσσηνίας ἐκ δραχμῶν 567 μηνιαίως ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1954. γ) Αἰδес. Παπαγεωργίου Γεώργιον τοῦ Ἀθανασίου τῶς ἐφημέριον Ἄνω Κολλινῶν Ἰ. Μητροπόλεως Μαντινείας καὶ Κυνοῦρίας, ἐκ δραχμῶν 567 μηνιαίως ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1954. δ) Αἰδес. Ἀντωνίου Εὐστάθιον τοῦ Παύλου τῶς ἐφημέριον ἐνορίας Καρασαλιάνων, Ἰ. Μητροπόλεως Καρυστίας καὶ Σκύρου, ἐκ δραχμῶν 567 μηνιαίως ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1954. ε) Αἰδес. Κορναράκην Ἐμμανουὴλ τοῦ Ἰωάννου τῶς ἐφημέριον ἐνορίας Ἀμαριανοῦ Πεδιάδος Ἰ. Μητροπόλεως Κρήτης, ἐκ δραχμῶν 567 μηνιαίως ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1954. ς) Αἰδес. Καρβάνη Γεώργιον τοῦ Ἰωάννου τῶς ἐφημέριον ἐνορίας Σοφικοῦ Ἰ. Μητροπόλεως Κορινθίας, ἐκ δραχμῶν 523 μηνιαίως ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1954. ζ) Αἰδес. Κόγκαν Παναγιώτην τοῦ Ἰωάννου τῶς ἐφημέριον ἐνορίας Φρινίου—Λευκάδος Ἰ. Μητροπόλεως Λευκάδος καὶ Ἰθάκης, ἐκ δραχμῶν 523 μηνιαίως ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου 1954. η) Αἰδес. Βαλσαμάκην Βασίλειον τοῦ Βαλσάμη τῶς ἐφημέριον ἐνορίας Ἰ. Ναοῦ Ἀγ. Ἀναργύρων Ἐπταπυργίου Ἰ. Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης, ἐκ δραχμῶν 467 ἀπὸ 1ης Ἰουνίου 1954, (ἀπὸ 1ης Ἰουλίου αὐξάνεται εἰς δραχμὰς 523 μηνιαίως). θ) Αἰδес. Σπαθόπουλον Κωνσταντῖνον τοῦ Θεοδώρου τῶς ἐφημέριον ἐνορίας Γυνᾶ Ἰ. Μητροπόλεως Ἐδέσσης καὶ Πέλλης, ἐκ δραχμῶν 523 μηνιαίως ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1954. ι) Αἰδес. Ροιάννην Δημήτριον τοῦ Εὐσταθίου τῶς ἐφημέριον ἐνορίας Τσουκαλάδων—Λευκάδος Ἰ. Μητροπόλεως Λευκάδος καὶ Ἰθάκης, ἐκ δραχμῶν 523 ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου 1954. ια) Αἰδес. Κουρούμαλην Ἀντώνιον τοῦ Ἀνδρέου τῶς ἐφημέριον ἐνορίας Χρυσσοῦ Ἰ. Μητροπόλεως Φωκίδος, ἐκ δραχμῶν 523 μηνιαίως, ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου 1954. ιβ) Αἰδес. Χαρίτωνά Χαρίτωνά τοῦ Στυλιανοῦ τῶς ἐφημέριον Λαγκαδᾶ Ἰ. Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης, ἐκ δραχμῶν 523 μηνιαίως ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου 1954.

2) *Δόγω πρόωγου θανάτου*: Εἰς τὴν Μαρίαν, ἄγαμον θυγατέρα τοῦ ἀποβιώσαντος ἱερέως Στυλιανοῦ Σάββα Καφάκου τῶς ἐφημερίου Κοσσικίων Ἰκαρίας Ἰ. Μητροπόλεως Σάμου καὶ Ἰκαρίας, ἐκ δραχμῶν 490 μηνιαίως ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1954.

Ὅμοιος ἐχορηγήθη ἐφ' ἅπαξ βοήθημα: Εἰς τοὺς 1) Αἰδес. Πολυχρονόπουλον Εὐάγγ. Α. Μ. Σ. 4495 ἐκ δραχ. 2.900 2) Αἰδес. Κουκουλᾶν Ἰωάννην Α. Μ. Σ. 4496 ἐκ δραχ. 2890. 3) Αἰδес. Παπαγεωργίου Γεώργ. Α. Μ. Σ. 4497 ἐκ δραχ. 2890. 4) Αἰδес. Ἀντωνίου Εὐστάθιον Α. Μ. Σ. 4498 ἐκ δραχ. 2900. 5) Αἰδес. Κορναράκην Ἐμμαν. Α. Μ. Σ. 4499 ἐκ δραχ. 2900. 6) Αἰδес. Καρβούνην Γεώργ. Α. Μ. Σ. 4501 ἐκ δραχ. 2900. 7) Αἰδес. Κόγκαν Παναγ. Α. Μ. Σ. 4502 ἐκ δραχ. 2910. 8) Αἰδес. Βαλσαμάκην Βασίλ. Α. Μ. Σ. 4503 ἐκ δραχ. 2880. 9) Αἰδес. Σπαθόπουλον Κων. Α. Μ. Σ. 4504 ἐκ δραχ. 2890. 10) Αἰδес. Ρουτογιάννην Δημήτριον Α. Μ. Σ. 4505 ἐκ δραχ. 2910. 11) Αἰδес. Κουρούμαλην Ἀντών. Α. Μ. Σ. 4506 ἐκ δραχ. 2910. 12) Αἰδес. Χαρίτωνά Χαρίτωνά Α. Μ. Σ. 4507 ἐκ δραχ. 2910. 13) Ὁρφανὴν Μαρίαν Στυλ. Καφάκου Α. Μ. Σ. 4500 ἐκ δραχ. 2890.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Ἀνακοινούται ἐκ τοῦ TAKE, ὅτι: 1) Ὅλαι αἱ αἰτήσεις χορηγήσεως δανείων, αἱ γινόμεναι κατὰ τὸ ἔτος 1953, ἐτέθησαν εἰς τὸ περιθώριον μὲ τὴν σκέψιν ὅτι, ἴσως οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἐν τῷ μεταξὺ νὰ ἔπαυσαν νὰ ἔχουν ἀνάγκην ἐπὶ μένως οἱ ἐνδιαφερόμενοι, ὡς τὰς ἀνανεύσουν. 2) Δι' ὑπουργικῆς πράξεως τὸ ἐπίδομα τοκετοῦ τὸ χορηγούμενον μέχρι σήμερον ὑπὸ τοῦ TAKE κατηργήθη ἀπὸ 4.10.54.

Αἰδσο. Τριανταφύλλου, Καμάρια Κορινθίας: Ἡ ἐν τῷ ἀπολογομῶ πιστώσει ἀφορᾷ τὴν συνδρομὴν τῆς Ἐνορίας διὰ τὸ περιοδικὸν «Ἐκκλησία», ἡ ἰδική σας δὲ συνδρομὴ κρατεῖται ἐκ τοῦ μισθοῦ σας· δὲν θὰ πρόπη λοιπὸν νὰ ἐπιστρέφῃτε τὸ φύλλον.— **Αἰδσο. Μιχαὴλ Παπαγιακαλῆν, Πάμφιλα Μυτιλήνης:** Ὑπόθεσις σας ἐκκρομεῖ εἰσέτι εἰς τὸ Συμβούλιον τὴν παρακολουθοῦμεν.— **Αἰδσο. Δημήτρ. Τσιαδῆν, Κέραμον Χίου:** Δύνασθ' ν' ἀποχωρήσῃτε τῆς ἐφημεριακῆς ὑπηρεσίας ἐφ' ὅσον συμπληρώσατε τὸ 70ὸν τῆ ἐγκρίσει τοῦ Σεβασμ. Μητροπολίτου σας. Ἀποχωρῶν θὰ λάβῃτε σύνταξιν 502 δραχμὰς καὶ ἐφ' ἅπαξ 3.000, συμφέρον σας εἶναι ν' ἀναβάλῃτε ἀποχωρῆσιν, διότι ἐπικύκται αὐξήσις τοῦ ἐφ' ἅπαξ βοηθήματος. Εἰς τὸ TAKE δὲν ὀφείλετε τίποτε.— **Αἰδσο. Ἄγγελον Πασχαλίδην, Ἐβρενον Κομοτινῆς:** Ἡ χορηγηθεῖσα πιστώσις διὰ δάνεια εἰς τὸ TAKE κατὰ τὸ 1954 διετέθη διὰ τὰς ὑποβληθείσας τὸ 1954 αἰτήσεις, αἱ παλαιότερον δὲ ὑποβληθείσαι ἐτέθησαν εἰς τὸ περιθώριον μὲ τὴν σκέψιν, ὅτι οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἴσως ἐν τῷ μεταξὺ ἐτακτοποιήσαν τὰς ἀνάγκας των. Ἡδὴ ἡ ἰδική σας αἴτησις ἀνευρεθῆ καὶ ἐκκρομεῖ εἰς τὸ Συμβούλιον ἀναμεινῆται ἀπόφασιν.— **Αἰδσο. Γεώργιον Νερατζῆν, Καρδακὰ Κεφαλληνίας:** Ἀριθμὸς σας Μητρώου ἡσφαλισμένων 7515. Ὀφείλετε εἰς TAKE δραχμὰς 4.473.— **Αἰδσο. Κων/τινον Πλάκαν, Καρκινάριον Ἰκαρίας:** Ζητηθεὶς τιμοκατάλογος οἰκ. ἀπεστάλη. Παρέχεται εὐκολία πληρωμῆς κατὰ ἐπιθυμίαν σας.— **Αἰδσο. Δημήτριον Κιούσην, Γεράκι Ἀμαλιάδος:** Ζητούμενον βιβλίον οἰκ. ἀπεστάλη μετὰ σχετικοῦ χρεωστικοῦ.— **Αἰδσο. Ἀναστάσιον Ἐλαιοτριβάρην, Ζαπάντι Κριεζῶν Εὐβοίας:** Ζητούμενον βιβλίον οἰκ. ἀπεστάλη μετὰ σχετικοῦ χρεωστικοῦ.— **Αἰδσο. Κωνσταντῖνον Ἀνδρεάδην, Μεγαλοπλάταιον Ἀλωπίας:** Ἐνεγράφησαν οἱ δακτὼ νέοι συνδρομηταὶ εἰς τὸ οἰκογενειακὸν περιοδικὸν «Τὸ Χαρούμενον Σπίτι» καὶ ἀπεστάλησαν αὐτοῖς τὰ τεύχη. Συγχαίρομεν διὰ τὸν θεομὸν ζῆλον σας καὶ θεομῶς εὐχαριστοῦμεν.— **Αἰδσο. Γεώργ. Κορδώνην, Πήλιον Βόλου:** Συνδρομαὶ διὰ τὸ οἰκογενειακὸν περιοδικὸν «Τὸ Χαρούμενον Σπίτι» ἐλήφθησαν καὶ τοῦτο ἀπεστάλη εἰς νεοεγγραφέντας ἀπὸ 1-7-54. Εὐχαριστοῦντες συγχαίρομεν θεομύματα.— **Αἰδσο. Σ. Στεφάνην, Ἀρμενα Σηταίας:** Κατάταξις καὶ χρήματα ἐκ συνδρομῶν εἰς τὸ οἰκογενειακὸν περιοδικὸν «Τὸ Χαρούμενον Σπίτι» ἐλήφθησαν καὶ οἰκ. ἀπεστάλησαν σχετικὰ διπλότυποι ἀποδείξεις. Εὐχαριστοῦντες συγχαίρομεν.— **Αἰδσο. Ἐλπιδοφόρον Σαββίδην, Τρίλοφον Καερίνης:** Ζητούμενα βιβλία οἰκ. ἀπεστάλησαν μετὰ σχετικοῦ χρεωστικοῦ· ἐπικολούθησ' ἡμῶς ἐπιταγῆς 25 δραχμῶν καὶ οἰκ. ἐπιστώσαμεν μὲ ταύτας ἀπομένον δραχμαὶ 26,50.— **Αἰδσο. Παναγ. Κοκκὸλην, Ἄσσον Κεφαλληνίας:** Ζητούμενα βιβλία οἰκ. ἀπεστάλησαν μετὰ σχετικοῦ χρεωστικοῦ.— **Αἰδσο. Ἀλέξιον Ἀνριτζῆν, Πλατανιώτισσα Καλαβρυτῶν:** Δραχμαὶ 15 ἐλήφθησαν καὶ οἰκ. ἀπεστάλη σχετικὴ ἐξόφλησις. Εὐχαριστοῦμεν.— **Αἰδσο. Χρυσόστομον Πανουτσόπουλον, Πλάτανον - Κλεισιὰ Εὐρυταίας:** 1) Δὲν δυνάμεθα νὰ προσθέσωμεν πλέον τῶν ὄσων ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 9

τοῦ 1953 «Ἐφημερίου» ἐγράψαμεν, διότι ἡμεῖς δὲν κάνομεν κανονισμοὺς ἀλλὰ ἀνακοινοῦμεν τὰ κανονισμένα. 2) Παρ' ἡμῶν ἰσχύει τὸ Τυπικὸν Κων/πόλεως, διότι ἐκεῖ ὑπαρξέμεθα. Κατὰ τοῦτο τῆ 14 Σεπτεμβρίου τελεῖται ἡ Θ. λειτουργία Ἱ. Χρυσοστόμου. 3) Τὸ κατὰ τὴν τέλει «ιδιωτικὸν» λειτουργῶν εἰς τὴν μεγάλην εἰσοδὸν μνημόνευμα τῶν ὑπὲρ ὧν ἡ Θ. λειτουργία ἐπιτελεῖται εἶναι ζήτημα, ὅπερ καλλίτερον νὰ ρυθμίσῃ ὁ οἰκεῖος Ἀρχιερεὺς, κατὰ τὴν κρίσιν του. — **Αἶδες. Σπυρ. Σαλάταν, Ζεμυνὸν Κορυθίας:** Αἶδες. Γεώργιον Ἀντωνόπουλον, Γραφεῖα Μητροπόλεως Κιλκίς: Ἀποσταλῆσαι οὐδρομαὶ δι' οἰκογενσιακὸν περιοδικὸν «Τὸ Χαρ. Σπίτι» ἐλήφθησαν καὶ σὰς ἐστάλησαν σχετικαὶ ἐξοφλήσεις: εὐχαριστοῦμεν. — **Αἶδες. Ἀντώνιον Καστανᾶν, Ἀνδρότσιαναν:** Ἐντολῇ κ. Παναγιωτίου σὰς ἀπεστάλη ἡ Ἀκολουθία «Ἁγία Σκέπη», μετὰ σχετικοῦ χροσωτικοῦ. — **Αἶδες. Βασίλειον Ἀλεξόπουλον, Ἐφην.** Ἁγίου Γεωργίου Καλαμῶν: Ἀλλαγὴ διευθύνσεως σας ἐγένετο. — **Πρόεδρον Ἐκκλησ. Ἐπιτροπῆς, Βώλακα Δράμας:** Ἀκολουθία «Ἁγίας Σκέπης» σὰς ἀπεστάλη μετὰ σχετικοῦ χροσωτικοῦ. — **Ἐφημέριον ἀνώνυμον:** Ὁ πταῖον ὑποχρεοῦται, ὡσοδῆποτε, νὰ ζητήσῃ συγχώρησιν ἀδιακρίτως θέσεως καὶ ἡλικίας — **Αἶδες. Ἰωάννην Νομικόν, Ποταμόν Ἀμοργοῦ:** Μόνον ὑπηρεσία ἐφημεριακὴ πρὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ TAKE (1930) ἐξαγοράζεται. Ἀποχώρων τῆς ὑπηρεσίας λόγῳ ἀσθενείας θὰ λάβετε σύνταξιν μὲν 502 δραχμάς, ἐφ' ἅπαξ δὲ 2.875 δραχμάς περίπου. Ἄν ἔχετε τὴν εὐχέσιαν, ἀναβάλατε ἀποχώρησιν διότι ἐπίκειται αὐξήσις τοῦ ἐφ' ἅπαξ. Ἐπικράτης μετὰ τὸν καθαγιασμὸν τῶν Τιμίων Δώρων νὰ εἰλογηθῇ τὸ ἀνίδωρον Ζητούμενα βοθητικὰ Κατηχητικῶν σὰς ἐστάλησαν μετὰ σχετικοῦ χροσωτικοῦ. — **Αἶδες. Γρηγ. Μανρομάτην, Βοργανιώτικα Κεοκῆρας:** Ζητούμενα βιβλία σὰς ἐστάλησαν μετὰ σχετικοῦ χροσωτικοῦ. Κάριος δὲν διαθῆται ἡ Ἀπ. Διακονία. Διαθέτει σημειωματάρια καὶ σειρὰς εἰκόπων σχετικῶν μὲ τὰ διδασκόμενα μαθήματα τοῦ Κατηχητικοῦ, ἀποστέλλονται δὲ πλήρεις σειραὶ καὶ οὐχὶ μεμονωμένα εἰκόνας: παρακαλοῦμεν γράψατε. Ἀγοραπορία Περιοδικῶν ὀφείλονται εἰς τεχνικὸν λόγους. — **Αἶδες. Τρύφωνα Τρυφωνόπουλον, Κυλλήνην Ἡλείας:** Τόμος «Ἐφημερίου» 1952 σὰς ἐστάλη μετὰ σχετικοῦ χροσωτικοῦ βάσει τῆς ἀπὸ 22-7-53 ἐπιστολῆς σας, περιελθούσης ἀργὰ εἰς χεῖράς μας, διαλαθούσης δὲ τῆς πρὸ τομῆγον ἀποστολῆς του, παρακαλοῦμεν ἐπιστρέψατέ τον ἵνα πιστωθῆτε. Λύσιν τῶν ἀποριῶν σας ἀναμεινᾶτε εἰς τὸ προσεχές. — **Αἶδες. Διονύσιον Σκάραν, Κουντουμὰ Ἰκαρίας:** Δύνασθε νὰ ἐξαγοράσητε μόνον τόσα ἐτη προϋπηρεσίας ἐφημεριακῆς, ὅσα μεσολαβοῦν μεταξὺ τῆς ἡλικίας ἣν φέρετε νῦν καὶ τοῦ 70οῦ, οὐχὶ ὅμως: πέραν τῶν 10 ἐτῶν. Τὸ τοιοῦτον θὰ ζητήσητε παρὰ τοῦ TAKE δι' αἰτήσεώς σας συνοδευόμενης διὰ πιστοποιητικῶν ἡλικίας σας καὶ ἐφημεριακῆς ὑπηρεσίας σας. Ὅσον περισσότερα ἐτη ἀναγνωρίσετε, τόσον μεγαλύτερον σύνταξιν κ.λ.π. θὰ λάβετε. Συνδρομὴ σας ἐλήφθη καὶ σὰς ἐστάλη σχετικὴ ἐξοφλήσις: εὐχαριστοῦμεν. — **Αἶδες. Κων/τινον Ἀστόπουλον, Ἀμπελάκια Λαρίσης:** Δραχμαὶ 52,50 ἐλήφθησαν καὶ σὰς ἐστάλη σχετικὴ ἐξοφλήσις. Παραμένει ὑπόλοιπον ἐκ δραχμῶν 6 δι' ἄξίαν τοῦ τόμου «Φωνῆς Κυρίου» μετὰ τῶν ταυδρομικῶν. — **Αἶδες. Βασίλ. Νατσιόπουλον, Παναγιότη Βοῦτον Κοζάνης:** Ζητούμενον βιβλίον σὰς ἐστάλη μετὰ σχετικοῦ χροσωτικοῦ ἐπηκολούθησε λίγρις χρημάτων καὶ σὰς ἐστάλη σχετικὴ ἐξοφλήσις: κρατοῦμεν εἰς διάθεσίν σας 2 δραχμάς. — **Αἶδες. Ἀνδρέαν Νικολάου, Κέρτεζην Καλαβρυτῶν:** Ζητούμενον «Ψαλτήριον» σὰς ἐστάλη μετὰ σχετικῆς ἐξοφλήσεως: κρατοῦμεν εἰς διάθεσίν σας δραχμάς 5. — **Αἶδες. Κων/τινον Ντόμαλην, Μέλισσαν Κορινθίας:** Ἀσματικὴν Ἀκολουθίαν Ἁγίου Γεωρασίμου, παρὰ τὰς προσηθείας μας, δὲν ἀνεύρομεν. — **Πανοσιολ. Ἰά-**

κωβον Σταθούλην, Βρασιὰ Πολυγύρου Χαλκιδικῆς: Ἐνεγράφητε διὰ 60 ἀντίτυπα «Χαρούμενα Παιδιά» μηριαίως, κατὰ τὴν ἐπιστολὴν σας. Σὰς ἀποστέλλεται τὸ πρῶτον τεύχος τοῦ βοηθήματος Κατωτέρου Κατηχητικοῦ καὶ προσεχῶς θὰ σὰς σταλῆ καὶ τὸ δεύτερον τεύχος. Συγχαίρομεν διὰ τὸ ὑπερ τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων ἐνδιαφέρον σας. — **Αἶδεο.** Ἐφημέριον, Βουτύρου Ἐδρυταιίας: Ζητούμενον βοηθητικὸ ἐστάλη τὸ Α' τεύχος, μετὰ σχετικῶν χρεωστικῶν. Προσεχῶς θὰ σὰς σταλῆ καὶ τὸ Β' τεύχος μετὰ τοῦ χρεωστικῶν του. Ὅμοίως σὰς ἐστάλησαν ζητούμενα 15 σήματα. — **Αἶδεο.** Ἰωάννην Χαμάκον, Νεοροιοβιά Χαλκίδος: Δραγμαὶ 22,50 ἐλήφθησαν καὶ σὰς ἐστάλη σχετικὴ ἐξόφλησις. Διὰ ζητούμενον βιβλίον γράφατέ μας συγκεκριμένα στοιχεῖα, ἵνα σὰς ἐξυπηρετήσωμεν. — **Πανοσιολ.** Ἀγαθᾶγγελον Γεωργακόπουλον, Κοιτογώνιον Πυλίας: Ζητούμενον «Ὁρολόγιον» σὰς ἐστάλη μετὰ σχετικῶν χρεωστικῶν ἐπικολούθησιν ἡμῶν 80 δραμῶν καὶ σὰς ἐστάλη σχετικὴ ἐξόφλησις ἀπομένει ὑπόλοιπον 100 δραμῶν, προκίνασα διαφορὰ ἐπιταγῆς. — **Αἶδεο.** Ἐμμ. Στανιανουδάκην, Κάστελλον Χαλκίδος: Ἐγγραφή σας εἰς τὸ περιοδικὸν «Ἐκκλησία» ἐτακτοποιήθη. — **Αἶδεο.** Ἀλέξανδρον Μπαλῆν, Χλωμὸν Κερκύρας: Δικαιοῦσθε συντάξεως καὶ ἐφ' ἅπαξ βοηθήματος ἀπερχόμενος τῆς ὑπηρεσίας νὰ ὑποβάλῃτε τὰ δικαιολογητικὰ σας εἰς τὸ TAKE ἵνα σὰς τὰ χορηγήσῃ. — **Αἶδεο.** Θωμᾶν Παπακόσταν: Φανερωμένην Φιλιπιάδος: Ἐνεκρίθη αἵτησις σας καὶ σὰς ἐστάλησαν 300 δραχ. μειωμένα κατὰ τὰ τέλη ἀποστολῆς εἰς Φανερωμένην Φιλιατῶν καὶ ἐπεσιόραφον μετὰ τὸ δικαιολογητικὸν «ἄγνωστος». Ἦδη σὰς ἀποστέλλονται εἰς Φανερωμένην Φιλιπιάδος φροντίσατε διὰ τὴν παραλαβήν. — **Αἶδεο.** Ἀδὰμ Μανουσακην, Τύλισσον Μαλεβιζίου Κορίθης: Οὐδὲν δεξιέστε εἰς τὸ TAKE. Ἀπερχόμενος τῆς ὑπηρεσίας σήμερον θὰ λάβετε σύνταξιν μὲν 580 δραμῶν, ἐφ' ἅπαξ δὲ 3.000 δραμῶν. Συμφέρον σας εἶναι ν' ἀναβάλετε ἀποχώρησιν διότι ἐπίκειται αὔξησις τοῦ ἐφ' ἅπαξ βοηθήματος. — **Αἶδεο.** Γρηγόριον Μαυρομαύτην, Βραγκαλιώτικα Κερκύρας: Τὸ βιβλίον «Ἁγία Σκέπη» τιμὰτι 15 δραμῶν καὶ οὐχὶ 3 ὡς σὰς ἐπληροφόρησαν. — **Αἶδεο.** Νικόλαον Γαματῆν, Ἀργοστόλιον: Ἡ παραγγελία τῆς πρὸς ὑμᾶς ἀποστολῆς βιβλίων ἐγένετο μισφ τῆς ὑπηρεσίας προσφύγων τοῦ ἐνταῦθα γραφείου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν (Σοφοκλέους I) διὰ λογαριασμὸν δωρητοῦ τινος ἐξ Ἀμερικῆς. Θὰ λάβετε σχετικὸν γράμμα λεπτομερῆς παρὰ τοῦ ἀνωτέρω γραφείου. — **Πανοσιολ.** Εὐδόκιμον Κοκκινάκην, Γραφεῖα Ἰερῶν Μητροπόλεως, Κομοτινῆ: Δραγμαὶ 25 ἐλήφθησαν καὶ σὰς ἐστάλη σχετικὴ ἐξόφλησις: εὐχαριστοῦμεν. — **Αἶδεο.** Νικόλαον Σωτηρόπουλον, Ἐλληνικὸν Ἀργολίδος: Ζητούμενον φύλλον τοῦ «Ἐφημερίου» σὰς ἐστάλη. — **Ἰερὸν Ναὸν Ἁγίου Γεωργίου, Βασιλικὰ Ζακύνθου:** Παρακλητικὴ 180 δραμῶν, Τριῶδιον 160 δραμῶν, Πεντηκοστήριον 160 δραμῶν, Μηναῖα δὲν ὑπάρχοντι πρὸς τὸ παρόν ἐπίκειται ὁμως προσεχῶς ἢ ἐκδοσίς των. — **Αἶδεο.** Τριαντάφ. Γκουβέσην, Τυρὸν Κυνουρίας: Ζητούμενος τιμοκατάλογος σὰς ἐστάλη. — **Αἶδεο.** Βασίλειον Παπαγεωργίου, Βάρος Αἰθίων: **Αἶδεο.** Ἰωάννην Β. Πρασσᾶν, Μικρὸν Περιοβολάκιον Βόλου: Ζητούμενα βιβλία σὰς ἐστάλησαν μετὰ σχετικῶν χρεωστικῶν ἐπικολούθησιν ἡμῶν χρημάτων καὶ σὰς ἐστάλη ἐξόφλησις. — **Αἶδεο.** Ἐφημέριον Ἱεροῦ Ναοῦ Βασιλικῶν Ζακύνθου: Μηναῖα δὲν ὑπάρχοντι ἀναμένεται ἐκδοσις. Πεντηκοστήριον τιμὰτι 160 δραμ., Παρακλητικὴ 180 δραμ., Τριῶδιον 160 δραμῶν. Ταῦτα δυνάμεθα νὰ σὰς προμηθεύσωμεν ἐπὶ προκαταβολῇ ἀντίτιμον παρὰ ἐτέρων ἐκδοτῶν. Ἀντίτιμον ἐμβάσατε διὰ Ταχ. Ἐπιταγῆς: Ἀποστολικὴν Διακονίαν Ἰαίου 1 Ἀθήνας. Σημειώσατε εἰς τὸ σχετικὸν ἀπόκομμα τὸν λόγον τῆς ἀποστολῆς.

Η ΕΦΗΜΕΡΙΑΚΗ ΔΡΑΣΙΣ

Ἀπὸ τὸ ἐφετεινὸν Συνέδριον
τῶν Ἐφημερίων Κατηχητῶν Ἀμυνταίου.

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ

Ο ΗΜΕΡΟΔΕΙΚΤΗΣ
ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΕΤΟΥΣ 1955

Περιέχει: Συντόμους ιστορίας τῶν καθημερινῶς
ἐορταζομένων ἱερῶν προσώπων καὶ γεγονότων καὶ
σύντομα διδάγματα ἐπὶ τῶν Κυριακῶν Εὐαγγελίων.

Τὸ πλαίσιον του, καλλιτεχνικὸν ὡς πάντοτε, μὲ
πολύχρωμον βυζαντινὴν εἰκόνα (κρητικῆς τέχνης) τῆς
Ἵπεραγίας Θεοτόκου.

Τιμᾶται μετὰ τοῦ πλαισίου δρχ. 10. Ζητή-
σατέ τον ἀπὸ τὰς Ἰ. Μητροπόλεις σας.

Δι' ὃ,τι ἀφορᾷ εἰς τὸν «Ἐφημέριον» ἀπευθυντέον :
Πρὸς τὸν Αἰδεσιμ. Πρωτοπρεσβύτερον κ. Ἐμμ. Γ Μυτιληναῖον
Ἀποστολικὴν Διακονίαν, Ἰασιῶν 1, Ἀθήνας (τηλέφ. 72.112).
Ἐπεύθυντος Τυπογραφείου : Τιμολ. Ρούτσης, Ἰω. Ἀποστόλου 4.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ - ΙΑΣΙΟΥ Ι, ΑΘΗΝΑΙ